

Árrésstop: legfeljebb 10%-os árrés 30 élelmiszer-kategóriában a nagy kereskedőknél

2025. március 13.

Jogforrás és hatály

A Kormány 2025. március 11-én hirdette ki az élelmiszerárak csökkentése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 42/2025. (III. 11.) Korm. rendeletet, amelyet az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése szerinti veszélyhelyzeti jogalkotói hatáskörében alkotott meg. Az 1. § (1) bekezdése szerint a veszélyhelyzet ideje alatt többek között a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt (Fgytv.), a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvényt és a beszállítókkal szembeni tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló 2009. évi XCV. törvényt (Tfmtv.) a rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A rendelet 2025. március 17-én lép hatályba (7. §), és 2025. május 31-én hatályát veszti (9. §).

A szabályozás lényege

Kereskedő az a TEÁOR 47.11 „Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem” főtevékenységű vállalkozás, amelynek kiskereskedelmi adó szerinti nettó árbevétele 2023-ban meghaladta az 1 milliárd forintot (1. § (2) bek. 3. pont). Az 1. mellékletben felsorolt 30 termékkategóriában, így a csirke- és sertéshúsnál, a tejtermékeknél, a lisztnél, a cukornál, az étolajnál, a burgonyánál és a tojásnál az üzletenként alkalmazott árrés nem haladhatja meg a 2025. januári átlagot, és legfeljebb 10% lehet (2. § (1) bek.). A saját márkás termékek aránya kategóriánként nem lépheti túl a 2025. január–februári arányt (2. § (3) bek.), a kereskedőnek pedig naponta legalább a 2024. évi átlagos napi mennyiséget árusítania kell (2. § (5) bek.). Az árréskorlátot a hatálybalépés napján kínált, nem egalizált termékeknél a hatálybalépést követő ötödik munkanaptól kell alkalmazni (8. §). Árréssértésért termékkategóriánként 5 millió Ft, a saját márkás arány és a mennyiség megsértéséért 0,5–2 millió Ft bírság jár, és az üzlet egy naptól fél évig bezárható (4. § (2) bek.).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet közvetlenül a nagy élelmiszer-kiskereskedelmi láncokat és az ugyanilyen főtevékenységű csomagküldő kereskedőket érinti, mivel hatálya az üzletben, a bevásárlóközpontban és a csomagküldő kereskedelemben folytatott tevékenységre terjed ki (1. § (3) bek.). A kereskedők árrése és jövedelmezősége az érintett termékeknél csökken, ezért nő a beszállítókra nehezedő árnyomás. A rendelet ezt korlátozza: a beszállítói szerződések árréskorlással összefüggő, a beszállítói kedvezmény mérséklésén túli módosítása, megszüntetése vagy eltérő feltételű új szerződés megkötése a Tfmtv. szerinti tilalmazott magatartásnak minősül (5. § (2) bek.).

Teendők és határidők

Az érintett kereskedőknek termékenként és üzletenként meg kell határozniuk a 2025. januári átlagos árrést, és az alkalmazás kezdetéig, a hatálybalépést követő ötödik munkanapig át kell árazniuk a termékeket. Ellenőrzéskor a helyszínen kell tájékoztatniuk a hatóságot az árrés mértékéről, a saját márkás arányról és az értékesített mennyiségről; ennek során a foglalkoztatott is a kereskedő képviselőjének minősül (4. § (6)–(7) bek.). Ismételt jogsértés esetén a bírság a korábbi összeg legalább kétszerese (4. § (8) bek.). A beszállítóknak célszerű dokumentálniuk a láncok szerződésmódosítási kezdeményezéseit.

Árrésstop: tíz százalék a felső határ a nagy boltláncoknál

Március 17-től a nagy élelmiszer-kereskedők harminc alapvető termékkategóriában legfeljebb a januári átlagos árrést alkalmazhatják, amely nem lehet több tíz százaléknál. A szabály május végéig érvényes.

A 42/2025. (III. 11.) Korm. rendelet azokra az élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmet főtevékenységként végző kereskedőkre vonatkozik, amelyek nettó árbevétele 2023-ban meghaladta az egymilliárd forintot. Az árréskorlát többek között a csirke- és sertéshúsról, a tejre, a vajra, a tejföldre, a lisztre, a cukorra, az étolajra, a burgonyára és a tojásra terjed ki, a hatálybalépést követő ötödik munkanaptól.

A kereskedők a saját márkás termékek arányát sem növelhetik a január–februári szint fölé, és naponta legalább a tavalyi átlagos mennyiséget kell árusítaniuk. A fogyasztóvédelmi hatóság termékkategóriánként akár ötmillió forintos bírságot szabhat ki, ismétlés esetén kétszeres összeggel, és az üzletet legfeljebb fél évre bezárathatja.

A beszállítókat is védik a szabályok: a lánc nem háríthatja át rájuk a kieső árrést szerződésmódosítással vagy kedvezőtlenebb új szerződéssel, kivéve a beszállítói kedvezmény csökkentését. A beszállítóknak érdemes minden ilyen megkeresést írásban rögzíteniük.

Árrésstop: kötelező kitáblázás az üzletekben és a webáruházakban

2025. március 25.

Jogforrás és hatály

A Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter 2025. március 21-én hirdette ki az élelmiszerárak csökkentése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 42/2025. (III. 11.) Korm. rendelettel összefüggő kereskedői tájékoztatásról szóló 5/2025. (III. 21.) MK rendeletet. A rendelet a 42/2025. (III. 11.) Korm. rendelet 6. §-ában kapott felhatalmazáson alapul, és a Korm. rendelet 3. §-a szerinti, a miniszter által meghatározható kötelező fogyasztói tájékoztatás formáját és tartalmát állapítja meg. A 3. § szerint a kihirdetését követő 7. napon, azaz 2025. március 28-án lép hatályba. A rendelet más jogszabályt nem módosít, a Korm. rendelet hatályvesztéséhez, 2025. május 31-hez kötődő önálló hatályvesztési időpontot nem tartalmaz.

A szabályozás lényege

A kötelezettség az árrésstop alá eső kereskedőt terheli, vagyis a TEÁOR 47.11 főtevékenységű, 2023-ban 1 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételű vállalkozást (1. § (1) bek.). A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény szerinti hipermarketet, szupermarketet, diszkontot, illetve bruttó 200 m² feletti üzletet üzemeltető kereskedő az 1. melléklet szerinti tájékoztatót az üzlet valamennyi vásárlói bejáratánál, legalább A3 (297×420 mm) méretű, jól látható információs táblán köteles kihelyezni (1. § (2) bek. a) pont, (3) bek. a) pont). A bruttó 200 m²-t meg nem haladó üzletnél a bejáratnál legalább A4 (210×297 mm) méretű tábla elegendő (1. § (3) bek. b) pont). A nagyobb üzleteknek emellett a 2. melléklet szerinti, legalább 80×50 mm-es jelzést közvetlenül a termék vagy az egyedi árkiírás mellett is el kell helyezniük (1. § (4) bek.). A csomagküldő, illetve honlappal rendelkező kereskedő a tájékoztatót a nyitóoldalon, a jelzést az egyes termékek ára mellett teszi közzé (1. § (5) bek.). A pontos műszaki leírást a Kormány honlapján teszik közzé (2. §).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az előírás a nagy élelmiszer-kiskereskedelmi láncokat és azok webáruházait érinti. A költség a táblák és polccímkék legyártásából, kihelyezéséből és folyamatos karbantartásából, valamint az online felületek fejlesztéséből adódik. A kötelezettség szankcionált: a 42/2025. (III. 11.) Korm. rendelet 4. § (9) bekezdése szerint a tájékoztatás elmulasztása esetén a fogyasztóvédelmi hatóság 1 000 000 forint bírságot szab ki, amely ismételt jogsértésnél a 4. § (8) bekezdése alapján legalább kétszeres összeggel újra kiszabható. A szabályok egységes, a vásárlók számára azonnal felismerhető megjelenést írnak elő.

Teendők és határidők

Az érintett kereskedőknek 2025. március 28-ig el kell helyezniük a tájékoztató táblákat minden érintett bejáratnál, a nagyobb üzletekben a termékcímkéket is, és ugyanaddig át kell alakítaniuk honlapjuk nyitóoldalát és terméklistáit. Célszerű a Kormány honlapján közzétett műszaki leírás alapján gyártatni az anyagokat, és üzletenként ellenőrizni, hogy az alapterület szerint A3 vagy A4 méret kötelező. A 42/2025. (III. 11.) Korm. rendelet 4. § (9) bekezdése szerint a tájékoztatást a reklámtevékenységhez kapcsolódóan az online felületen is fel kell tüntetni, ezért az online hirdetéseket is érdemes felülvizsgálni.

Március 28-tól táblák és címkék jelzik az árrésstopos termékeket

Az árréskorlátozás alá eső kereskedőknek március 28-tól egységes táblán és a termékek mellett elhelyezett jelzéssel kell tájékoztatniuk a vásárlókat. A webáruházakra is vonatkozik a kötelezettség, mulasztásért egymillió forint bírság jár.

Az 5/2025. (III. 21.) MK rendelet meghatározza, hogyan kell a nagy élelmiszerláncoknak jelezniük az árrésstoppal érintett termékeket. A hipermarketek, szupermarketek, diszkontok és a 200 négyzetméternél nagyobb üzletek minden vásárlói bejáratánál legalább A3-as táblát kell kihelyezni, a kisebb boltokban A4-es méret is elegendő. A kötelezettség ugyanazt a kört terheli, amelyre az árrészkorlát vonatkozik, vagyis az egymilliárd forint feletti árbevételű élelmiszerláncokat.

A nagyobb üzletekben az érintett termékek vagy árcédulák mellé legalább 80×50 milliméteres jelzés is kerül. Akinek honlapja van vagy csomagküldő kereskedelmet folytat, annak a nyitóoldalon kell közzétennie a tájékoztatót, a jelzést pedig az egyes termékek ára mellett kell feltüntetnie.

A tájékoztató és a jelzés pontos műszaki leírását a Kormány honlapján teszik közzé. A hatóság a kötelezettség megszegéséért egymillió forint bírságot szabhat ki, ismétlés esetén ennek legalább kétszeresét, ezért érdemes a határidő előtt üzletenként ellenőrizni a kihelyezést.

Az árfigyelő rendszer bővítése: 22 új élelmiszer-kategória a napi adatszolgáltatásban

2025. március 13.

Jogforrás és hatály

A nemzetgazdasági miniszter 2025. március 11-én hirdette ki az árfigyelő rendszerbe tartozó termékkategóriákról és termékekről szóló 11/2023. (VI. 22.) GFM rendeletnek az árfigyelő rendszer bővítésével összefüggő módosításáról szóló 6/2025. (III. 11.) NGM rendeletet. A módosító rendelet 1. §-a a GFM rendelet 1. mellékletét új szöveggel állapítja meg. A 2. § szerint a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon, 2025. március 19-én lép hatályba. Az árfigyelő rendszer kereteit az árfigyelő rendszer létrehozásáról és működéséről szóló 163/2023. (V. 8.) Korm. rendelet határozza meg, amelynek 19. §-a adja a miniszteri rendelet felhatalmazását; a kormányrendeletet a veszélyhelyzet ideje alatt kell alkalmazni (1. §).

A szabályozás lényege

Az 1. melléklet eddig 78 termékkategóriát tartalmazott, az új szöveg 100 kategóriát sorol fel. Az új kategóriák a főzőtejszín, a habtejszín, a tejszín helyettesítésére szolgáló növényi krém, a gyümölcsjoghurt, a darált sertés- és marhahús, a fehérpecsenye, a szárazkolbász, a szalonna, a pontyszelet, a harcsafilé, a tengeri halfilé, a zsemle, a rizs, a lencse, a friss és a fagyasztott brokkoli, a gluténmentes liszt, a földimogyoró, az őrölt kávé, a tea és a kakaópor. A 11/2023. GFM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint a kereskedő valamennyi üzletére vonatkozóan minden olyan általa forgalmazott termékről köteles adatot szolgáltatni, amely megfelel a mellékletben meghatározott leírásnak és kiszerezésnek. A napi árat, a korábbi árat és a törzsvásárlói árat naponta, elektronikusan, legkésőbb az alkalmazásukat megelőző nap végéig kell megküldeni (163/2023. Korm. rendelet 13. § (1) bek.). A rendszert a Gazdasági Versenyhivatal működteti, a nem archivált adatok nyilvánosak (17. §).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Adatszolgáltatásra az a kereskedő köteles, amelynek a tárgyévét megelőző lezárt üzleti évben kereskedelmi tevékenységből származó konszolidált nettó árbevétele meghaladja a 100 milliárd forintot (163/2023. Korm. rendelet 6. §). A bővítés több száz új termék törzsadatainak felvételét és napi árközlését igényli, ami informatikai és adminisztratív terhet jelent. A napi adatszolgáltatás elmulasztása, ha több mint 10 terméket érint, termékenként 25 000, legfeljebb 3 000 000 forint bírsággal jár; ha az üzletben feltüntetett ár magasabb a rendszerben nyilvántartottnál, termékenként 50 000 forint a bírság (18. § (1) és (4) bek.).

Teendők és határidők

Az érintett kereskedőknek 2025. március 19-ig azonosítaniuk kell a kínálatukban szereplő, az új kategóriák leírásának és kiszerezésének megfelelő termékeket, és fel kell készíteniük rendszereiket a napi adatküldésre. Célszerű ellenőrizni, hogy a polcon és a rendszerben megjelenő ár összhangban van-e. A termékek azonosításához a 2. melléklet szerinti adatokat, így a termékkategória egyedi azonosítóját, a termékképet és a termék nevét is meg kell adni, törzsvásárlói ár alkalmazása esetén pedig a bruttó törzsvásárlói árat is fel kell tüntetni (11/2023. GFM rendelet 3. § (3) bek.).

Százra bővül az árfigyelő rendszer termékköre

Március 19-től száz élelmiszer-kategória árát kell naponta jelenteniük a legnagyobb hazai kereskedőknek. Kávé, tea, rizs, hal, darált hús és brokkoli is bekerül a nyilvános árfigyelőbe.

A 6/2025. (III. 11.) NGM rendelet 78-ról 100-ra növeli az árfigyelő rendszerbe tartozó termékkategóriák számát. Az új tételek között szerepel a tejszín, a gyümölcsjoghurt, a darált sertés- és marhahús, a szalonna, több halféle, a zsemle, a rizs, a lencse, a brokkoli, a földimogyoró, valamint a kávé, a tea és a kakaópor.

Az adatszolgáltatás a 100 milliárd forintot meghaladó kereskedelmi árbevételű kereskedőket terheli. Nekik minden üzletükre vonatkozóan, naponta, legkésőbb az alkalmazást megelőző nap végéig kell megadniuk az érintett termékek árát. A Gazdasági Versenyhivatal által működtetett rendszer adatai nyilvánosak, így a vásárlók és a versenytársak is összevethetik az árakat.

A mulasztás termékenként akár 25 ezer, a rendszerben közölnél magasabb bolti ár 50 ezer forint bírsággal jár. Az érintetteknek érdemes a hatálybalépésig összeállítaniuk az új termékek listáját, és ellenőrizniük az adatküldés folyamatát, különösen a termékképek és a törzsvásárlói árak feltöltését.

A meglévő ATM-ek és a fiókokban történő készpénzkifizetés kötelező fenntartása

2025. március 26.

Jogforrás és hatály

A Kormány 2025. március 24-én hirdette ki az automata bankjegykiadó gépek működésének veszélyhelyzeti fenntartásáról szóló 49/2025. (III. 24.) Korm. rendeletet, az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése szerinti veszélyhelyzeti jogalkotói hatáskörében. Az 1. § szerint a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvényt a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a rendeletben foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel kell alkalmazni. A rendelet a 3. § szerint a kihirdetését követő napon, 2025. március 25-én lépett hatályba. Önálló hatályvesztési időpontot nem tartalmaz, így a veszélyhelyzet fennállásáig alkalmazandó. A preambulum szerint célja a készpénzhez való hozzáférés biztosítása, különösen a vidéki térségekben.

A szabályozás lényege

A 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint az automata bankjegykiadó gépet üzemeltető hitelintézet a rendelet hatálybalépésekor már meglévő ATM üzemeltetését nem szüntetheti meg; ez alól csak az ATM cseréje kivétel. A b) pont szerint a hitelintézet a bankfiók fizetési számláról történő készpénzkifizetési szolgáltatását sem szüntetheti meg. A tilalom a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás biztosítását szolgálja, és nem különbözteti meg a lakossági és a vállalati számlákat. A 2. § (2) bekezdése szerint a tilalom megsértése esetén a Magyar Nemzeti Bank a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében az üzemeltetővel szemben kétfélmillió forinttól kétszázmillió forintig terjedő bírságot szab ki. A rendelet szövege nem tesz különbséget a gépek elhelyezése vagy kihasználtsága szerint, ugyanakkor új ATM telepítését nem írja elő, és a meglévő gépek áthelyezéséről sem rendelkezik. A preambulum szerint a Kormány célja, hogy az ukrán–oroszháború miatt bevezetett uniós szankciók ne vezessenek a lakosság készpénzellátásának zavarához.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet közvetlenül a hitelintézeteket érinti, mivel a hálózatracionalizálás, a fiókbezárások és a gazdaságtalan ATM-ek leépítése a veszélyhelyzet idejére jelentősen korlátozottá válik. Ez fenntartási, pénzszállítási és biztonsági költséggel jár, a bírság felső határa pedig jelentős. Közvetve a készpénzforgalmat bonyolító vállalkozások, így a kiskereskedők, a vendéglátók és a mezőgazdasági termelők számára a meglévő készpénzfelvételi pontok megmaradása biztosított, ami főként kistérségeken lényeges. A napi bevételüket bankba vivő, illetve bérket vagy beszerzéseket készpénzben teljesítő vállalkozások számára a fiókok készpénzkifizetési szolgáltatásának megmaradása is biztonságot ad, mert a fiók e szolgáltatása sem szűnhet meg.

Teendők és határidők

A hitelintézeteknek haladéktalanul felül kell vizsgálniuk a folyamatban lévő ATM-leszerelési és fiókbezárási terveket, és a március 25-én meglévő eszközöket tovább kell üzemeltetniük. Az ATM cseréjét célszerű dokumentálni annak igazolására, hogy nem megszüntetés történt. Célszerű a hatálybalépés napján meglévő ATM-ek és a készpénzkifizetést végző fiókok állományát nyilvántartásban rögzíteni, mert a tilalom ehhez az állapothoz kötődik, és az MNB felügyeleti ellenőrzése is ehhez viszonyít. A tilalom a veszélyhelyzet megszűnéséig érvényes.

Nem szűnhetnek meg a meglévő bankautomaták

Március 25-től a bankok nem szüntethetik meg a már működő ATM-eket és a fiókokban elérhető készpénzkifizetést. A tilalom megszegéséért a jegybank akár kétszázmillió forintos bírságot szabhat ki.

A 49/2025. (III. 24.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet idejére befagyasztja a bankok készpénzellátó hálózatát. A hatálybalépéskor működő bankjegykiadó automatákat nem lehet leszerelni, csak kicserélni, és a bankfiókok sem szüntethetik meg a számláról történő készpénzkifizetést. A rendelet a veszélyhelyzet idejére szól, külön lejáratí időpontot nem tartalmaz, és a lakossági, illetve vállalati számlák között sem tesz különbséget.

A szabály célja, hogy a készpénzhez jutás különösen vidéken ne romoljon. A betartását a Magyar Nemzeti Bank felügyeli, és megsértése esetén kétmillió és kétszázmillió forint közötti bírságot szab ki.

A bankoknak felül kell vizsgálniuk hálózatfejlesztési terveiket, és a március 25-én meglévő gépeket tovább kell üzemeltetniük. A készpénzzel dolgozó kisvállalkozások, kiskereskedők és vendéglátóhelyek számára ez azt jelenti, hogy a megszokott készpénzfelvételi pontok a veszélyhelyzet végéig megmaradnak. Ez különösen a kistelepüléseken működő, napi bevételüket készpénzben kezelő vállalkozásoknak fontos.

MNB-kamatdöntés: az alapkamat 6,50 százalékon maradt

2025. március 27.

Jogforrás és hatály

A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsa 2025. március 25-i kamatdöntő ülésén változatlanul hagyta a jegybanki alapkamatot. A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 1. § (1) bekezdése szerint az MNB elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása. A 21. § alapján az MNB irányadó kamatként jegybanki alapkamatot állapít meg, amelynek mértékéről a Monetáris Tanács dönt, az MNB elnöke pedig az alapkamat mértékét rendeletben állapítja meg (171. § (1) bek. a) pont). Az alapkamat utoljára 2024 szeptemberében változott, amikor 25 bázispontos csökkentésről döntöttek. Ez volt a Varga Mihály elnök vezetésével tartott első kamatdöntő ülés.

A szabályozás lényege

A döntés szerint az alapkamat 6,50%, az egynapos betéti kamat, vagyis a kamatfolyosó alsó széle 5,50%, az egynapos hitelkamat, vagyis a felső széle 7,50% maradt. A jegybank közlése szerint az inflációs pálya 2025-ben a korábban vártnál magasabban alakul, az év eleji árazás erősebb volt a vártnál, ezért a céltartomány elérése későbbre tolódik. A jegybank szerint az infláció 2026 elején térhet vissza a toleranciasávba. Az elnök 2025-re 4,5–5,1%-os, 2026-ra 2,9–3,9%-os inflációt jelzett. A februári infláció 5,6% volt. A Monetáris Tanács az inflációs várakozások horgonyozása érdekében pozitív reálkamatot és szigorú monetáris kondíciókat tart szükségesnek; iránymutatása szerint az alapkamat huzamosabb ideig a jelenlegi szinten maradhat. Kockázatként a vámemeléseket, az élelmiszer- és piaci szolgáltatási árakat, valamint a kereskedelmi és geopolitikai feszültségeket nevezte meg. A jegybank a pénzügyi piacokat stabilnak értékelte, a döntés bejelentését követően ugyanakkor a forint gyengült a főbb devizákkal szemben.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A döntés a változó kamatozású, forintban felvett vállalati hitelek terheit a jelenlegi szinten tartja, és a jegybanki iránymutatás alapján tartós kamatcsökkenés a közeljövőben nem várható. Az elnök szerint a vállalati hitelezés élénkülése a második félévben várható; a hitelezés akadálya nem az árazás vagy a likviditás, hanem a bizonytalanság, a piaci kilátások és a jövedelmi helyzet. A magas betéti kamatok a likvid forrással rendelkező vállalkozásoknak továbbra is kedvező hozamot biztosítanak. A jegybank szerint a háztartási hitelezés már élénk, a vállalati hitelezés dinamizálódása a következő időszakban várható. A forint árfolyamának alakulása az importáló és az exportáló vállalkozások árazását, illetve devizakitettséget egyaránt befolyásolja.

Teendők és határidők

A vállalkozásoknak célszerű a 2025. évi finanszírozási és beruházási terveiket a tartósan 6,50%-os alapkamattal tervezniük, változó kamatozású hiteleknél kamatkockázati elemzést végezniük, és mérlegelniük a kamatrögzítés vagy a támogatott hitelprogramok igénybevételét. Az elnök jelezte, hogy indokolt esetben rendkívüli kamatdöntő ülés is összehívható, ezért a devizakitettséggel rendelkező vállalkozásoknak érdemes az árfolyamkockázat fedezését is áttekíteniük. A tartósan magas forintkamat-környezetben a beruházások ütemezésénél célszerű a finanszírozási költséget a jegybank iránymutatásához igazítani, és a likvid tartalékokat a betéti kamatszint mellett kezelni.

Marad a 6,50 százalékos alapkamat, kamatcsökkentés egyelőre nem várható

A Monetáris Tanács márciusban sem változtatott az alapkamaton. A jegybank szerint az infláció a vártnál lassabban csökken, ezért a kamatszint huzamosabb ideig maradhat a mostani szinten.

A Magyar Nemzeti Bank március 25-én 6,50 százalékon hagyta az alapkamatot, a kamatfolyosó 5,50 és 7,50 százalékos szélei sem változtak. A februári infláció 5,6 százalék volt, és a jegybank szerint a toleranciasávba csak 2026 elején térhet vissza.

A Monetáris Tanács iránymutatása szerint óvatos, türelmes monetáris politika szükséges, az alapkamat huzamosabb ideig a jelenlegi szinten maradhat. Kockázatként a vámemeléseket, az élelmiszerárakat és a geopolitikai feszültségeket nevezte meg. A bejelentés után a forint gyengült a főbb devizákkal szemben. A jegybankelnök szerint az inflációs cél elérése későbbre tolódik, és hosszú ideig nem lát teret kamatcsökkentésre.

A változó kamatozású forinthitelek törlesztése így nem csökken. A jegybankelnök szerint a vállalati hitelezés a második félévben élénkülhet. A vállalkozásoknak érdemes tartósan magas kamatszinttel tervezniük, és mérlegelniük a kamatrögzítést, illetve a támogatott hitelprogramokat. A devizában számlázó cégeknek az árfolyamkockázat kezelése is indokolt lehet.

Vezetőváltás a jegybank élén: Varga Mihály lett az MNB elnöke

2025. március 13.

Jogforrás és hatály

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (MNB tv.) 10. § (2) bekezdése szerint az MNB elnökének személyére a miniszterelnök tesz javaslatot a köztársasági elnöknek, a megbízatás hat évre szól, és egy személy legfeljebb két alkalommal lehet az MNB elnöke. E szabály alapján Sulyok Tamás köztársasági elnök a miniszterelnök javaslatára Varga Mihályt, a korábbi pénzügyminisztert nevezte ki a jegybank elnökévé. Az új elnök 2025. március 3-án a Sándor-palotában letette hivatali esküjét, megbízatása 2025. március 4-től hat évre szól. Az MNB tv. 9. § (4) bekezdés a) pontja értelmében az MNB elnöke egyben a Monetáris Tanácsnak, az MNB monetáris politikai kérdésekben legfőbb döntéshozó szervének is elnöke.

A szabályozás lényege

Az MNB tv. 3. § (1) bekezdése az MNB elsődleges céljaként az árstabilitás elérését és fenntartását jelöli meg, a 4. § (1) bekezdése szerint pedig az MNB határozza meg és valósítja meg a monetáris politikát. Az új elnök 2025. március 12-i sajtótájékoztatóján a klasszikus jegybanki mandátumot nevezte első számú prioritásnak, és bejelentette, hogy a mandátumon kívüli tevékenységeket mérsékelni fogják. Vizsgálatot rendelt el a jegybank utolsó megmaradt alapítványánál, a Pallas Athéné Alapítványnál és az Optima Zrt.-nél, és ott személyi változásokat hajtott végre. A februári 5,6%-os inflációt a 3%-os cél körüli ± 1 százalékpontos toleranciasáv felett lévőnek minősítette, a következő kamatdöntést nem előlegezte meg, és jelezte, hogy a devizatartalék gyarapítására vonatkozó szabályok, így az aranystratégia felülvizsgálata nem tervezett.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A vezetőváltás közvetlen jogszabályi kötelezettséget nem keletkeztet, de a monetáris politika iránya minden finanszírozásra szoruló, devizában számlázó vagy importból beszerző vállalkozás számára meghatározó. Az elnök értékelése szerint a lakossági hitelezés élénkült, a vállalati hitelezés azonban nem, amit elsősorban a nemzetközi fejleményekhez kötődő gazdasági bizonytalanságnak és a gyenge keresletnek tulajdonított; megítélése szerint a bankok hiteleznének, de előbb a bizalmat kell erősíteni. Hangsúlyozta a kiszámítható beruházási és üzleti környezet fontosságát is. Az árstabilitás elsődlegességének hangsúlyozása mellett a vállalkozásoknak tervezésükben óvatosan célszerű számolniuk a forinthitelek költségének mérséklődésével. Azt, hogy a mandátumon kívüli feladatok szűkítése konkrétan mely tevékenységeket érinti, az elnök nem részletezte.

Teendők és határidők

Azonnali jogi teendő a vállalkozások számára nem keletkezett. Célszerű ugyanakkor a Monetáris Tanács következő kamatdöntő ülésének eredményét és indoklását figyelemmel kísérni, mert az elnök szerint a testület ott értékeli a februári adatokat, és a forintot érintő tényezők naponta változnak. A változó kamatozású forinthittel rendelkező vállalkozásoknak érdemes kamatérzékenységi számítással felmérniük, hogy a magas kamatszint tartós fennmaradása milyen terhet jelent, és a finanszírozási döntéseknél a támogatott hitelkonstrukciókat is összevetniük a piaci ajánlatokkal. A devizában szerződő vállalkozásoknak az árfolyamkockázat fedezésére vonatkozó gyakorlatukat is célszerű áttekinteniük. A mandátumon kívüli tevékenységek szűkítéséről várható további jegybanki bejelentéseket szintén követni kell.

Varga Mihály vezeti a jegybankot: az árstabilitás az első

Március 4-én hivatalba lépett a Magyar Nemzeti Bank új elnöke, Varga Mihály. Első sajtótájékoztatóján a klasszikus jegybanki feladatokat helyezte előtérbe, és a mandátumon kívüli tevékenységek mérséklését jelentette be.

Az új elnököt a köztársasági elnök a miniszterelnök javaslatára nevezte ki, megbízatása hat évre szól. Ő vezeti a kamatdöntéseket hozó Monetáris Tanácsot is. Március 12-én kijelentette: a jegybank elsődleges célja az árstabilitás, a februári 5,6 százalékos infláció pedig a toleranciasáv felett van. A kamatdöntést nem előlegezte meg, a jegybank alapítványánál viszont vizsgálatot rendelt el.

A vállalkozások szempontjából fontos megállapítás, hogy a lakossági hitelezés élénkült, a vállalati azonban nem. Ennek okát az elnök a bizonytalanságban és a gyenge keresletben látja, és a kiszámítható üzleti környezet fontosságát hangsúlyozta. Úgy látja, a bankok hajlandók lennének hitelezni, de ehhez előbb a vállalkozások bizalmát kell erősíteni, a tartós növekedés feltétele pedig az árstabilitás.

A változó kamatozású hitellel rendelkező cégeknek érdemes felkészülniük arra, hogy a kamatszint nem feltétlenül csökken gyorsan, és összevetniük a támogatott hitelprogramokat a piaci ajánlatokkal. A devizában szerződőknek az árfolyamkockázat kezelését is célszerű áttekinteniük, a Monetáris Tanács következő kamatdöntését pedig érdemes figyelemmel kísérni.

Demján Sándor Program: 1 400 milliárd forintos kkv-csomag és 1+1 beruházási támogatás

2025. március 20.

Jogforrás és hatály

A tárgykör nem jogszabályváltozás, hanem kormányzati gazdaságpolitikai bejelentéssorozat. A 2025. március 11-én megjelent tudósítás szerint a miniszterelnök egy gazdasági évnyitó rendezvényen jelentette be, hogy a kormány 2025-ben 1 730 milliárd forinttal több forrást juttat a gazdaságba, mint 2024-ben, elsősorban a kis- és középvállalkozásokon keresztül; ebből a Demján Sándor Program 1 410 milliárd forintot tesz ki. A programot a kormány 2024 októberében hirdette meg, hitel-, tőke- és vissza nem térítendő támogatási termékeit 2024 végén tették közzé. Nagy Márton nemzetgazdasági miniszter 2025. március 18-i sajtótájékoztatóján a program 1 400 milliárd forintos, 8+1 elemből álló finanszírozási csomagjának egyes elemeit és első tapasztalatait ismertette.

A szabályozás lényege

A tudósítások szerint a csomag része a Széchenyi Kártya Program, amelynek beruházási hitelei a kkv-k számára 3%-os kamattal érhetőek el, és a Garantiqa az első évben nem számít fel garanciadíjat. Az 1+1 kkv-beruházásösztönző program 50 milliárd forintos keretből pályázat útján nyújt vissza nem térítendő támogatást: minden eszközberuházásra fordított forint mellé egy forint támogatás jár, az egyedi támogatás 5 és 200 millió forint között lehet, és várhatóan 400–500 vállalkozás részesül; a leghátrányosabb helyzetű településeken tervezett beruházások többletpontot kapnak. Az Eximbank öt finanszírozási konstrukciót indít 350 milliárd forintos keretben, ebből 100 milliárd forint zöld beruházásokra szól. Egy elemzői összesítés szerint a Széchenyi Kártya Programok kerete mintegy 324 milliárd, a vállalkozások digitalizációjáé 10 milliárd forint; további elem a „Minden vállalkozásnak legyen saját honlapja!” program.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A csomag elsősorban a kis- és középvállalkozásokat célozza. A miniszteri tájékoztató szerint a konstrukciók közül a Széchenyi Beruházási Hitelek iránt volt a legnagyobb érdeklődés: a megkérdezett vállalkozások 8%-a már igénybe vette, további 7%-a tervezi. Az 1+1 programra pályázók 28,2%-a, 532 vállalkozás, a leghátrányosabb helyzetű településeken tervez beruházást; a legtöbb kérelem Közép-Magyarországról érkezett, a leggyakoribb cél új informatikai eszköz beszerzése és digitális fejlesztés volt. A 3%-os kamat és az első évi garanciadíj-mentesség a piaci forinthitelekhez képest érdemben csökkentheti a beruházások finanszírozási költségét. Egy elemzői vélemény szerint az uniós forrásból finanszírozott, mintegy 650 milliárd forintos rész eredményszemléletben nem növeli a költségvetési hiányt; a tudósítás azt is jelzi, hogy nem egyértelmű, minden tétel része-e az 1 730 milliárd forintos összegnek.

Teendők és határidők

A bejelentések önmagukban nem keletkeztetnek jogosultságot vagy kötelezettséget; az igénybevétel feltételeit az egyes konstrukciók hivatalos pályázati felhívásai, termékleírásai és az azokat megalapozó jogszabályok határozzák meg. A beruházást tervező vállalkozásoknak célszerű összevetniük a 3%-os kamatozású Széchenyi beruházási hiteleket, az Eximbank konstrukcióit és a vissza nem térítendő támogatásokat, figyelemmel arra, hogy az egyes elemek kombinálhatóságát és az esetleges halmozási korlátokat a felhívások rögzítik. Az 1+1 programban a keret korlátozott, ezért a pályázati határidőket és a forrás kimerülésére vonatkozó közleményeket folyamatosan követni kell. A pénzügyi tervben a saját forrást és a garanciadíj-mentesség időtartamát is pontosan rögzíteni kell.

Kedvezményes hitelek és 1+1 támogatás a kkv-knak

A kormány 2025-ben 1 730 milliárd forinttal több forrást ígér a gazdaságnak, mint tavaly. A Demján Sándor Program 3 százalékos beruházási hitelekkel és vissza nem térítendő támogatással segíti a kis- és középvállalkozásokat.

A program legnépszerűbb eleme a Széchenyi Kártya Program beruházási hitele: a kamat 3 százalék, és az első évben garanciadíjat sem kell fizetni. Az 1+1 programban minden eszközberuházásra fordított forint mellé egy forint vissza nem térítendő támogatás jár, 5 és 200 millió forint között, összesen 50 milliárd forintos keretből.

Az Eximbank öt új konstrukciót indít 350 milliárd forintos keretben, ebből 100 milliárd forint zöld beruházásokat finanszíroz. A kínálatot digitalizációs és honlapkészítési program egészíti ki. Az 1+1 program pályázóinak csaknem harmada a leghátrányosabb helyzetű településeken tervez beruházni, és a leggyakoribb cél informatikai eszközök beszerzése, valamint digitális fejlesztés.

A bejelentések még nem jelentenek automatikus jogosultságot: a pontos feltételeket a pályázati felhívások és termékleírások tartalmazzák. A beruházást tervező vállalkozásoknak érdemes most összevetniük a hitel- és támogatási lehetőségeket, és figyelniük a határidőket, mert a keretek korlátozottak. A pénzügyi tervben a saját forrást is előre rögzíteni kell.

Kormányzati bejelentés: 2026-tól magasabb KIVA-értékhatárok, egyszerűbb iparűzési adó

2025. március 20.

Jogforrás és hatály

A tárgykör jogszabály-módosítást megelőző kormányzati bejelentés: Nagy Márton nemzetgazdasági miniszter 2025. március 18-i, a kkv-k beruházási aktivitásáról tartott sajtótájékoztatóján ismertette a kormány 2026-ra tervezett adóügyi könnyítéseit. A bejelentés a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (Kativ.) kisvállalati adóra (KIVA) vonatkozó szabályait, a helyi iparűzési adót és a gépjárműadót érinti. A bejelentés jogszabályt nem módosított, ezért a hatályos szabályok 2025-ben változatlanul alkalmazandók; a tervezett 2026. január 1-jei hatálybalépés a későbbi törvényalkotás eredményétől függ. A KIVA-ra vonatkozó elemeket a bejelentés a kormány szándékaként fogalmazta meg.

A szabályozás lényege

A Katv. hatályos 16. § (2) bekezdés a) pontja szerint a KIVA akkor választható, ha az adózó átlagos statisztikai állományi létszáma az adóévet megelőző adóévben várhatóan nem haladja meg az 50 főt, a b) pont szerint pedig, ha az adóévet megelőző adóévben elszámolandó bevétele várhatóan nem haladja meg a 3 milliárd forintot. A 19. § (5) bekezdés a) pontja alapján az adóalanyiság megszűnik, ha az adózó a 6 milliárd forintos bevételi értékhatárt negyedév első napján meghaladja. A bejelentés szerint a kormány 2026. január 1-jétől a belépési bevételi értékhatárt 3-ról 6 milliárd forintra, a belépési létszámkorlátot 50-ről 200 főre, a bennmaradási értékhatárt 6-ról 12 milliárd forintra kívánja emelni. Várható a helyi iparűzési adó egyszerűsítése, a mezőgazdasági vontató pótkocsik kikerülnek a gépjárműadó hatálya alól, és a bevallási, valamint fizetési gyakoriság terén is könnyítéseket terveznek.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A KIVA belépési értékhatárainak tervezett emelése, különösen a létszámkorlát négyszeresére növelése, a jelenleg a korlátok miatt kizárt, nagyobb létszámú kis- és középvállalkozások előtt is megnyithatja a KIVA választásának lehetőségét. A már KIVA-alany, növekvő vállalkozások számára a bennmaradási értékhatár megduplázása azt jelentené, hogy árbevételük jelentős növekedése esetén is az adónemben maradhatnak. A helyi iparűzési adó egyszerűsítése a bejelentés szerint mintegy 90 ezer vállalkozást érint, a gépjárműadó-változás pedig a mezőgazdasági vontató pótkocsit üzemeltető gazdálkodókat. A bejelentés részletes paramétereket – így az iparűzési adó egyszerűsítésének és a bevallási könnyítéseknek a tartalmát – nem közölt, ezért a gazdasági hatás a törvényi szöveg ismeretében mérhető fel pontosan.

Teendők és határidők

A bejelentés azonnali kötelezettséget nem keletkeztet: 2025-ben a Katv. hatályos értékhatárait kell alkalmazni, a 6 milliárd forintos bevételi értékhatár negyedév első napján történő túllépése továbbra is az adóalanyiság megszűnésével jár. Azoknak a vállalkozásoknak, amelyek a tervezett 200 fős és 6 milliárd forintos határ alatt maradnak, célszerű már most összehasonlító számítást készíteniük a társasági adó és a KIVA szerinti teherről 2026-ra, figyelemmel arra, hogy a Katv. szerint a kapcsolt vállalkozások létszámát és bevételeit együttesen kell figyelembe venni. A választás bejelentésének határidejét és módját a kihirdetendő módosító törvény és a Katv. alapján kell ellenőrizni. Az iparűzési adó és a bevallási gyakoriság változásait a törvényjavaslat benyújtásakor érdemes áttekinteni.

2026-tól többen választhatják a kisvállalati adót

A kormány 2026. január 1-jétől megduplázná a kisvállalati adó (KIVA) bevételi értékhatárait, a létszámkorlátot pedig 200 főre emelné. Egyszerűsödne a helyi iparűzési adó és a bevallási rend is.

A nemzetgazdasági miniszter március 18-i bejelentése szerint a KIVA-ba való belépés bevételi határa 3-ról 6 milliárd forintra, a létszámkorlát 50-ről 200 főre, a bennmaradási határ 6-ról 12 milliárd forintra nőne. A helyi iparűzési adó egyszerűsítése mintegy 90 ezer vállalkozást érint, a mezőgazdasági vontató pótkocsik pedig kikerülnének a gépjárműadó alól.

Fontos: ezek egyelőre tervek, a jogszabályt még módosítani kell. 2025-ben a jelenlegi értékhatárok érvényesek, és aki negyedév első napján átlépi a 6 milliárd forintos bevételi határt, kiesik a KIVA-ból.

A közép vállalkozásoknak érdemes már most kiszámolniuk, hogy 2026-ban a társasági adó vagy a KIVA lenne-e kedvezőbb számukra, figyelembe véve a kapcsolt vállalkozások adatait is. A választás határidejét és módját a módosító törvény kihirdetése után célszerű ellenőrizni, a helyi iparűzési adó egyszerűsítésének és a bevallási könnyítéseknek a részleteit pedig a törvényjavaslat benyújtásakor érdemes áttekinteni, mert a bejelentés ezekről még nem közölt konkrétumokat.

Eximbank: 2 200 milliárd forintra nőtt a kormányhatározatos hitelállomány felső határa

2025. március 17.

Jogforrás és hatály

A Kormány a Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény (Kvtv.) veszélyhelyzet ideje alatti eltérő szabályairól szóló 47/2025. (III. 13.) Korm. rendeletet az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében alkotta meg. A rendelet 1. §-a szerint a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a Kvtv.-t a 2. §-ban foglalt eltéréssel kell alkalmazni. A 3. § értelmében a rendelet a kihirdetését követő napon, 2025. március 14-én lépett hatályba. A rendelet a Magyar Export-Import Bank Részvénytársaságról és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaságról szóló 1994. évi XLII. törvény (Etv.) alapján a költségvetési törvényben meghatározandó egyik felső határt érinti, más jogszabályt nem módosít.

A szabályozás lényege

Az Etv. 7. § (1) bekezdés f) pontja szerint a központi költségvetésről szóló törvényben meg kell határozni a Kormány határozata alapján nyújtott hitel- és kölcsönállomány felső határát. A Kvtv. 55. § (4) bekezdése ezt a felső határt 2025-re 1 800 000,0 millió forintban állapította meg. A 47/2025. Korm. rendelet 2. §-a a Kvtv. 55. § (4) bekezdésétől eltérően a felső határt a 2025. évben 2 200 000,0 millió forintban határozza meg, vagyis a keret 400 milliárd forinttal, mintegy 22%-kal bővül. A Kvtv. 55. § (1)–(3) bekezdésében az Etv. 7. § (1) bekezdés a)–c) pontja szerint megállapított további felső határok (4 300 000,0, 200 000,0 és 1 200 000,0 millió forint) változatlanok maradtak. A preambulum szerint a cél a háborús konfliktus vállalkozásokra gyakorolt negatív gazdasági hatásainak mérséklése, valamint a Kormány nemzetstratégiai szempontból jelentős hiteleivel kapcsolatban felmerülő finanszírozási feladatok végrehajtása.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A módosítás az Eximbanknak a Kormány határozata alapján nyújtott hiteleire vonatkozó keretet bővíti, a vállalkozásokra közvetlen kötelezettséget nem ró. A nagyobb keret lehetővé teszi, hogy a Kormány 2025-ben a korábban jóváhagyottnál nagyobb összegű, kormányhatározaton alapuló hitelezést rendeljen el, és a preambulum ezt kifejezetten a háború vállalkozásokra gyakorolt hatásainak mérséklésével indokolja. Közvetlen haszonélvezők azok a vállalkozások lehetnek, amelyek export- vagy stratégiai jelentőségű beruházási projektjének finanszírozásáról kormányhatározat dönt, közvetve pedig ezek beszállítói. A rendelet ugyanakkor nem határozza meg, mely konstrukciók vagy projektek részesülnek a bővülő keretből, és az Eximbank kormányhatározat nélkül nyújtott termékeinek feltételeit sem módosítja, így azok hozzáférhetőségére közvetlenül nincs hatással.

Teendők és határidők

A rendelet a vállalkozások számára bejelentési, igénylési vagy adatszolgáltatási határidőt nem állapít meg. Az exportra termelő vagy jelentős beruházást tervező vállalkozásoknak célszerű az Eximbank aktuális konstrukcióit és a kormányzati hitelprogramokat áttekinteniük, a nagyobb volumenű projekteknél pedig a finanszírozás lehetséges formáiról időben egyeztetniük a finanszírozóval. Mivel a 2 200 000,0 millió forintos felső határ kifejezetten a 2025. évre vonatkozik, és veszélyhelyzeti kormányrendeleten alapul, a több évre szóló finanszírozási tervezésnél a keretszabályok esetleges változását is figyelemmel kell kísérni. A Kormány határozata alapján nyújtott egyedi hitelekéről szóló döntéseket a Magyar Közlönyben megjelenő kormányhatározatokból lehet nyomon követni.

400 milliárd forinttal bővült az Eximbank kormányhatározatos hitelkerete

A kormány veszélyhelyzeti rendelettel 1 800 milliárdról 2 200 milliárd forintra emelte azt a felső határt, amelyen belül az Eximbank kormányhatározat alapján nyújthat hitelt 2025-ben.

A március 14-én hatályba lépett 47/2025. Korm. rendelet a 2025. évi költségvetési törvénytől tér el. A költségvetési törvény eredetileg 1 800 milliárd forintban határozta meg a Kormány határozata alapján nyújtott Eximbank-hitelek állományának felső határát, ez most 2 200 milliárd forintra nőtt. A rendelet célja a háború vállalkozásokra gyakorolt negatív hatásainak mérséklése és a nemzetstratégiai jelentőségű hitelek finanszírozása.

A bővítés elsősorban azoknak a nagyobb export- és beruházási projekteknek kedvezhet, amelyek finanszírozásáról kormányhatározat dönt. A rendelet nem nevezi meg a konkrét programokat, és az Eximbank többi termékének feltételeit sem változtatja meg. A költségvetési törvényben rögzített további Eximbank-keretek változatlanok maradtak, a megemelt felső határ pedig kifejezetten a 2025. évre szól, és veszélyhelyzeti rendeleten alapul.

Az exportáló és beruházást tervező vállalkozásoknak érdemes áttekinteniük az Eximbank aktuális konstrukcióit, és nagyobb projekteknél időben egyeztetniük a finanszírozás lehetséges formáiról.

Támogatási előlegek: veszélyhelyzeti eltérés az államháztartási törvénytől, kincstári visszautalással

2025. március 26.

Jogforrás és hatály

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 50/2025. (III. 24.) Korm. rendeletet a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében alkotta meg. Az 1. § szerint a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt az Áht. rendelkezéseit a rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A 3. § alapján a rendelet a kihirdetését követő napon, 2025. március 25-én lépett hatályba, a 4. § szerint pedig a 2. § (1) bekezdését a hatálybalépéskor folyamatban lévő támogatási jogviszonyokra is alkalmazni kell.

A szabályozás lényege

Az Áht. 51/A. § (1) bekezdése szerint az ötvenmillió forintot meghaladó fejlesztési, beruházási célú költségvetési támogatás, valamint – a magánszektorba sorolt kedvezményezett kivételével – a támogatási előleg a kedvezményezett támogatott tevékenységének megkezdéséhez, a Kormány rendeletében meghatározottak szerint bocsátható rendelkezésre. Az 50/2025. Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése ettől eltérően úgy rendelkezik, hogy az ötvenmillió forintot meghaladó fejlesztési, beruházási célú költségvetési támogatás, valamint támogatási előleg a kedvezményezettnek a Kormány rendeletében meghatározottak szerint bocsátható rendelkezésre; a szöveg a magánszektorba sorolt kedvezményezettekre vonatkozó kivételt és a tevékenység megkezdéséhez kötést nem tartalmazza. A 2. § (2) bekezdése szerint nem kell alkalmazni az Áht. 111. § (45) bekezdését, amely az 51. § (4b) bekezdése szerinti szervezeteket a nem a kincstárnál vezetett számlájukon lévő összegek 2025. március 31-ig kincstári számlára történő átutalására kötelezte; a 2025. január 1-je és a hatálybalépés között így átutalt támogatási összeget a kincstár visszatéríti.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az Áht. 51. § (4b) bekezdése magánszektorba sorolt kedvezményezettnek tekinti többek között a nem az állam vagy az önkormányzat tulajdonában, többségi befolyása alatt álló gazdasági társaságot, az egyéni vállalkozót és a kkv-törvény hatálya alá tartozó jogalanyt; az e körön kívüli kedvezményezettek részére az ötvenmillió forintot meghaladó, egy összegben 100%-os előlegként folyósított hazai fejlesztési támogatás csak kincstári számlára folyósítható. A kincstári átutalási kötelezettség mellőzése és a visszatérítés ezért elsősorban az állami vagy önkormányzati többségi befolyás alatt álló társaságokat és más, nem magánszektorbeli kedvezményezetteket érinti, amelyek likviditása és számlakezelési mozgástere javul. A magánvállalkozások számára az 51/A. § (1) bekezdésétől való eltérés kedvezőbb előleg-hozzáférést tehet lehetővé, a konkrét feltételeket azonban a Kormány rendelete határozza meg.

Teendők és határidők

A rendelet hatálybalépésével az Áht. 111. § (45) bekezdésében előírt, 2025. március 31-ig teljesítendő átutalási kötelezettséget nem kell teljesíteni. Azoknak a kedvezményezetteknek, amelyek 2025. január 1-je és a rendelet hatálybalépése között már átutaltak támogatási összeget a kincstár által vezetett fizetési számlára, célszerű tételesen nyilvántartaniuk az átutalt összegeket, és a visszatérítés menetét a kincstárral egyeztetniük. A folyamatban lévő támogatási jogviszonyokban érintett vállalkozásoknak érdemes áttekinteniük támogatói okirataikat és támogatási szerződéseiket, és a támogatótól tájékoztatást kérniük arról, hogy az előleg igénylésének és folyósításának feltételei a Kormány rendelete alapján hogyan alakulnak. Mivel a szabály veszélyhelyzeti kormányrendeleten alapul, változásait folyamatosan követni kell.

Nem kell kincstári számlára utalni a támogatási összegeket

Március 25-től veszélyhelyzeti kormányrendelet könnyíti a nagy összegű fejlesztési és beruházási támogatások, valamint előlegek kezelését. A kincstár visszautalja az idén már kincstári számlára átvezetett támogatási összegeket.

Az államháztartási törvény előírta, hogy bizonyos – jellemzően nem magánszektorbeli – kedvezményezettek a nem kincstárnál vezetett számlájukon tartott összegeket március 31-ig kincstári számlára utalják. Az 50/2025. Korm. rendelet ezt a kötelezettséget felfüggeszti, és az 2025. január 1-jétől így átutalt támogatást a kincstár visszafizeti.

A rendelet emellett eltér a törvénynek az 50 millió forint feletti fejlesztési és beruházási támogatások, illetve előlegek rendelkezésre bocsátására vonatkozó szabályától: ezek a Kormány rendeletében meghatározottak szerint folyósíthatók. A szabályt a már folyamatban lévő támogatási jogviszonyokra is alkalmazni kell, így a korábban megkötött támogatási szerződések kedvezményezettjei is élvezhetik az előnyeit. A rendelet a kihirdetését követő napon lépett hatályba.

Az érintett kedvezményezetteknek érdemes összesíteniük a kincstárba átutalt összegeket és egyeztetniük a kincstárral a visszatérítésről. A támogatásban részesülő vállalkozásoknak célszerű a támogatótól megkérdezniük, hogyan változnak az előlegigénylés és a folyósítás feltételei.

Új szálláshely-minősítési rendszer: hároméves minősítés, önértékelés és eseti helyszíni ellenőrzés

2025. március 13.

Jogforrás és hatály

A Kormány a 2025. március 11-én kihirdetett, a szálláshely-minősítési eljárásról és a minősítés követelményrendszereiről szóló 40/2025. (III. 11.) Korm. rendeletben jogszabályi szinten, egységesen határozta meg a szálláshelyek minőségi fokozatba sorolásának eljárását és pontozásos követelményrendszerét. Az 1. § (1) bekezdése szerint a rendelet hatálya a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény szerinti szálláshely-minősítési eljárásokra terjed ki; a 26. § alapján 2025. március 16-án lép hatályba. Az eljárást a Magyar Turisztikai Minőség Tanúsító Testület Nonprofit Kft. folytatja le. Ugyanezen a napon lép hatályba a 41/2025. (III. 11.) Korm. rendelet, amely a 239/2009. (X. 20.) Korm. rendeletet igazítja az új rendszerhez.

A szabályozás lényege

A 3. § (1) bekezdése szerint a szálláshely-szolgáltató a minősítő szervezet elektronikus rendszerében köteles vizsgálatot és értékelést kérni az üzemeltetés bejelentése előtt, a minősítés lejártá előtt legalább 60 nappal, valamint ha az érvényességi idő alatt a szobák száma nő. A minősítés a 3. § (4) bekezdése szerint három évig érvényes, és az (5) bekezdés alapján ezalatt folyamatosan teljesíteni kell a kategória követelményeit. A regisztrációt 8 napon belül (8. § (3) bek.), az önértékelést az indítástól számított 15 napon belül (10. § (2) bek.) kell befejezni, különben az eljárás lezárul. A helyszíni ellenőrzésre a 11. § (2) bekezdése szerint az önértékelést követően 20 napon belül kerül sor, ha a minősítés a bejelentéshez szükséges, egyébként 60 napon belül. A 13. § szerint a kategóriák egytől öt csillagig terjednek, a besoroláshoz minden minimumkritériumot és a minimális pontszámot teljesíteni kell. A 17. § alapján a minősítő szervezet előzetes tájékoztatás nélkül is ellenőrizhet, és megfelelés hiányában a Bíráló Bizottság a minősítést érvényteleníti, erről pedig értesíti a kereskedelmi hatóságot.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet a szállodát, panziót, kempinget, üdülőháztetelet, közösségi, egyéb és magánszálláshelyet üzemeltetőket érinti. Mivel a 239/2009. Korm. rendelet 5. § (3) bekezdése szerint szálláshely-szolgáltatás csak érvényes minősítéssel folytatható, a minősítés elvesztése vagy határidőben meg nem újítása közvetlenül a működést veszélyezteti, a jegyző pedig a 14. § szerint pénzbírságot szabhat ki, illetve ideiglenes bezárást rendelhet el. A pontozásos rendszer és az eseti ellenőrzés a felszereltség folyamatos szinten tartását követeli meg, ami költséggel járhat. A 28. § szerint a felújítás alatt álló szálloda 2028. január 1-jéig magasabb kategóriára kaphat javaslatot, ha a közös terek legalább 50%-át és a szobák 30%-át felújította.

Teendők és határidők

A szolgáltatóknak nyilván kell tartaniuk minősítésük lejáratát, és legkésőbb 60 nappal a lejárat előtt meg kell indítaniuk az új eljárást, az önértékelést pedig 15 napon belül le kell zárniuk. A 27. § (1) bekezdése szerint a 2021. december 31-én már nyilvántartásba vett, a hatálybalépéskor folyamatban lévő eljárásban az önértékelést befejezett szálláshelyek első minősítési eljárásának határideje 2025. december 31. A helyszíni ellenőrzésről a 11. § (3) bekezdése szerint legalább 8 nappal előbb értesítik a kapcsolattartót. A 16. § (4) bekezdése szerint a minősítést jelző táblát a főbejárat közelében, a homlokzaton kell elhelyezni.

Háromévente kell minősíteni a szálláshelyeket az új rendszerben

Március 16-án hatályba lép a szálláshely-minősítésről szóló új kormányrendelet. A szolgáltatóknak háromévente kell minősíttetniük szálláshelyüket, és a lejárát előtt legalább 60 nappal el kell indítaniuk az újabb eljárást.

Az új szabályok egységes, pontozásos követelményrendszert vezetnek be a szállodáktól a magánszálláshelyekig. A minősítést a minősítő szervezet elektronikus rendszerében kell kérni: a regisztrációt nyolc, az önértékelést tizenöt napon belül kell befejezni, ezt helyszíni ellenőrzés követi, amelyről legalább nyolc nappal előbb értesítik a szolgáltatót. A besorolás egytől öt csillagig terjed.

A minősítés három évig érvényes, de ezalatt is folyamatosan teljesíteni kell a kategória feltételeit: a minősítő szervezet előzetes bejelentés nélkül is ellenőrizhet, és ha eltérést talál, a minősítést érvénytelenítheti. Érvényes minősítés nélkül szálláshely-szolgáltatás nem folytatható, ezért a lejárat idő figyelése üzleti kérdés is.

A 2021 végéig nyilvántartásba vett, önértékelést már befejezett szálláshelyeknek 2025. december 31-ig kell lezárniuk első minősítésüket. A felújítás alatt álló szállodák 2028-ig kedvezőbb besorolást kaphatnak, ha a közös terek legalább felét és a szobák 30 százalékát már megújították.

Szálláshely-üzemeltetés: működés a folyamatban lévő újraminősítés alatt, igazított jegyzői ellenőrzés

2025. március 13.

Jogforrás és hatály

A 2025. március 11-én kihirdetett 41/2025. (III. 11.) Korm. rendelet a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X. 20.) Korm. rendeletet módosítja. Az 5. § szerint 2025. március 16-án lép hatályba, egy napon a szálláshely-minősítési eljárásról szóló 40/2025. (III. 11.) Korm. rendelettel, amelyhez az üzemeltetési szabályokat igazítja. A módosítás beiktatja a 239/2009. Korm. rendelet 5. § (3a) bekezdését, új szöveggel állapítja meg a 7. § c) pont ca) alpontját és a 7/A. § (6) bekezdés b) pontját. A módosítást követően hatályos szövegből kikerültek a korábbi minősítési rendelkezések (3. § (3) bekezdés, 4/A. §, 5. § (6)–(7) bekezdés, 21–21/B. §), amelyek tárgyát ezentúl a 40/2025. Korm. rendelet szabályozza.

A szabályozás lényege

Az 5. § (3) bekezdésének főszabálya változatlan: szálláshely-szolgáltatás csak szálláshelykezelő szoftverrel és érvényes szálláshely-minősítéssel folytatható. Az új (3a) bekezdés szerint azonban, ha a szolgáltató a 40/2025. Korm. rendelet 11. § (2) bekezdés b) pontja szerinti új minősítési eljárást megindította, de a minősítő szervezet azt a minősítés érvényességi idején belül nem zárta le, a szálláshely az eljárás lezárásáig érvényes minősítés hiányában is működhet. A 7. § c) pont ca) alpontja szerint a 10 főnél nagyobb befogadóképességű, nem honvédelmi célú ingatlanon működő szálláshely tűzvédelmi megfeleléséről elsőfokú eljárásban a tűzvédelmi hatóság nyilatkozik; a korábbi szöveg első- és másodfokú eljárást említett. A 7/A. § (6) bekezdés b) pontja szerint a jegyző a hatósági ellenőrzés során kiemelten azt vizsgálja, hogy a szálláshely megfelel-e a bejelentett üzemeltetési tevékenység e rendeletben foglalt feltételeinek; a minősítő szervezet elektronikus felületén közzétett feltételekre utalás kikerült a szövegből.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változás minden szálláshely-szolgáltatót érint, különösen azokat, amelyek minősítése a következő hónapokban lejár. Az 5. § (3a) bekezdése megszünteti azt a kockázatot, hogy a szolgáltatónak a minősítő szervezet eljárási idejéből eredő csúszás miatt szüneteltetnie kelljen a működést, ami a foglalkozások teljesítése és az árbevétel biztonsága szempontjából lényeges. A kedvezmény azonban csak akkor illeti meg a szolgáltatót, ha az új eljárást szabályszerűen megindította. Ennek hiányában az érvényes minősítés nélküli működés jogsértő, és a jegyző a 14. § szerint felhívást bocsát ki, pénzbírságot szab ki – szállodánál a befogadóképességtől függően 1,2–5 millió forintot –, végső esetben pedig elrendelheti a szálláshely bezárását.

Teendők és határidők

A szolgáltatóknak ellenőrizniük kell minősítésük érvényességi idejét, és az új eljárást a 40/2025. Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése szerint legalább 60 nappal a lejárát előtt meg kell indítaniuk. Az eljárás megindítását dokumentálni kell, mert az átmeneti működés erre épül. A jegyző a 7/A. § (3) bekezdése szerint hatévente legalább egyszer ellenőrzi a szolgáltatót, a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ felé teljesítendő regisztrációs és adatszolgáltatási kötelezettséget pedig a (4) bekezdés alapján évente vizsgálja, ezért a szálláshelykezelő szoftver működését is folyamatosan biztosítani kell. A minősítés változásáról vagy megújításáról kiállított dokumentumot a 13. § (1a) bekezdése szerint haladéktalanul meg kell küldeni a jegyzőnek.

Folyamatban lévő újraminősítés alatt is működhetnek a szálláshelyek

Március 16-tól nem kell bezárnia annak a szálláshelynek, amelynek minősítése lejár, ha az új minősítési eljárást időben elindította, de a minősítő szervezet azt még nem zárta le.

A szálláshely-szolgáltatás továbbra is csak érvényes minősítéssel és szálláshelykezelő szoftverrel végezhető. A módosított kormányrendelet ugyanakkor rendezi azt a helyzetet, amikor a szolgáltató időben kérte az újraminősítést, de az eljárás a régi minősítés lejártáig nem fejeződik be: ilyenkor a szálláshely az eljárás végéig tovább működhet.

A könnyítés feltétele, hogy az új eljárást szabályszerűen megindítsák, vagyis legalább 60 nappal a lejárát előtt. Aki ezt elmulasztja, érvényes minősítés nélkül működik, ami jegyzői felszólítással, szállodák esetében akár többmillió forintos bírsággal, végső soron bezárással járhat.

A jegyzői ellenőrzés is igazodik az új rendszerhez: a jegyző azt vizsgálja, hogy a szálláshely megfelel-e a bejelentett üzemeltetési feltételeknek, és évente ellenőrzi a turisztikai adatszolgáltatás teljesítését. Érdemes ezért a minősítés lejárati idejét és a szoftveres adatszolgáltatást is naptárban követni. Ha a minősítés megváltozik vagy megújul, az erről szóló dokumentumot haladéktalanul meg kell küldeni a jegyzőnek is.

Vidéki Otthonfelújítási Program: nyugdíjasokra bővül, szigorodik a kivitelezők és számlák ellenőrzése

2025. március 13.

Jogforrás és hatály

A 2025. március 11-én kihirdetett, a Vidéki Otthonfelújítási Programmal összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 36/2025. (III. 11.) Korm. rendelet 2. §-a a Vidéki Otthonfelújítási Programról szóló 389/2024. (XII. 11.) Korm. rendeletet (VOP-rendelet), 1. §-a a Magyar Államkincstárról szóló 310/2017. (X. 31.) Korm. rendeletet módosítja. A 15. § szerint főszabályként 2025. március 12-én, a (2) bekezdésben felsorolt rendelkezések 2025. március 26-án lépnek hatályba. A VOP-rendelet új 30. §-a szerint a kivitelezőkre, a számlák előzetes adóhatósági vizsgálatára és a nem hiteles számla jogkövetkezményeire vonatkozó új szabályokat a hatálybalépés előtt benyújtott, még el nem bírált kérelmekre és a még nem folyósított támogatásokra is alkalmazni kell.

A szabályozás lényege

A támogatás az 5. § (1) bekezdése szerint változatlanul a felújítási költség 50%-a, legfeljebb 3 000 000 forint. A március 26-tól hatályos 3. § (1) bekezdés b) pontja szerint a gyermeket nevelők mellett az öregségi nyugdíjban vagy a rendeletben felsorolt más nyugdíjszerű ellátásban részesülők is igényelhetnek. A március 12-től hatályos 4. § (9) bekezdés szerint az igénylő csak olyan vállalkozóval szerződhet, amely szerepel a cég- vagy az egyéni vállalkozói nyilvántartásban, adószámát nem törölték, és nem szerepel az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) 264–265. §-a, valamint 266. § c), d) és l) pontja szerinti közzétételi listákon. Az új 10/A. § szerint az adóhatóság a Kincstár megkeresésére a számlákat már az elbírálás vagy a folyósítás előtt vizsgálja; ilyenkor az eljárás, illetve a folyósítás felfüggesztésre kerül, teljes elutasítás után új kérelem nem nyújtható be. A 4. § (8a) bekezdése kizárja azt, akit az előző öt évben visszafizetésre szólítottak fel, a 7. § (5) bekezdése szerint pedig a más programban, például a Napenergia Plusz Programban már elszámolt számla nem fogadható el.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A módosítás közvetlenül érinti a kistélepeken dolgozó kivitelező, szerelő és építőanyag-kereskedő vállalkozásokat. Az igénylői kör nyugdíjasokra való kiterjesztése bővítheti a megrendelések számát. Az Art. szerinti közzétételi listákon szereplő vállalkozások ugyanakkor kiesnek a programból, mert a velük kötött szerződés alapján a megrendelő nem kaphat támogatást. Az adóhatóság előzetes számlavizsgálata és az ezzel járó felfüggesztés lassíthatja a támogatás folyósítását, ami a megrendelők fizetési ütemezésén keresztül a kivitelezők pénzforgalmát is befolyásolhatja.

Teendők és határidők

A kivitelezőknek szerződéskötés előtt ellenőrizniük kell, hogy nem szerepelnek-e az Art. szerinti közzétételi listákon, mert a 4. § (9) bekezdés feltételét a szerződéskötés időpontjában kell teljesíteni. A szerződésben a 4. § (9) bekezdése szerint meg kell határozni a tervezési, építési és szerelési munkákat és azok díját, anyagbiztosítás esetén anyagköltség és vállalkozói díj szerinti bontásban, és be kell tartani a 7. § (4) bekezdés szerinti összeférhetetlenségi szabályt. A támogatás a 8. § szerint a munkák befejezését és a számlák kifizetését követő 60 napon belül, legkésőbb 2026. június 30-ig igényelhető, ezért a teljesítést és a számlázást ehhez kell ütemezni.

Bővül az otthonfelújítási program, szigorúbb feltételek a kivitelezőknek

Március 26-tól nyugdíjasok is igényelhetik a kistélepülési otthonfelújítási támogatást. A kivitelező vállalkozásokra és a számlákra vonatkozó szigorítások már március 12-től, a folyamatban lévő kérelmeknél is érvényesek.

A Vidéki Otthonfelújítási Program továbbra is a felújítási költség felét, legfeljebb hárommillió forintot téríti meg a jegyzékben szereplő kistélepüléseken. A gyermeket nevelő családok mellett március 26-tól az öregségi nyugdíjasok és bizonyos más ellátásban részesülők is igénylők lehetnek, ami új megrendelőket hozhat a helyi építőipari vállalkozásoknak.

A kivitelezőknek ugyanakkor új feltételnek kell megfelelniük: a megrendelő nem szerződhet olyan vállalkozással, amely szerepel az adóhatóság közzétételi listáin. Az adóhatóság a benyújtott számlákat már a döntés vagy a kifizetés előtt is vizsgálhatja, és a nem hiteles számla miatt elutasított igénylő nem adhat be új kérelmet.

A kivitelezőknek érdemes szerződéskötés előtt ellenőrizniük saját adózói státuszukat, a szerződésben pedig tételesen, anyag- és munkadíj szerinti bontásban kell rögzíteni a munkákat. A támogatást legkésőbb 2026. június 30-ig lehet igényelni. A határidő a munkák befejezésétől és a számlák kifizetésétől számított 60 nap.

Fejlesztéspolitikai kormányrendeletek módosítása: hétnapos adóigazolás, online árajánlat, rugalmasabb fenntartás

2025. március 13.

Jogforrás és hatály

A 2025. március 11-én kihirdetett, egyes fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 37/2025. (III. 11.) Korm. rendelet négy rendeletet módosít: a 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozó 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendeletet, a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendeletet, valamint a 373/2022. (IX. 30.) és a 638/2023. (XII. 28.) Korm. rendeletet. A 33. § szerint a kihirdetését követő harmadik napon, 2025. március 14-én lép hatályba. A 256/2021. Korm. rendelet új 530/M. §-a szerint a módosított szabályokat – két kivétellel – a már létrejött támogatási jogviszonyokra és a folyamatban lévő eljárásokra is alkalmazni kell.

A szabályozás lényege

A vállalkozásokat leginkább érintő változások a 256/2021. Korm. rendeletben találhatók. A 147. § (1) bekezdés m) pontja szerint a biztosítéknyújtás alóli mentességhez a köztartozás-mentesség hét, és nem harminc napnál nem régebbi nemleges adóigazolással igazolható. A 135. § (1a) bekezdése szerint a támogatási szerződés megkötésére nyitva álló harmincnapos határidőbe nem számít bele a hiánypótlás, a tisztázó kérdés megválaszolása, a helyszíni szemle és a kifogás elbírálásának ideje. A 215. § (3) bekezdése szerint, ha a szokásos piaci ár három érvényes ajánlat hiányában nem határozható meg, a hiányzó ajánlat online árajánlattal pótolható. A 324. § (1a) bekezdése rendezi a szállítói finanszírozást arra az esetre, ha a szállító saját és alvállalkozója teljesítéséről egy bizonylatot állít ki. A 346. § (2a) bekezdése szerint a fenntartási időszak után nem terheli a kedvezményezettet az (EU) 2021/1060 rendelet 65. cikke szerinti kötelezettség, a 350. § b) pontja szerint pedig a fenntartási időszak vége és a záró projektfenntartási jelentés elfogadása között a vagyon elidegenítéséhez előzetes értesítés elegendő. A 376. § (1) bekezdés g) pontja alapján a nem elektronikus úton benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A módosítás az uniós fejlesztési forrásokra pályázó és azokat felhasználó vállalkozásokat, valamint a támogatott projektekben szállítóként vagy alvállalkozóként részt vevő cégeket érinti. Kedvező, hogy a támogatási szerződés megkötésének határideje kiszámíthatóbbá válik, az online árajánlat megkönnyíti a piaci ár alátámasztását, a fenntartási időszak után pedig rugalmasabban lehet rendelkezni a projektben létrehozott vagyonnal. Szigorúbb ugyanakkor, hogy a biztosítékmentességhez csak friss adóigazolás fogadható el, és a kifogás csak elektronikus úton nyújtható be érvényesen. Mivel az új szabályok a folyamatban lévő ügyekre is vonatkoznak, a már futó projektek ügyintézését is érintik.

Teendők és határidők

A kedvezményezetteknek a biztosíték alóli mentesség kérelmezésekor hét napnál nem régebbi nemleges adóigazolást kell beszerezniük, ha nem szerepelnek a köztartozásmentes adózói adatbázisban. Kifogást a 372. § (3) bekezdése szerint a döntés kézhezvételétől számított tíz napon belül, kizárólag elektronikus kapcsolattartás útján lehet benyújtani. A szállítói finanszírozású projektekben az alvállalkozói teljesítést is tartalmazó bizonylatoknál a szállító alvállalkozónak teljesített kifizetésének igazolását is elő kell készíteni. A fenntartási időszak végén a vagyon elidegenítése, bérbeadása vagy megterhelése előtt az irányító hatóságot előzetesen értesíteni kell.

Unió támogatások: friss adóigazolás és elektronikus kifogás kell

Március 14-től több ponton változnak az uniós támogatások felhasználásának szabályai, a már futó projektekben is. Egyes eljárások egyszerűsödnek, a biztosítékmentességhez viszont legfeljebb hétnapos adóigazolás szükséges.

A 2021–2027-es uniós támogatások lebonyolítási rendjét érintő módosítás a már futó projektekre is vonatkozik. A támogatási szerződés megkötésére adott harmincnapos határidőbe ezentúl nem számít bele a hiánypótlás, a tisztázó kérdés, a helyszíni szemle és a kifogás elbírálásának ideje.

Könnyítés, hogy ha a piaci ár alátámasztásához nem érkezik három érvényes ajánlat, a hiányzó ajánlat online árajánlattal pótolható. A fenntartási időszak lejárta után a projektben létrehozott vagyont elidegenítéséhez már elegendő az irányító hatóság előzetes értesítése, és rendeződik a szállítói finanszírozás akkor is, ha a szállító és alvállalkozója egy számlán szerepel.

Szigorodás viszont, hogy a biztosítéknyújtás alóli mentességhez legfeljebb hét napja kiállított nemleges adóigazolás kell, a nem elektronikus úton beadott kifogást pedig érdemi vizsgálat nélkül elutasítják. Kifogást a döntés kézhezvételétől számított tíz napon belül lehet benyújtani. A pályázóknak és a kedvezményezetteknek érdemes belső eljárásaikat és határidő-nyilvántartásukat ehhez igazítani.

Ingatlan-nyilvántartási végrehajtási rendelet: hányadonkénti felfüggesztés, egyszerűbb vevői jog bejegyzés

2025. március 13.

Jogforrás és hatály

A 2025. március 11-én kihirdetett 38/2025. (III. 11.) Korm. rendelet az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény (Inytv.) végrehajtásáról szóló 179/2023. (V. 15.) Korm. rendeletet (Vhr.) módosítja. A 6. § szerint a kihirdetését követő harmadik napon, 2025. március 14-én lép hatályba. A Vhr. I–IX. Fejezete a 171. § (2) bekezdése szerint 2025. január 15-én lépett hatályba. A módosítás a tulajdonilap-másolat tartalmára (37. § (3) bekezdés és 38. §), az eljárás felfüggesztésének bejegyzésére (92. §), a harmadik személyek hozzájárulására (107. § (3) bekezdés), valamint a korábbi cégbírósi határozatok felhasználására (143/A. §) vonatkozik.

A szabályozás lényege

A Vhr. 38. §-a szerint a szemle és a teljes tulajdonilap-másolat a természetes személy jogosult családi és utónevén és születési évén túl születési nevét és anyja születési nevét is tartalmazza. A 92. § (1) bekezdése alapján az eljárás felfüggesztésének ténye egész ingatlanra, egész tulajdoni illetőségre vagy ezek eszmei hányadára jegyezhető be, a (2) bekezdés szerint pedig a tulajdoni hányadot érintő felfüggesztés mellett a másik hányadot érintő beadvány elbírállható. A (3) bekezdés szerint az Inytv. 48. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, tulajdonjog-fenntartáshoz kapcsolódó vevői jog miatti felfüggesztés csak az azonos hányadot érinti, a (4) bekezdés alapján pedig a jelzálogjog, az önálló zálogjog, a kapcsolódó tilalmak és a végrehajtási jog törlése iránti eljárást ilyenkor nem kell felfüggeszteni, azokat a rangsortól függetlenül el kell bírálni. A 107. § (3) bekezdése szerint a vagyonkezelői jog mellett a tulajdonjog-fenntartáshoz kapcsolódó vevői jog és a jövőbeli épületre vonatkozó vevői jog bejegyzéséhez sem kell a (2) bekezdés szerinti jogok jogosultjainak hozzájárulása. Az új 143/A. § szerint a 2025. január 15. előtt hozott cégbírósi határozat a változást megalapozó más okirattal együtt akkor is bejegyzés alapja lehet, ha azt az érintett személy nem elektronikus úrlapon nyújtja be.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változások az ingatlanfejlesztő, ingatlanforgalmazó és finanszírozó vállalkozásokat, valamint a zálogjoggal biztosított hitelezőket érintik. A hányadonkénti felfüggesztés révén az egyik tulajdoni hányadot érintő akadály nem akasztja meg a többi hányadra vonatkozó ügyleteket, a jelzálogjog és a végrehajtási jog törlése pedig vevői jog bejegyzése esetén sem várakozik, ami a hitelkiváltások és a tehermentesítés ütemezését könnyíti. A jövőbeli épületre és a tulajdonjog-fenntartásra vonatkozó vevői jog bejegyzésének egyszerűsödése a lakásprojekteket értékesítő fejlesztők ügyintézését gyorsíthatja.

Teendők és határidők

Az ingatlanügyleteket előkészítő vállalkozásoknak a szerződéses és bejegyzési ütemterveknél figyelembe kell venniük, hogy a felfüggesztés március 14-től tulajdoni hányadonként is értelmezhető. A jövőbeli épületre és a tulajdonjog-fenntartáshoz kapcsolódó vevői jog bejegyzéséhez a 107. § (2) bekezdése szerinti jogosultak – így az elidegenítési és terhelési tilalom jogosultja – hozzájárulását már nem kell beszerezni, ezt az ügyleti dokumentációs listákban is át kell vezetni. A 2025. január 15. előtt hozott cégbírósi határozatokon alapuló, még át nem vezetett változásokat az érintett vállalkozás maga is benyújthatja az ingatlanügyi hatósághoz; az eljárás ilyenkor az Inytv. IX. Fejezete szerint folyik.

Ingatlan-nyilvántartás: nem akad el minden ügylet egy felfüggesztés miatt

Március 14-től tulajdoni hányadonként is felfüggeszthető az ingatlan-nyilvántartási eljárás, és egyszerűbbé válik a jövőbeli épületre, valamint a tulajdonjog-fenntartásra vonatkozó vevői jog bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásba.

Módosult az új ingatlan-nyilvántartási törvény végrehajtási rendelete. A legfontosabb változás, hogy ha egy felfüggesztési ok csak egy tulajdoni hányadot érint, a többi hányadra vonatkozó beadványokat a hatóság elbírálni. Tulajdonjog-fenntartással eladott ingatlannál a jelzálogjog vagy a végrehajtási jog törlését sem kell a felfüggesztés miatt várni.

Egyszerűsödik a lakásprojektekben gyakori jövőbeli épületre vonatkozó vevői jog és a tulajdonjog-fenntartáshoz kapcsolódó vevői jog bejegyzése: ehhez már nem kell beszerezni például a tilalmak jogosultjainak hozzájárulását. A tulajdonilap-másolaton ezentúl a születési név és az anya neve is megjelenik.

A január 15. előtt hozott, de még át nem vezetett cégbírószági határozatokat az érintett cég maga is benyújthatja az ingatlanügyi hatósághoz. Az ingatlanfejlesztőknek és a finanszírozóknak érdemes ügyleti menetrendjüket és dokumentációs listáikat az új szabályokhoz igazítaniuk. A végrehajtási rendelet érintett fejezeteit 2025. január 15. óta kell alkalmazni, a módosítás ezeket finomítja.

Dohányboltok: bejelentés alapján ismertethetők az újszerű dohány- és nikotintermékek

2025. március 17.

Jogforrás és hatály

A Kormány 2025. március 13-án kihirdette a dohányboltban értékesített egyes termékek ismertetésére és bemutatására vonatkozó különös szabályokról szóló 43/2025. (III. 13.) Korm. rendeletet, amelyet a fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény (Fdtvt.) felhatalmazása alapján alkotott meg. A rendelet 10. §-a szerint a kihirdetését követő harmincadik napon, 2025. április 12-én lép hatályba. Az 1. § szerint a rendelet az Fdtvt. 15/G. §-ában meghatározott termékek közül az új dohánytermék-kategóriákra, a dohányzást helyettesítő nikotintartalmú termékekre, az új dohánytermék-kategóriák kiegészítő termékeire és a dohányzási célú gyógynövénytermékekre vonatkozik, amelyek ismertetése az Fdtvt. 15/C. és 15/D. §-ától eltérően, a rendeletben kifejezetten megengedett módon is történhet.

A szabályozás lényege

A 3. § (1) bekezdése szerint a termékek jellemzői, használata és hatásai a dohányboltban átadott nyomtatott anyagban vagy szóban, zárt internetes honlapon, illetve elektronikus kapcsolattartás útján ismertethetők, kizárólag a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságához (SZTFH) előzetesen bejelentett tartalommal és formában. A 3. § (2) bekezdés c) pontja szerint a tájékoztatás nem irányulhat közvetlenül nagykereskedő, márka vagy termék népszerűsítésére, illetve a fogyasztás ösztönzésére; a 8. § (1)–(2) bekezdése határozza meg, mi tényszerű tájékoztatás, és mi tiltott ösztönzés, így a feltűnő képi kiemelés, a szlogen vagy a vélemény. Szóbeli tájékoztatást a 4. § (2) bekezdése szerint a kiskereskedő, a nagykereskedő vagy termékszakértő adhat. Az 5. § szerint a zárt honlap csak a 18. életévüket betöltött regisztrált fogyasztóknak érhető el, és nem biztosíthat megrendelési vagy foglalási lehetőséget; a 6. § szerint e-mailben csak kifejezett kérésre lehet tájékoztatni. A 7. § alapján a kiskereskedő a termékbemutatással összefüggésben a nagykereskedőtől ajándékot, árengedményt vagy más juttatást fogadhat el.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet a dohánytermék-kiskereskedőket és a dohánytermék-nagykereskedőket érinti. A nagykereskedők számára szabályozott csatornák nyílnak az újszerű termékek ismertetésére, ugyanakkor a 8. § (3) bekezdése szerint minden lehetséges módszerrel biztosítaniuk kell, hogy az információ fiatalkorúhoz ne jusson el, a (4) bekezdés alapján pedig munkavállalóik és termékszakértőik jogsértése saját jogsértésüknek minősül. A kiskereskedők a 7. § szerint a termékbemutatással összefüggő juttatásból többletbevételhez juthatnak. A zárt honlap üzemeltetése, a korellenőrzés és a bejelentési dokumentáció elkészítése informatikai és megfelelési költséggel jár.

Teendők és határidők

A terméktájékoztatást a nagykereskedőnek a 9. § (1) bekezdése szerint a tevékenység megkezdése előtt legalább 15 nappal elektronikusan be kell jelentenie az SZTFH-nak. A bejelentés a (2) bekezdés szerint tartalmazza a nagykereskedő nevét, a kezdő időpontot, az érintett terméket, a tájékoztatás módját és a fiatalkorúak kizárását biztosító megoldást, zárt honlap esetén a (4) bekezdés szerint a doménnevet, a tárhelyszolgáltatót, a regisztráció menetét és a tartalmat is. A (6) bekezdés szerint csatolni kell a 3. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakat igazoló iratokat és a népszerűsítési tilalom betartásáról szóló nyilatkozatot, az adatok változását pedig a (8) bekezdés szerint 15 napon belül be kell jelenteni.

Új szabályok az újszerű nikotintermékek bemutatására a dohányboltokban

Április 12-től a dohányboltokban és zárt online felületeken is ismertethetők az újszerű dohánytermékek és a nikotintartalmú helyettesítő termékek, de csak a hatásának előre bejelentett, tényszerű tartalommal.

A márciusban kihirdetett kormányrendelet az új dohánytermék-kategóriák, a nikotintartalmú helyettesítő termékek, kiegészítők és a dohányzási célú gyógynövénytermékek bemutatását szabályozza. A tájékoztatás nyomtatott anyagban vagy szóban a boltban, zárt, csak nagykorú regisztrált fogyasztóknak elérhető honlapon, illetve kérésre e-mailben adható.

A reklámtilalom nem szűnik meg: a tájékoztatás nem népszerűsítheti a márkát, és nem ösztönözhet fogyasztásra, így tilos a feltűnő képi kiemelés, a szlogen és a véleménynyilvánítás. A zárt honlapon nem lehet rendelést vagy foglalást felvenni, a nagykereskedő pedig felel a munkatársai és termékszakértői által elkövetett jogsértésekért.

A nagykereskedőnek legalább 15 nappal a kezdés előtt elektronikusan be kell jelentenie a tájékoztatást a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának. A dohányboltok a termékbemutatáshoz kapcsolódóan juttatást is elfogadhatnak a nagykereskedőtől. A bejelentés adataiban bekövetkező változást 15 napon belül kell jelezni. A zárt honlap esetén a bejelentésnek a regisztráció menetét és a fiatalok kizárásának módját is be kell mutatnia.

Ütügyi hatósági eljárások: új díjrendelet az útépitési és útsatlakozási ügyekben

2025. március 17.

Jogforrás és hatály

Az építési és közlekedési miniszter a nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben kiadta az útügyi hatósági eljárások díjairól szóló 9/2025. (III. 13.) ÉKM rendeletet. A rendelet a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) 48. § (3) bekezdés e) pontjában kapott felhatalmazáson alapul. A 4. § szerint a kihirdetését követő 31. napon, 2025. április 13-án lép hatályba, az 5. § értelmében pedig a hatálybalépését követően indult eljárásokban kell alkalmazni, így a korábban indult ügyeket nem érinti. A díjtételeket az 1. melléklet tartalmazza, amely 158 sorban sorolja fel az útügyi hatósági eljárásokat, a 2. melléklet pedig a vármegyei kormányhivatalok befizetési számláit.

A szabályozás lényege

Az 1. § szerint az 1. mellékletben meghatározott díjat a kérelem benyújtásakor kell megfizetni, főszabályként a minisztérium Magyar Államkincstárnál vezetett számlájára, a 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 2. § (4) bekezdés e) pontja szerinti eljárásokban pedig az illetékes kormányhivatal 2. mellékletben megjelölt számlájára. Gyorsforgalmi út építési engedélyének alapdíja 1 000 méterig 3 584 620 forint, forgalomba helyezése 1 073 800 forint (3. és 15. sor). Országos közútnál az építési engedély alapdíja 1 000 méterig 328 770 forint, a forgalomba helyezése 98 280 forint, helyi közútnál az engedély alapdíja 200 méterig 49 140 forint (27., 52. és 35. sor). A 100 méternél nagyobb nyílású híd vagy alagút engedélye 513 890 forint, a közút–vasút szintbeni kereszteződése 328 770 forint. Harmadik személyt érintő forgalomtechnikai döntésért 4 810 forint, az engedély átruházásáért vagy jogutódlás esetén 8 710 forint fizetendő. A 2. § szerint több létesítmény együttes engedélyezésekor a díjat létesítményenként, illetve útszakaszonként kell megállapítani; az engedély nélküli vagy attól eltérő útsatlakozás és közútkezelői hozzájárulás nélküli útigénybevétel miatti helyreállítási eljárásban a 146. sor szerinti 88 270 forintos díjat a felelős személy fizeti. A 3. § a díjfizetési kötelezettség keletkezésére és a kötelezettek körére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 28. és 31. §-át rendeli alkalmazni.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet elsősorban az útépitő, közműépítő és ingatlanfejlesztő vállalkozásokat, valamint azokat a beruházókat érinti, amelyek telephelyük vagy fejlesztésük miatt útsatlakozást, közúti létesítményt vagy forgalomtechnikai döntést kérelmeznek. A létesítményenkénti díjszámítás miatt a több csomópontot vagy útszakaszt érintő beruházásoknál a díjak összeadódnak. Az engedély nélküli útsatlakozás külön díjköteles helyreállítási eljárást von maga után, ami a szabálytalan kivitelezés pénzügyi kockázatát növeli.

Teendők és határidők

A 2025. április 13-án és azt követően indítandó eljárásokban a vállalkozásoknak az 1. melléklet szerinti díjjal kell számolniuk, és azt a kérelem benyújtásakor az eljáró hatóságnak megfelelő számlára kell megfizetniük; az 1. § szerint a túlfizetett összeget a hatóság visszatéríti. A projekt-költségvetésekben a díjakat létesítményenként és útszakaszonként célszerű tervezni, a már előkészített kérelmek benyújtásának ütemezését pedig a hatálybalépés napjához igazítva érdemes felülvizsgálni.

Új díjak az útügyi hatósági eljárásokban április 13-tól

Április 13-tól új miniszteri rendelet határozza meg az útépitési, útsatlakozási és forgalomtechnikai hatósági eljárások díjait. A díjat a kérelem benyújtásakor kell megfizetni, és csak az ezt követően indult ügyekre vonatkozik.

A 9/2025. (III. 13.) ÉKM rendelet melléklete 158 tételben sorolja fel a díjköteles eljárásokat. Egy országos közút építésének engedélyezése 1 000 méterig 328 770 forint alapdíjjal jár, helyi közútnál 200 méterig 49 140 forint a díj. Gyorsforgalmi út engedélyezésénél az alapdíj meghaladja a 3,5 millió forintot.

Több létesítmény együttes engedélyezésekor a díjat létesítményenként vagy útszakaszonként kell megfizetni, ami nagyobb fejlesztéseknél jelentős tétel lehet. Aki engedély nélkül alakít ki útsatlakozást, annak a helyreállítási eljárásért is fizetnie kell. A díjat a minisztérium vagy az illetékes kormányhivatal számlájára kell utalni.

Az építőipari és ingatlanfejlesztő cégeknek érdemes a projekt-költségvetésekbe beépíteni az új díjtételeket, és a már előkészített kérelmek benyújtását a hatálybalépéshez igazítva ütemezni, mert a korábban indult eljárásokra az új díjak nem vonatkoznak. Túlfizetés vagy eljárás nélküli befizetés esetén a hatóság a többletet visszatéríti, ezért a téves utalás nem jár végleges veszteséggel.

Mintegy harminc százalékkal emelkednek a felnőttképzési és szakképzési igazgatási díjak

2025. március 17.

Jogforrás és hatály

A kultúráért és innovációért felelős miniszter a nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben kiadta az igazgatási szolgáltatási díjakkal összefüggésben a kultúráért és innovációért felelős miniszter feladatkörébe tartozó miniszteri rendeletek módosításáról szóló 2/2025. (III. 13.) KIM rendeletet. Felhatalmazási alapjai között szerepel a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény is. A 15. § szerint a rendelet a kihirdetését követő 31. napon, 2025. április 13-án lép hatályba. A preambulum szerint célja egyes eljárások és intézmények megnevezésének a magasabb szintű jogszabályokhoz igazítása, valamint az eljárások díjainak a költségekhez igazítása.

A szabályozás lényege

A 12. § a felnőttképzők nyilvántartásával összefüggő eljárásért fizetendő díjakról szóló 30/2020. (VII. 23.) ITM rendelet 1. §-át módosítja: a felnőttképzési tevékenység bejelentésének díja 15 000 forintról 19 500 forintra, az engedély kiadására irányuló eljárás díja 214 000 forintról 278 200 forintra, a nyilvántartott adatok változásának bejelentéséért fizetendő díj 6 000 forintról 7 800 forintra nő. A 13. § a szakképzési tankönyvvé nyilvánítással összefüggő díjakról szóló 45/2021. (IX. 8.) ITM rendeletben az alapdíjat 102 300 forintról 133 000 forintra emeli, a szakértői díjból álló mozgódíjra vonatkozó szabály változatlan. A 14. § a programkövetelménnyé nyilvánítás díjairól szóló 7/2022. (III. 11.) ITM rendeletben a programkövetelmény nyilvántartásba vételének díját 214 000 forintról 278 200 forintra, módosításának és törlésének díját 71 000 forintról 92 300 forintra emeli. Az emelés valamennyi tételnél egységesen 30 százalékos. A rendelet emellett módosítja az iparjogvédelmi eljárások díjairól szóló 19/2005. (IV. 12.) GKM rendeletet, a felsőoktatási és nyelvvizsga-eljárások díjairól szóló 12/2013. (II. 12.) EMMI rendeletet és az 1/2015. (I. 22.) IM rendeletet is.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változás a felnőttképzőket érinti, köztük azokat a vállalkozásokat, amelyek munkavállalóik vagy ügyfeleik számára bejelentés- vagy engedélyköteles képzést szerveznek, továbbá a szakképzési tankönyveket és digitális tananyagokat kiadó vállalkozásokat, valamint a programkövetelmény nyilvántartásba vételét kezdeményezőket. Egy-egy eljárás többletköltsége mérsékelte, az engedélyköteles képzési portfólióval vagy több programkövetelménnyel dolgozó szervezeteknél azonban összeadódik, és a képzési díjak kalkulációjában is megjelenhet.

Teendők és határidők

A díjat a 30/2020. (VII. 23.) ITM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint az eljárás megindítását megelőzően kell a felnőttképzési államigazgatási szerv Kincstárnál vezetett számlájára megfizetni. A rendelet átmeneti rendelkezést nem tartalmaz, ezért az április 13-a körül tervezett bejelentések, engedélykérelmek és adatváltozás-bejelentések díját a benyújtás napján hatályos szabály szerint kell ellenőrizni, és a 2025. évi képzési költségvetést az emelt díjakkal célszerű újratervezni. Túlfizetés esetén a hatóság a többletet a 2. § (2) bekezdése szerint az észleléstől számított tizenöt napon belül hivatalból visszatéríti; a programkövetelményhez kapcsolódó díjat a 7/2022. (III. 11.) ITM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a minisztérium kincstári számlájára kell utalni, a közleményben a kapcsolódó szakmai képzés megnevezésével.

Drágulnak a felnőttképzési és szakképzési hatósági eljárások

Április 13-tól 30 százalékkal emelkednek a felnőttképzési tevékenység bejelentésének és engedélyezésének, valamint a szakképzési tankönyvvé és programkövetelménnyé nyilvánításnak a díjai. Az emelés a képzőket és kiadókat érinti.

A 2/2025. (III. 13.) KIM rendelet szerint a felnőttképzési tevékenység bejelentéséért 19 500 forintot, az engedélyezési eljárásért 278 200 forintot kell fizetni a korábbi 15 000, illetve 214 000 forint helyett. A nyilvántartott adatok változásának bejelentése 7 800 forintba kerül.

A szakképzési tankönyvvé nyilvánítás alapidíja 133 000 forintra, a programkövetelmény nyilvántartásba vételének díja 278 200 forintra, módosításáé és törléséé 92 300 forintra nő. A díjat az eljárás megindítása előtt kell átutalni a hatóság kincstári számlájára.

A rendelet átmeneti szabályt nem tartalmaz, ezért a képzést szervező vállalkozásoknak és a tankönyvkiadóknak a benyújtás időpontjában hatályos díjat kell megfizetniük. Érdemes a 2025-ös képzési költségvetést és a képzési díjakat már most az új tételekkel kalkulálni, különösen azoknak, akik több engedélyköteles képzést vagy programkövetelményt terveznek nyilvántartásba vetetni. Ha valaki a szükségesnél többet fizetett, a hatóság a különbözetet hivatalból visszautalja.

Iparbiztonsági intézkedések állami finanszírozása felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezeteknél

2025. március 7.

Jogforrás és hatály

A Kormány veszélyhelyzeti jogalkotói hatáskörében kiadta az iparbiztonsági veszélyt, valamint a fenyegető környezetkárosodást megelőző intézkedések veszélyhelyzeti szabályairól szóló 35/2025. (III. 5.) Korm. rendeletet. A 6. § szerint a rendelet a kihirdetését követő napon, 2025. március 6-án lépett hatályba, a 7. § értelmében pedig a hatálybalépésekor folyamatban lévő felszámolási eljárásokban is alkalmazni kell. Az 1. § szerint a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvényt (Cstv.) és a katasztrófavédelemről szóló 2011. évi CXXVIII. törvényt a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a rendeletben foglalt eltérésekkel és kiegészítésekkel kell alkalmazni.

A szabályozás lényege

A 2. § (1) bekezdése szerint az 521/2022. (XII. 13.) Korm. rendelet 4. §-a alapján elrendelt felszámolási eljárásban, ha az iparbiztonsági veszély és a fenyegető környezetkárosodás megelőzéséhez szükséges intézkedések pénzügyi fedezete a felszámolás alatt álló szervezet részéről nem biztosítható, és a kötelezettség másra nem hárítható, az intézkedések teljesítése az állam feladata. Az iparügyekért felelős miniszter a 3. § szerint írásbeli kérelemre közszolgáltatási szerződést köt. Kérelmet az ilyen felszámolás alatt álló szervezet nyújthat be, ha maga nem képes az intézkedések végrehajtására, vagy ha az intézkedéseket a hatálybalépéskor egy másik érintett szervezet érdekében végzi, de tovább nem tudja finanszírozni. A kérelemben nyilatkozni kell a becsült forrásigényről, és arról, hogy a fedezet sem a nyilatkozattételkor, sem az azt követő 30 napon belül nem biztosítható (3. § (5) bek.). A 4. § szerint a miniszter a kérelmet 2 munkanapon belül továbbítja; a környezetvédelmi és iparbiztonsági hatóság soron kívül vizsgál, és veszély esetén kötelezés vagy bírság helyett határozatban állapítja meg a kötelezően végrehajtandó intézkedéseket, amelyek ellenértékét a miniszter a központi költségvetésből biztosítja. Az 5. § (1) bekezdése szerint, ha a szolgáltatást egy másik szervezet végzi, annak ellenértéke erejéig az államnak a Cstv. 57. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kategóriában elsőként, a bérgarancia-támogatást megelőzően kielégítendő hitelezői igénye keletkezik.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A szabály a felszámolás alatt álló veszélyes üzemek felszámolóit, a biztonsági feladatokat ellátó szolgáltató vállalkozásokat és a hitelezőket érinti. A szolgáltatónak az állam által finanszírozott tevékenységért az 5. § (2) bekezdése szerint nem keletkezik hitelezői igénye. Az állami követelés soron kívüli besorolása a hitelezői kielégítés sorrendjét befolyásolja, a besorolás elleni kifogásra az 5. § (3) bekezdése szerint kizárólag az állam jogosult.

Teendők és határidők

Az érintett felszámolóknak és szolgáltatóknak a forrásigényt alátámasztó dokumentumokkal együtt kell előkészíteniük a kérelmet, amelyben meg kell jelölniük, hogy a 3. § (2) bekezdés a) vagy b) pontja alapján nyújtják be, és fel kell készülniük a soron kívüli hatósági vizsgálatra. A kérelmet a 3. § (4) bekezdése szerint több érintett szervezet együttesen is benyújthatja. A hitelezőknek a folyamatban lévő eljárásokban is számolniuk kell az állami követelés elsőbbségével.

Az állam finanszírozza a felszámolás alatt álló veszélyes üzemek biztonságát

Ha egy felszámolás alatt álló cég nem tudja fedezni a veszélyes üzeme biztonságos működéséhez szükséges intézkedéseket, a kormány új rendelete szerint ezek költségét közszolgáltatási szerződés alapján az állam állja.

A március 6-án hatályba lépett 35/2025. (III. 5.) Korm. rendelet a már folyamatban lévő felszámolásokban is alkalmazandó. A cég írásban kérheti az intézkedések állami finanszírozását, ha igazolja, hogy a fedezet a következő 30 napban sem teremthető elő.

A kérelem nyomán a környezetvédelmi és iparbiztonsági hatóság soron kívül vizsgálja a helyzetet. Ha veszélyt állapít meg, bírság helyett határozatban rögzíti a kötelező intézkedéseket, amelyek elvégzésére a miniszter szerződést köt, és amelyek költségét a központi költségvetés fedezi.

A hitelezők számára fontos, hogy ha a biztonsági feladatokat egy másik cég végzi, az ennek értékéig keletkező állami követelés a felszámolásban elsőbbséget élvez, még a bér garancia-támogatást is megelőzi. A szolgáltató cégnek ilyenkor nem keletkezik saját hitelezői igénye, mert a díját az állam fizeti. A felszámolóknak és szolgáltatóknak érdemes a forrásigényt alaposan dokumentálniuk, mert a hatóság erre építi döntését.

Kolumbiai ideiglenesen munkát vállaló turisták: kihirdették a kétoldalú megállapodást

2025. március 7.

Jogforrás és hatály

Az Országgyűlés 2025. február 24-i ülésnapján fogadta el, és 2025. március 5-én hirdették ki a Magyarország és a Kolumbiai Köztársaság között az ideiglenesen munkát vállaló turisták programjáról szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló 2025. évi I. törvényt. A Megállapodást Bogotában, 2024. november 7-én írták alá. A törvény 4. § (1) bekezdése szerint a kihirdetését követő napon, 2025. március 6-án lépett hatályba, a Megállapodás kihirdetését szolgáló 2. és 3. §, valamint az 1. és 2. melléklet azonban a 4. § (2) bekezdése alapján a Megállapodás 8. cikk (1) bekezdésében meghatározott időpontban lép hatályba. Ennek naptári napját a 4. § (3) bekezdése szerint a külpolitikáért felelős miniszter a Magyar Közlönyben közzétett közleményével állapítja meg.

A szabályozás lényege

A Megállapodás 2. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint a programban az vehet részt, aki a tartózkodási engedély vagy vízum kérelmezésekor betöltötte a 18. életévét, de a 30. életévét még nem; az i) pont szerint a résztvevőnek meg kell felelnie az egészségügyi követelményeknek, és a teljes engedélyezett tartózkodás idejére érvényes egészségbiztosítással kell rendelkeznie. A 2. cikk (2) bekezdése alapján a programra kiadott tartózkodási engedély vagy vízum legfeljebb egy évre jogosít belépésre és tartózkodásra. A tartózkodás fő célja a turizmus, a résztvevő ennek kiegészítő elemeként vállalhat fizetett munkát; állandó munkaviszonyt nem létesíthet, és ugyanannál a munkáltatónál legfeljebb három hónapig dolgozhat. A 2. cikk (3) bekezdése szerint a Felek viszonyossági alapon évente legfeljebb 100 állampolgár számára engedélyezhetik a program igénybevételét. A törvény 1. §-a felhatalmazást ad a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére, az 5. § szerint pedig a végrehajtásról az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter gondoskodik.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A program rövid idejű, idényjellegű vagy kiegészítő munkaerőigénnyel rendelkező munkáltatók számára nyithat új, bár szűk lehetőséget: az évi 100 fős keret és a munkáltatónkénti háromhónapos korlát miatt tartós munkaerőhiány kezelésére nem alkalmas. A résztvevők foglalkoztatása ugyanakkor a munkáltatótól is szervezést kíván, mert ugyanazt a személyt legfeljebb három hónapig alkalmazhatja, így a betanítás költségei rövid idő alatt kell, hogy megtérüljenek. A viszonyosság alapján magyar fiatalok is részt vehetnek a programban Kolumbiában, ami a külföldi tapasztalatszerzést, a nyelvtudás fejlesztését és a kétoldalú üzleti kapcsolatokat is segítheti.

Teendők és határidők

A Megállapodás még nem lépett hatályba, ezért a vállalkozásoknak a hatálybalépés napját közzétevő miniszteri közleményt kell figyelniük. Foglalkoztatáskor ellenőrizni kell a program szerinti engedély vagy vízum és az egészségbiztosítás meglétét, a munkát legfeljebb három hónapra, nem állandó jelleggel kell megszervezni, a részletes eljárási szabályokat pedig a végrehajtási intézkedések ismerteté válásakor célszerű áttekinteni. A foglalkoztatásra a magyar munkajogi, adó- és járulékszabályok általános rendelkezései is irányadók, ezért a bejelentési kötelezettségeket a szokásos módon teljesíteni kell.

Kolumbiai fiatalok dolgozhatnak ideiglenesen Magyarországon

Kihirdették a magyar–kolumbiai megállapodást, amely 18–29 éves kolumbiai fiataloknak legfeljebb egyéves magyarországi tartózkodást és kiegészítő jellegű munkavállalást tesz lehetővé, mindkét irányban évente legfeljebb 100 fő részére.

A március 5-én kihirdetett 2025. évi I. törvény egy úgynevezett working holiday programot vezet be. A résztvevők elsősorban turisztikai céllal érkeznek, de tartózkodásuk alatt fizetett munkát is vállalhatnak. Állandó munkaviszonyt nem létesíthetnek, és egy munkáltatónál legfeljebb három hónapig dolgozhatnak.

A programban részt vevőknek a teljes tartózkodás idejére érvényes egészségbiztosítással kell rendelkezniük. A keret mindkét irányban évi 100 fő, így magyar fiatalok is élhetnek a lehetőséggel Kolumbiában. A szűk létszámkeret miatt a program a tartós munkaerőhiányt nem oldja meg, de rövid időtartamra kiegészítő segítséget adhat.

A Megállapodás még nem hatályos: a hatálybalépés napját a külügyminiszter a Magyar Közlönyben közzétett közleményben állapítja meg. A rövid távú munkaerőt kereső vállalkozásoknak – például a turizmusban és a vendéglátásban – érdemes figyelniük a közleményt. Foglalkoztatáskor ellenőrizni kell a résztvevő programhoz kiadott engedélyét vagy vízumát és egészségbiztosítását, a munkát pedig rövid, legfeljebb háromhónapos időtartamra kell tervezni.

Készségek Uniója: uniós stratégia a szakképzés, az átképzés és a munkaerő-mobilitás erősítésére

2025. március 7.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság biztosi testülete 2025. március 5-én fogadta el „A Készségek Uniója” (Union of Skills) című közleményt, amelyet a Bizottság mandátumának első 100 napjához kötött kiemelt kezdeményezésként mutatott be. A közlemény nem jogszabály, a vállalkozásokra közvetlen kötelezettséget nem ró: a tagállami oktatási, szakképzési és felnőttképzési politikák, valamint a későbbi uniós jogalkotási és finanszírozási javaslatok keretében szolgál. Két kísérő dokumentum egészíti ki: az alapkészségekről szóló cselekvési terv és a STEM-oktatásra vonatkozó stratégiai terv. Célja az uniós emberi tőke fejlesztése az Unió versenyképességének erősítése érdekében.

A szabályozás lényege

A közlemény 2030-ig teljesítendő új célokat javasol. Az olvasási, matematikai, természettudományos és digitális alapkészségek terén a gyengén teljesítők aránya 15 százalék alá csökkenjen, a kiemelkedően teljesítők aránya legalább 15 százalék legyen. A középfokú szakképzésben a tanulók legalább 45 százaléka STEM-területen tanuljon, közöttük legalább minden negyedik nő legyen; a felsőoktatásban a STEM-arány legalább 32 százalék, az IKT-doktori programokban legalább 5 százalék legyen. A kezdeményezések között szerepel az alapkészségeket támogató kísérleti program, a felnőttek folyamatos át- és továbbképzését célzó kísérleti Készséggarancia, valamint a Készség-hordozhatósági Kezdeményezés, amely a vállalkozások számára megkönnyítené az Unión belüli toborzást. A tehetségek vonzását a „Choose Europe” fellépés, köztük egy 22,5 millió eurós kísérleti pályázat szolgálja. A Bizottság az oktatásról és a készségekről szóló új, az Európai Szemeszter keretébe illeszkedő ajánlást is kilátásba helyezett. Az irányítást egy új Európai Készségügyi Magas Szintű Testület látja el, amely képzési szolgáltatókat, vállalatvezetőket és szociális partnereket hoz össze, a készséghiányokról pedig egy Európai Készségügyi Információs Megfigyelőközpont nyújt adatokat és korai előrejelzést.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A stratégia közvetlenül a szakképzésben gyakorlati képzést nyújtó, valamint jelentős képzési igényű, műszaki-technológiai munkaerőre támaszkodó vállalkozásokat érinti. A STEM-irányú szakképzési célok a tagállami szakképzési kínálat átrendeződését vonhatják maguk után, ami a duális képzésben részt vevő cégek számára a tanulói létszám és a képzési szerkezet változását jelentheti. A készségek hordozhatósága és az egységesebb elismerés a határon átnyúló munkaerő-toborzás adminisztratív költségeit csökkentheti, a készséghiány-előrejelzés pedig a vállalati humán erőforrás-tervezést segítheti. A Magas Szintű Testületben a vállalatvezetők és a szociális partnerek is helyet kapnak, így a vállalati szempontok közvetlenül megjelenhetnek a döntés-előkészítésben.

Teendők és határidők

Azonnali teendő nincs, a közlemény végrehajtása további uniós jogi aktusokat és programokat igényel. A Bizottság az év folyamán vízumstratégiát terjeszt elő, az uniós tehetségbázis pedig a Parlament és a Tanács általi elfogadását követően jöhet létre. A vállalkozásoknak érdemes nyomon követniük a Készség-hordozhatósági Kezdeményezést és a Készséggarancia kísérleti programjait, és a STEM-célokat a saját képzési együttműködéseik, gyakorlati képzőhelyi kapacitásaik és felnőttképzési terveik kialakításánál figyelembe venni, mivel a tagállami szakpolitikai lépések ezekhez a célokhoz igazodhatnak.

Készségek Uniója: új uniós célok a szakképzésben 2030-ig

Az Európai Bizottság március 5-én elfogadta a Készségek Uniója stratégiát. A 2030-ig szóló célok a szakképzés STEM-irányú bővítését, a felnőttek átképzését és a munkaerő Unión belüli mobilitását célozzák.

A stratégia szerint 2030-ra a középfokú szakképzésben tanulók legalább 45 százalékának STEM-területen kellene tanulnia, és az alapkészségekben gyengén teljesítők aránya 15 százalék alá csökkenne. A felnőttek folyamatos továbbképzését kísérleti Készséggarancia segítené. A felsőoktatásban a STEM-arány legalább 32 százalékra nőne, a tehetségek vonzását pedig a „Choose Europe” fellépés szolgálná.

A vállalkozások számára a Készség-hordozhatósági Kezdeményezés lehet a legfontosabb, mert megkönnyítené a más tagállamban szerzett képesítéssel rendelkező munkavállalók toborzását. Egy új megfigyelőközpont a készséghiányokról adna korai előrejelzést, egy magas szintű testületben pedig a cégvezetők és a szociális partnerek is részt vesznek.

A közlemény nem keletkeztet azonnali kötelezettséget, végrehajtása további uniós jogszabályokat és programokat igényel; a Bizottság még az idén vízumstratégiát is bemutat. A szakképzésben részt vevő és műszaki munkaerőt kereső cégeknek érdemes figyelniük a következő lépéseket, és képzési együttműködéseiket, gyakorlati helyeiket a STEM-célokhoz igazítani.

Ingyenesen megismerhetők a cégiratok az E-cég betekintés szolgáltatásban

2025. március 4.

Jogforrás és hatály

Az ingyenes céginformációról szóló 47/2007. (X. 20.) IRM rendeletet (a továbbiakban: R.) a 27/2024. (XII. 30.) IM rendelet 6. §-a új 5/A. §-sal egészítette ki, amely 2025. március 1-jén lépett hatályba; az R. e napon hatályos időállapota már tartalmazza az új rendelkezést. Az R. a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 15. § (1) bekezdése alapján elektronikus úton kért ingyenes céginformáció biztosítására terjed ki (R. 1. § (1) bek.), de nem vonatkozik a cégjegyzék adatai egészének vagy jelentős részének megszerzésére (1. § (2) bek.). Az ingyenes céginformációt a céginformációs szolgálat a www.e-cegjegyzek.hu honlapon nyújtja, és a számítógépes rendszer használata is díjmentes (2. § (1) bek.).

A szabályozás lényege

Az R. 5/A. §-a szerint az Országos Bírósági Hivatal által működtetett Ügyfél Irathozzáférési Rendszer E-cég betekintés szolgáltatásán keresztül a cégiratok ingyenesen megismerhetők; a hozzáférés természetes személyek részére 24 órán belül legfeljebb száz cégirat tekintetében biztosított. Ez a korábbi, adatszintű ingyenes tájékoztatást az iratokra is kiterjeszti. A 4. § (1) bekezdése alapján továbbra is lekérdezhető a cég fennálló vagy törölt cégjegyzékszám, neve, székhelye, telephelye, fióktelepe, tevékenysége, jegyzett tőkéje, adószáma, valamint az, ha csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt áll; a 4. § (2)–(3) bekezdése szerinti név szerinti kereséssel az is, ha a vezető tisztségviselő a Ctv. szerinti eltiltás hatálya alatt áll. Az 5. § (1) bekezdése szerint heti frissítéssel megismerhető a cég valamennyi fennálló adata, a még be nem jegyzett változásbejegyzési kérelem elektronikusan rögzített adatai, továbbá csoportosítva a tagi, részvényesi, képviseleti és felügyelőbizottsági részvétel. A 2. § (3) bekezdése változatlanul kimondja, hogy az ingyenes céginformáció tájékoztató jellegű, és közhiteles okiratként nem használható fel.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változás minden olyan vállalkozásnak kedvez, amely üzleti partnereit szerződéskötés, hitelezés vagy beszerzés előtt ellenőrzi. A cégbírósághoz benyújtott iratok díjmentes megtekintése olcsóbbá teszi a képviseleti jogosultság, a tulajdonosi szerkezet és a társasági viszonyok vizsgálatát, ami különösen a kis- és középvállalkozások partnerkockázat-kezelési költségeit mérsékelheti. A 24 órás, száz iratos korlát miatt ugyanakkor a nagy volumenű, rendszeres ellenőrzést végző szereplők számára a díjköteles céginformációs csatornák továbbra is szükségesek lehetnek. Mivel a szolgáltatás tájékoztató jellegű, az abból nyert információ önmagában nem pótolja a hiteles cégkivonatot vagy cégmásolatot.

Teendők és határidők

A vállalkozásoknak érdemes belső partnerellenőrzési eljárásaikat úgy kiegészíteniük, hogy az e-cegjegyzek.hu adatai mellett a releváns cégiratokat is áttekintsék az E-cég betekintés szolgáltatásban. Olyan eljárásokban, amelyekben közhiteles igazolás szükséges, továbbra is hiteles okiratot kell beszerezni. A szolgáltatás 2025. március 1-jétől érhető el; külön határidő nem kapcsolódik hozzá. A napi korlátot a belső ellenőrzési folyamatok ütemezésénél célszerű figyelembe venni, és a megtekintett iratokat az átvilágítási dokumentációban rögzíteni.

Ingyen nézhetők meg a cégiratok március 1-jétől

Március 1-jétől nemcsak a cégadatok, hanem a cégiratok is díjmentesen megtekinthetők az Országos Bírósági Hivatal E-cég betekintés szolgáltatásában, 24 óránként legfeljebb száz irat erejéig, ami jelentősen megkönnyíti a partnerek ellenőrzését.

A módosított céginformációs rendelet szerint az Ügyfél Irathozzáférési Rendszer E-cég betekintés szolgáltatásán keresztül a cégiratok ingyenesen megismerhetők. Természetes személyek 24 órán belül legfeljebb száz cégiratot tekinthetnek meg. Az e-cegjegyzek.hu honlapon továbbra is díjmentes a cégek alapadatainak, az esetleges csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárásnak és a cégvezetők eltiltásának lekérdezése.

A változás a partnerellenőrzést könnyíti meg: szerződéskötés vagy hitelezés előtt költség nélkül ellenőrizhető, ki jogosult a cég képviselőjére, és hogyan alakul a tulajdonosi szerkezet. Ez különösen a kisebb vállalkozásoknak jelent megtakarítást. Az iratokból a cég működésének korábbi változásai is jól követhetők.

Fontos azonban, hogy az ingyenes információ csak tájékoztató jellegű, közhiteles okiratként nem használható. Ahol hatóság, bíróság vagy pályázat hiteles cégkivonatot kér, azt továbbra is be kell szerezni. Aki rendszeresen nagy számú iratot ellenőriz, a napi korlát miatt a díjköteles szolgáltatásokra is szorulhat.

Kötelező tervezői és kivitelezői felelősségbiztosítás az állami építési beruházásokban

2025. március 28.

Jogforrás és hatály

A Kormány az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény (Ábtv.) 59. § (1) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadta az állami építési beruházásokban a tervezői tevékenységhez, valamint a vállalkozó kivitelezői tevékenység végzéséhez szükséges felelősségbiztosítás részletes szabályairól szóló 55/2025. (III. 26.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: R.). Az R. a 17. § szerint a kihirdetését követő 31. napon, 2025. április 26-án lép hatályba, és a 18. § alapján a hatálybalépését követően megindított közbeszerzési eljárások alapján megvalósuló állami építési beruházásokra kell alkalmazni. A preambulum szerint a cél, hogy a tervezői vagy kivitelezői szakmai műhibából eredő károk ne vezessenek a beruházások elhúzódásához és drágulásához.

A szabályozás lényege

A tervezőnek az Ábtv. 19. § (7) bekezdése szerint a tervezési szolgáltatásra – a tervezői művezetést is beleértve – olyan felelősségbiztosítással kell rendelkeznie, amelynek fedezete kizárólag az adott beruházást biztosítja, és kiterjed munkavállalói, közreműködői és alvállalkozói tevékenységére is (R. 6. §). A minimális biztosítási összeg a kivitelezési költségkerethez igazodik: 100 millió Ft-ig eseményenként 10 millió, biztosítási időszakonként 20 millió Ft, 10 milliárd Ft felett 200, illetve 400 millió Ft (10. §); ha a tervezés nem kivitelezési tervre irányul, engedélyezési tervnél ennek 60%-a, egyébként 40%-a (11. §). A fővállalkozó kivitelező építés-szerelési kockázatra kiterjedő, az alvállalkozók és a felelős műszaki vezető által okozott károkat is fedező biztosítást köt (12. §); a minimum 100 millió Ft-os költségkeretig 25, illetve 50 millió Ft, 10 milliárd Ft felett 500 millió, illetve 1 milliárd Ft (16. §). A fedezetet a műszaki átadás-átvétel lezárásáig fenn kell tartani, ezt követően utófedezetről kell gondoskodni (3. §), és a fedezetnek a szerződés megszűnését követő 3 éven belül bejelentett károkat is ki kell terjednie (9. és 14. §).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az R. az állami építési beruházásokon induló tervezőirodákat és fővállalkozó kivitelezőket érinti. Mivel a fedezetnek projektspecifikusnak kell lennie, az általános éves felelősségbiztosítás önmagában nem elegendő, ami többletköltséget jelent, és a díjat az ajánlati árba kell beépíteni. Az alvállalkozók tevékenységét a fővállalkozó, illetve a tervező biztosításának kell lefednie, ezért a láncban a szerződéses felelősségi és biztosítási feltételek is átalakulhatnak.

Teendők és határidők

A tervezőnek a fedezetet legkésőbb a szerződéskötéskor vagy a tevékenység megkezdése előtti, szerződésben rögzített időpontig igazolnia kell (7. §); ha a kivitelezés nem közvetlenül a tervezést követi, az építtető írásbeli hozzájárulásával a köztes időszakban fedezet nem kötelező (8. §). A kivitelezőnél a fedezetnek a kivitelezés megkezdésekor fenn kell állnia, a fedezetigazolást a munkaterület átadás-átvételéig meg kell küldeni (13. §), és a kötvényszámot, a biztosító nevét és a fedezetigazolást az e-építési naplóba is rögzíteni kell (15. §). Az április 26-a után induló eljárásokra érdemes már most biztosítói ajánlatot kérni.

Projektre szóló felelősségbiztosítás kell az állami építkezéseken

Április 26-ától az állami építési beruházásokon csak az adott projektre szóló, előírt összegű felelősségbiztosítással rendelkező tervező és fővállalkozó kivitelező vehet részt az újonnan induló eljárásokban.

A március 26-án kihirdetett kormányrendelet szerint a tervezőnek és a fővállalkozó kivitelezőnek olyan felelősségbiztosítással kell rendelkeznie, amely kizárólag az adott állami beruházást fedezi, és kiterjed az alvállalkozók, a közreműködők, a kivitelezőnél a felelős műszaki vezető által okozott károkra is. A minimális biztosítási összeg a kivitelezési költségkerettől függ: tervezőknél eseményenként 10 és 200 millió, kivitelezőknél 25 és 500 millió forint között mozog.

A fedezetet a műszaki átadás-átvételig fenn kell tartani, utána utófedezet szükséges, és a szerződés megszűnését követő három éven belül bejelentett károkra is ki kell terjednie. A kivitelezőnek a munkaterület átadásáig igazolnia kell a fedezetet, és az adatait az e-építési naplóba is fel kell vezetnie.

Az új szabályok a hatálybalépés után megindított közbeszerzésekre vonatkoznak. Az érintett cégeknek érdemes időben biztosítói ajánlatot kérniük, és a díjat az ajánlati árba beépíteniük. Az alvállalkozói szerződésekben is célszerű rendezni a biztosítási feltételeket.

Megújuló erőművek hálózati csatlakozása: türelmi határidő 2025. szeptember 1-jéig

2025. március 28.

Jogforrás és hatály

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése szerinti veszélyhelyzeti jogalkotási jogkörében kiadta a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (Vet.) veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 526/2022. (XII. 16.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) módosításáról szóló 57/2025. (III. 26.) Korm. rendeletet (Módr.). A Módr. a 4. § szerint a kihirdetését követő napon, 2025. március 27-én lépett hatályba. Az R. új 13. §-a szerint a módosított rendelkezéseket a hatálybalépéskor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell. A preambulum szerint a cél a csatlakozási joggal rendelkező, főként megújuló erőművi projektek befejezése, a csatlakozási határidők átláthatóbbá tétele, valamint az, hogy a hálózati engedélyes késedelme ne okozzon hátrányt a beruházóknak.

A szabályozás lényege

Az R. 11. § (22) bekezdése szerint, ha a csatlakozás tényleges igénybevételére meghatározott naptári év 2024, a 7. § (1) bekezdése szerinti határidő – a naptári évet követő harmadik hónap harmincadik napja, azaz 2025. március 30. – megtartottnak minősül, ha az igénybejelentő a) a határidő leteltéig megvalósította a csatlakozási szerződésben a hálózati engedélyes felé előírt beruházásait (a Vet. 27. § (5) bekezdése szerinti saját hálózati beruházások kivételével), b) teljesíti az üzemi és elosztói szabályzat üzembe helyezési és eljárási feltételeit, ideértve a 10. § szerinti kiegészítő pénzügyi biztosíték meghosszabbítását, és c) a csatlakozást 2025. szeptember 1-jéig ténylegesen igénybe veszi. Ilyenkor a 8. § (1) bekezdés a)–b) pontja szerinti határidők, így az építési, vezetékjogi és környezetvédelmi engedélyek hatálya, valamint a KÁT- és METÁR-jogosultsághoz kötött termelés- és üzemkezdesi határidők is 2025. szeptember 1-jéig meghosszabbodnak (11. § (25) bek.). Az üzembe helyezés az a) pont teljesítésének időrendjében történik; az ehhez szükséges szabályzati szabályokat a hálózati engedélyes haladéktalanul jóváhagyásra benyújtja a MEKH-nek (11. § (23)–(24) bek.). A 7. § új (8a) bekezdése szerint ha a tájékoztatóban szereplő berendezés villamosenergia-tároló, az egyéves hosszabbítás feltételeit arra kell teljesíteni; a (10) bekezdés kiegészítése alapján pedig mentesül a vállalt tárolótelepítés alól, aki az eredeti berendezést a korábbi határidőn belül csatlakoztatja.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A módosítás a 2024-es csatlakozási évvel rendelkező, még nem csatlakozott – jellemzően nap- és szélenergia-erőművi – projektek fejlesztőit, finanszírozóit és kivitelezőit érinti. A türelmi idő nélkül a határidő elmulasztása a csatlakozási jog megszűnéséhez és új kapacitásigényléshez vezetne (7. § (3) bek.). A szabály a már elköltött beruházási források elvesztésének kockázatát csökkenti, de a kedvezmény a saját beruházások határidőben történő megvalósításához és a biztosíték fenntartásához kötött.

Teendők és határidők

Az érintetteknek ellenőrizniük kell, hogy szerződésük szerinti csatlakozási év 2024-e, és a hálózati engedélyes felé vállalt beruházásokat 2025. március 30-ig be kell fejezniük. Gondoskodni kell a kiegészítő pénzügyi biztosíték meghosszabbításáról, a csatlakozást pedig legkésőbb 2025. szeptember 1-jéig igénybe kell venni. Érdemes figyelni a MEKH által jóváhagyandó üzembe helyezési sorrendet, és a hatósági engedélyek, valamint a támogatási jogosultság határidejeit ehhez igazítani.

Szeptember 1-jéig csatlakozhatnak a csúszó megújuló erőművek

Kormányrendelet ad haladékot a 2024-es csatlakozási évű, még be nem kapcsolt erőműveknek: ha beruházásaikat határidőben elvégezték, szeptember 1-jéig csatlakozhatnak a hálózathoz a csatlakozási jog elvesztése nélkül.

A március 27-én hatályba lépett módosítás szerint azoknál az erőműveknél, amelyeknek a csatlakozási éve 2024, a március 30-i határidő megtartottnak minősül, ha a fejlesztő addig megvalósította a csatlakozási szerződésben vállalt beruházásait, teljesíti az üzembe helyezési feltételeket és meghosszabbítja a kiegészítő pénzügyi biztosítékot. A tényleges csatlakozásnak legkésőbb szeptember 1-jéig kell megtörténnie.

Ilyenkor az építési és környezetvédelmi engedélyek hatálya, valamint a kötelező átvételi és prémium támogatáshoz kötött kezdési határidők is szeptember 1-jéig meghosszabbodnak. Az üzembe helyezés abban a sorrendben történik, ahogyan a fejlesztők a vállalt beruházásaikat teljesítették.

A rendelet a már elköltött beruházási források elvesztésének kockázatát csökkenti, de csak a feltételeket betartó projektek élhetnek vele. Az érintetteknek érdemes most áttekinteniük szerződéseiket, biztosítékaikat és engedélyeik határidejét. Aki a feltételeket nem teljesíti, annak csatlakozási igényét a következő kapacitáskiosztási eljárásban kell újra érvényesítenie, ami jelentős késedelmet okozhat.

ViDA: elfogadták és kihirdették az uniós áfa-digitalizációs csomagot

2025. március 27.

Jogforrás és hatály

A Tanács 2025. március 11-én elfogadta a 2006/112/EK irányelvnek (héairányelv) a digitális korhoz igazodó héaszabályok tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2025/516 irányelvet, valamint a 904/2010/EU rendeletnek a héával kapcsolatos közigazgatási együttműködési rendszer tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2025/517 rendeletet. Az irányelvet az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2025. március 25-én hirdették ki; a 7. cikk szerint a kihirdetést követő huszadik napon, 2025. április 14-én lép hatályba. A módosítások lépcsőzetesen lépnek hatályba: az 1. cikk az irányelvvel együtt, a 2. cikk 2027. január 1-jén, a 3. cikk 2028. július 1-jén, a 4. cikk 2029. július 1-jén, az 5. cikk 2030. július 1-jén. A rendelet 6. cikke szerint egyes cikkei 2028 és 2032 között alkalmazandók.

A szabályozás lényege

Az 1. cikk 2. és 3. pontja alapján a tagállamok 2025. április 14-től (6. cikk (1) bek.) előírhatják a belföldi ügyletekről elektronikus számla kibocsátását, és ehhez a számlabefogadó elfogadása nem szükséges (218. és 232. cikk új bekezdései). A 3. cikkel beiktatott 28a. cikk szerint a rövid távú – ugyanazon személy részére legfeljebb 30 éjszakás – szálláshely-szolgáltatást vagy közúti személyszállítást elősegítő platform úgy tekintendő, mintha maga nyújtotta volna a szolgáltatást, kivéve, ha a szolgáltató megadja héaazonosító számát és nyilatkozik, hogy a héát maga számítja fel; ezt a tagállamok 2028. július 1. és 2030. január 1. között vezetik be (6. cikk (3) bek.). Az 5. cikk szerint 2030. július 1-jétől a határon átnyúló, fordított adózású vagy mentes Közösségen belüli ügyletek számláját az adóztatandó tényállást követő 10 napon belül kell kibocsátani (222. cikk), az elektronikus számla strukturált, automatikusan feldolgozható formát jelent (217. cikk), az ügyletszintű adatokat pedig a számla kibocsátásával egyidejűleg, a beszerzőnek a kézhezvételtől számított 5 napon belül kell továbbítani (263. cikk). A 168. cikk kiegészítése szerint a tagállamok a levonási jogot a szabályos elektronikus számla meglétéhez köthetik.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Érintett minden Közösségen belüli ügyletet folytató áfaalany, amelynek számlázási és vállalatirányítási rendszerét a strukturált e-számlához és az ügyletszintű adatszolgáltatáshoz kell igazítani. A szálláshely- és személyszállítási platformok új adófizetési szerepe a kisvállalkozói szálláshely-szolgáltatók és fuvarozók versenyhelyzetét is érinti. A 6. cikk (5) bekezdése szerint a 2024. január 1-jén belföldi valós idejű ügyletalapú adatszolgáltatással rendelkező tagállamok belföldi rendszerüket legkésőbb 2035. január 1-jéig igazítják ki, ami a magyar online számla-adatszolgáltatásra tekintettel hazánkban is releváns lehet.

Teendők és határidők

Azonnali kötelezettség a vállalkozásokat nem terheli; a tagállamoknak a 2. cikket 2026. december 31-ig, a 3. cikket 2028. június 30-ig, az 5. cikket 2030. június 30-ig kell átültetniük. A vállalkozásoknak érdemes informatikai fejlesztési tervükbe beépíteniük a strukturált e-számlázást, a platformoknak pedig a vélelmezett szolgáltatói szerepet, és figyelemmel kísérni az áfatörvény átültető módosításait.

Megjelent az uniós áfa-digitalizációs csomag: jön a kötelező e-számla

Kihirdették az uniós ViDA-csomagot: 2030-tól a határon átnyúló vállalkozások közötti ügyletekben kötelező lesz a strukturált e-számla és a valós idejű adatszolgáltatás, a platformok pedig áfát szedhetnek.

A Tanács március 11-én fogadta el, március 25-én pedig kihirdették a „ViDA” néven ismert irányelvet és rendeletet. Az irányelv április 14-én lép hatályba, a változások azonban lépcsőzetesen, 2027 és 2030 között válnak alkalmazandóvá. A tagállamok már április 14-től előírhatják a belföldi e-számlázást a vevő hozzájárulása nélkül.

2028 júliusától – legkésőbb 2030 elejéig bevezetve – a rövid távú szálláshely-kiadást és a személyszállítást közvetítő platformok főszabályként maguk számítják fel az áfát, ha a szolgáltató ezt nem vállalja. 2030 júliusától az Unión belüli vállalkozások közötti ügyletekről tíz napon belül strukturált e-számlát kell kiállítani, az adatokat pedig a számlázással egyidejűleg kell továbbítani az adóhatóságnak.

Azonnali teendő nincs, de a számlázó- és vállalatirányítási rendszerek átalakítását érdemes már most betervezni. A hazai átültető szabályok a következő években várhatók. A platformoknak és a szálláshely-szolgáltatóknak szerződéses viszonyaikat is érdemes áttekinteniük.

Stop-the-clock: a Tanács támogatja a CSRD és a CSDDD alkalmazásának halasztását

2025. március 28.

Jogforrás és hatály

A tagállamok állandó képviselőiből álló bizottság (Coreper) 2025. március 26-án jóváhagyta a Tanács tárgyalási megbízatását az ún. „stop-the-clock” irányelvjavaslatról, amelyet a Bizottság 2025. február 26-án, az Omnibus I. egyszerűsítési csomag részeként terjesztett elő. A javaslat a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló (EU) 2022/2464 irányelv (CSRD) és a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló (EU) 2024/1760 irányelv (CSDDD) egyes alkalmazási időpontjait halasztaná el. Az Európai Tanács 2025. március 20-án felkérte a társjogalkotókat, hogy a mechanizmust késedelem nélkül, legkésőbb 2025 júniusáig fogadják el. A jelentés készítésekor a javaslat még nem jogszabály: az elnökség a Parlamenttel folytatandó tárgyalásokra kapott felhatalmazást, a Parlament pedig 2025. április 1-jére tűzte ki a sürgősségi eljárásról szóló szavazást.

A szabályozás lényege

A Tanács közleménye szerint a megbízatás a CSRD alkalmazását két évvel halasztja el a beszámolást még meg nem kezdett nagyvállalkozások és a tőzsdén jegyzett kis- és középvállalkozások esetében. A hatályos CSRD 5. cikk (2) bekezdés b) pontja szerint az első hullámba nem tartozó nagyvállalkozásoknak és nagy vállalatcsoportok anyavállalkozásainak a 2025. január 1-jén vagy azt követően kezdődő pénzügyi évekre kell először beszámolniuk; a halasztás e kötelezettség kezdetét két évvel kitolná. A CSDDD esetében a javaslat egy évvel halasztja az átültetési határidőt és az alkalmazás első, a legnagyobb vállalatokra vonatkozó szakaszát. A hatályos CSDDD 37. cikk (1) bekezdése szerint a tagállamoknak 2026. július 26-ig kell átültetniük az irányelvet, amelyet a legnagyobb vállalatokra 2027. július 26-tól kellene alkalmazni, a további körökre 2028. és 2029. július 26-tól. A Tanács közleménye a megbízatást kifejezetten úgy írja le, mint amely egyes fenntarthatósági beszámolási és átvilágítási követelmények alkalmazási időpontjait halasztja el, vagyis a kötelezettségek tartalmát ez a javaslat nem írja át.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az érintett kör a második hullámba tartozó magyar nagyvállalatok és vállalatcsoportok, a tőzsdén jegyzett kkv-k, valamint közvetve beszállítóik, amelyektől a partnerek fenntarthatósági adatokat kérnek. A halasztás elfogadása esetén a megfelelési költségek – adatgyűjtési rendszerek, tanácsadás, könyvvizsgálói bizonyosság – egy része időben kitolódna. Mivel a javaslat elfogadása még nem biztos, a 2025-ös üzleti évre vonatkozó adatgyűjtés leállítása jogi kockázattal járna. A bizonytalanság a beszállítói szerződésekben vállalt ESG-adatszolgáltatási kötelezettségek ütemezését is érintheti, ezért a vállalkozásoknak érdemes felmérniük, mely partneri elvárások maradnak érvényben a halasztástól függetlenül.

Teendők és határidők

A hatályos uniós és hazai szabályok a módosítás elfogadásáig és átültetéséig változatlanul alkalmazandók, ezért a második hullámba tartozó vállalkozásoknak a felkészülést folytatniuk kell, legfeljebb az ütemezést érdemes tartalékokkal tervezni. Javasolt figyelemmel kísérni az április 1-jei parlamenti szavazást, a háromoldalú egyeztetést és az ezt követő magyar átültetést, a CSDDD alá tartozó cégeknek pedig az átvilágítási folyamatok kiépítését a hatályos határidőkhöz igazítva kell folytatniuk.

Két év haladékot kaphatnak a fenntarthatósági jelentést készítő cégek

A tagállamok március 26-án támogatták, hogy a még nem beszámoló nagyvállalatok két évvel később kezdjék a fenntarthatósági jelentéstételt, az átvilágítási irányelv alkalmazása pedig egy évet csússzon.

Az uniós tagállamok nagykövetei jóváhagyták a Tanács álláspontját a Bizottság február 26-án bemutatott „stop-the-clock” javaslatáról. Eszerint a fenntarthatósági beszámolást még meg nem kezdett nagyvállalatok és a tőzsdén jegyzett kis- és középvállalkozások két évvel később kezdenék a jelentéstételt. A vállalati átvilágítási irányelv átültetési határideje és első alkalmazási szakasza egy évvel tolódna.

A javaslat még nem jogszabály: az Európai Parlament április 1-jén szavaz a sürgősségi eljárásról, az állam- és kormányfők pedig legkésőbb júniusi elfogadást sürgetnek. Addig a hatályos szabályok érvényesek, így a 2025-ös üzleti évről elvileg beszámolni köteles cégeknek folytatniuk kell a felkészülést.

A halasztás a beszállítókat is érinti, hiszen a nagy partnerek adatkérései később válhatnak kötelezővé. Érdemes a felkészülési ütemtervet rugalmasan kialakítani, és figyelni a végleges döntést. A már elkezdett adatgyűjtés a későbbi beszámolásnál és a finanszírozók tájékoztatásánál is hasznosítható.

Felére csökken a fürdők és a gyógyászati vízhasználat vízkészletjárulék-szorzója

2025. március 24.

Jogforrás és hatály

Az energiaügyi miniszter kiadta a vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) módosításáról szóló 7/2025. (III. 20.) EM rendeletet. A módosító rendelet a 3. § szerint a kihirdetését követő napon, 2025. március 21-én lépett hatályba. Az R. új 11/A. §-a szerint a módosított 1. melléklet 1. pont e) alpontját a 2025. január 1. napját követő vízkészletjárulék-fizetési kötelezettség teljesítésénél alkalmazni kell. A preambulumban a fenntartható, felelős vízgazdálkodást és a járulékszámítás szorzóinak felülvizsgálatát jelöli meg célként; a rendelet a 2000/60/EK víz-keretirányelv 9. cikkének való megfelelést szolgálja.

A szabályozás lényege

Az R. 1. § (1) bekezdése szerint a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (Vgtv.) szerinti vízkészletjárulékot (VKJ) a kötelezettek az 1. mellékletben meghatározott szorzószámok figyelembevételével állapítják meg. A számítás képlete: $VKJ = V \times A \times m \times t \times g$, ahol V a vízmennyiség, A a Vgtv. szerinti alapjárulék, m a mért vagy számított vízhasználat szorzója (1,0, illetve 2,0), t a víztest-túlterhelési szorzó, g pedig a vízhasználat és a vízkészlet jellegétől függő szorzó (1. melléklet 1. pont). A módosítás kizárólag a g szorzót érinti: a gyógyászati célú vízhasználat szorzója valamennyi felszín alatti vízkészletnél a felére csökken, például minősített gyógyvíznél 1,0-ról 0,5-re, I. osztályú karszt-, réteg- és parti szűrésű víznél 1,5-ről 0,75-re. A fürdő célú vízhasználat szorzója minden vízkészlet-típusnál feleződik, így gyógyvíznél 5,0-ről 2,5-re, termálvíznél 3,0-ról 1,5-re, I. kategóriájú felszíni víznél 1,0-ról 0,5-re. A felszíni vízből történő energetikai célú vízhasználat szorzója az I–III. kategóriában 0,4-ről 0,2-re, a IV. kategóriában 0,2-ről 0,1-re mérséklődik. A többi vízhasználati cél szorzója nem változott.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A legnagyobb haszonélvezők a termál- és gyógyvizet használó fürdők, gyógy- és wellnessszállodák, valamint a felszíni vizet energetikai célra, például hűtésre igénybe vevő energiaipari vállalkozások. Mivel a képlet szorzat, változatlan vízmennyiség és egyéb tényezők mellett az érintett vízhasználatok után fizetendő járulék a felére csökken, ami a turisztikai és energetikai szolgáltatók működési költségeit érdemben mérsékelheti. A visszamenőleges alkalmazás miatt a 2025. január 1. után keletkezett, de a korábbi szorzókkal már teljesített befizetéseknél túlfizetés keletkezhet. A gyógyászati és fürdő célú vízhasználat egyszerre is érintheti ugyanazt a vállalkozást, ha a kitermelt gyógy- vagy termálvizet több célra hasznosítja.

Teendők és határidők

Az érintett vízhasználóknak a 2025. január 1. utáni időszakra vonatkozó vízkészletjárulék-kötelezettséget már az új szorzókkal kell megállapítaniuk és teljesíteniük. Érdemes áttekinteni az idei évre tervezett befizetéseket, és ellenőrizni, hogy vízhasználatuk az 1. melléklet melyik vízkészlet- és vízhasználati kategóriájába tartozik; a mért vízhasználat a számítotthoz képest továbbra is feleakkora szorzót eredményez. Ha az év elejétől a korábbi szorzókkal teljesítettek befizetést, célszerű a különbséget rendezését a következő elszámolás során kezdeményezni, a vízhasználati nyilvántartásokat pedig vízhasználati célonként elkülönítve vezetni.

Kevesebb vízkészletjárulékot fizetnek a fürdők és a gyógyvízhasználók

Márciustól, de már a 2025-ös évre visszamenőleg is a felére csökken a fürdő- és gyógyászati célú, valamint a felszíni vizet energetikai célra használó vállalkozások vízkészletjárulékának szorzója.

Az energiaügyi miniszter március 20-án kihirdetett rendelete módosította a vízkészletjárulék számításánál alkalmazott, a vízhasználat jellegétől függő szorzót. A fürdő célú vízhasználatnál minden vízkészlet-típusnál feleződik a szorzó, termálvíznél például 3,0-ról 1,5-re. A gyógyászati célú felszín alatti vízhasználatnál szintén a felére csökken, a felszíni vizet energetikai célra használóknál pedig 0,4-ről 0,2-re mérséklődik.

Mivel a járulék a vízmennyiség, az alapjárulék és a szorzók szorzata, az érintett vízhasználatok után fizetendő összeg változatlan vízfelhasználás mellett megfeleződik. Ez elsősorban a gyógy- és termálfürdőknek, wellnessszállodáknak és a hűtővizet használó energetikai cégeknek jelent megtakarítást.

Az új szorzókat a 2025. január 1-je utáni járulékkötelezettségnél kell alkalmazni, ezért az idei befizetéseket érdemes ehhez igazítani. Ha a vállalkozás már a régi szorzókkal fizetett, érdemes ellenőriznie, keletkezett-e túlfizetése. A mért vízhasználat továbbra is kedvezőbb, mint a számított, mert ez utóbbinál kétszeres szorzót kell alkalmazni.

USA: 25%-os acél- és alumíniumvám minden országra, megszűnt uniós kedvezmények

2025. március 14.

Jogforrás és hatály

Az Egyesült Államok elnöke 2025. február 10-én két proklamációt írt alá az 1962. évi kereskedelem bővítési törvény (Trade Expansion Act) 232. szakasza alapján: az „Adjusting Imports of Steel into the United States” és az „Adjusting Imports of Aluminum into the United States” című proklamációt. A rendelkezések túlnyomó része 2025. március 12-én, keleti parti idő szerint 0 óra 1 perckor lépett hatályba. A proklamációk a 2018 óta alkalmazott acél- és alumíniumvámokat, valamint a származékos termékekre vonatkozó 9980. számú proklamációt módosítják, és megszüntetik a korábban több országgal, köztük az Európai Unióval kötött alternatív megállapodásokat.

A szabályozás lényege

Az acélproklamáció szerint március 12-től valamennyi országból származó acéltermékekre egységesen 25%-os többletvám vonatkozik, az uniós tagállamokra alkalmazott vámkontingenses rendezés (10328. számú proklamáció) hatályát veszti. Az alumíniumproklamáció a vámtételt 10%-ról 25%-ra emeli, és megszünteti az Unióval, valamint Argentínával, Ausztráliával, Kanadával, Mexikóval és az Egyesült Királysággal kötött megállapodásokat. A vám kiterjed a származékos termékekre is; a 73., illetve 76. árucsoporton kívüli termékeknél csak a fémtartalom értékét terheli. Mentés az a származékos termék, amelyet az Egyesült Államokban olvasztott és öntött acélból, illetve kohósított és öntött alumíniumból dolgoztak fel. Megszűnt a termékenkénti kivételek rendszere: új kérelem nem nyújtható be, a megadott kivételek lejáratukig vagy a kivételezett mennyiség behozataláig érvényesek, az általános kivételek március 12-én megszűntek. A kereskedelmi miniszter 90 napon belül eljárást alakít ki további származékos termékek bevonására, a vámokra visszatérítés (drawback) nem vehető igénybe.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az Európai Bizottság közlése szerint az intézkedés mintegy 26 milliárd euró értékű uniós exportot érint, ami az Unió amerikai áruexportjának körülbelül 5%-a, és az amerikai importőrök akár 6 milliárd euró többletvámost fizethetnek. A vámok a származékos termékek révén a háztartási cikkek, ablakkeretekre, gépekre, edzőgépekre, elektromos készülékekre és bútorokra is kiterjednek. Közvetlenül az amerikai piacra acél- és alumíniumterméket vagy fémtartalmú félkész- és készterméket szállító vállalkozások érintettek, amelyek versenyképességét a többletvám rontja. Közvetett hatásként a beszállítói láncokban a megrendelések átrendeződésével és az árak változásával is számolni kell.

Teendők és határidők

Az amerikai vevőknek szállító vállalkozásoknak érdemes haladéktalanul felmérniük, hogy termékeik a proklamációk mellékletei szerinti vámtarifaszámok alá tartoznak-e, és a fémtartalom értékét el tudják-e különíteni, mivel az importőrnek a vámhatóság (CBP) részére adatot kell szolgáltatnia a fémtartalomról, a téves besorolást pedig a proklamáció szerint a legmagasabb bírsággal kell sújtani. Indokolt a szállítási szerződések vámtelherviselési és árkiigazítási rendelkezéseinek felülvizsgálata, valamint a vevőkkel a többletköltség megosztásáról folytatott egyeztetés. Figyelemmel kell kísérni a származékos termékkör bővítésére irányuló, 90 napon belül felállítandó amerikai eljárást és az Európai Bizottság március 12-én bejelentett ellenintézkedéseit is. A vállalkozásoknak érdemes belső felelőst kijelölniük az amerikai vámszabályok változásainak követésére.

Életbe léptek az amerikai acél- és alumíniumvámok

Március 12-től minden országból, így az Európai Unióból érkező acél- és alumíniumtermékre is 25%-os többletvámot vetnek ki az Egyesült Államokban. A vám a fémtartalmú termékek széles körét is érinti.

Az amerikai elnöki proklamációk megszüntették az Unióval kötött korábbi kedvezményes rendezést, az alumínium vámtételét pedig 10%-ról 25%-ra emelték. A vám a származékos termékekre, például gépekre, háztartási cikkekre és bútorokra is vonatkozik; ezeknél főszabályként a fémtartalom értéke után kell megfizetni. Új termékenkénti kivétel nem kérhető.

Az Európai Bizottság szerint a lépés mintegy 26 milliárd euró értékű uniós exportot érint, és akár 6 milliárd euró többletvámot jelenthet. Az amerikai piacra szállító vállalkozásoknak érdemes ellenőrizniük termékeik vámtarifaszámát, felkészülniük a fémtartalom igazolására, és áttekinteniük, hogy szerződéseik szerint ki viseli a többletvámot. Az alumínium esetében a vámtétel két és félszeresére nőtt, így a fémtartalmú termékek árképzését is újra kell gondolni. A proklamációk szerint a téves vámbesorolás szigorú szankcióval jár.

A származékos termékek köre tovább bővíülhet, ezért az amerikai végrehajtási lépéseket és az uniós válaszingedményeket is folyamatosan követni kell. Közvetett hatással a beszállítói láncban is számolni kell.

EU-ellenintézkedések az amerikai acél- és alumíniumvámokra: konzultáció március 26-ig

2025. március 14.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. március 12-én, az amerikai acél- és alumíniumvámok hatálybalépésének napján jelentette be uniós válaszingintézkedéseit (IP/25/740 sajtóközlemény). Az intézkedések jogalapja a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazására és érvényesítésére vonatkozó uniós jogok gyakorlásáról szóló 654/2014/EU rendelet (végrehajtási rendelet), mivel a Bizottság az amerikai vámokat védintézkedésnek tekinti. Az új vámcsomagot a Bizottság végrehajtási jogi aktusban, a tagállamok komitológiai eljárásban adott jóváhagyásával fogadja el; a készítés napján a jogi aktus még nem jelent meg. A Bizottság közölte, hogy a jogi aktust április közepéig kívánja elfogadni.

A szabályozás lényege

A válasz két lépésből áll. Egyrészt 2025. március 31-én lejár a 2018-as és 2020-as kiegyensúlyozó intézkedések felfüggesztése, így ezek 2025. április 1-jén – először teljes terjedelmükben – újra alkalmazandók; a termékkör a hajóktól a bourbon whiskyn át a motorkerékpárokig terjed. A 2018-as amerikai vámok 6,4 milliárd euró (2024-es értéken mintegy 8 milliárd euró) uniós exportot érintettek, amelyre az Unió 2,8 milliárd eurós, majd további 3,6 milliárd eurós ellenintézkedéssel válaszolt; a 2020-as származékos vámok mintegy 40 millió eurónyi exportot érintettek. Másrészt a Bizottság mintegy 18 milliárd euró értékű amerikai árura új vámcsomagot javasol, hogy az uniós intézkedések együttesen az érintett, mintegy 26 milliárd eurós kereskedelem értékéhez igazodjanak. A javasolt terméklista ipari termékeket (acél- és alumíniumtermékek, textíliák, bőrárúk, háztartási készülékek, kéziszerszámok, műanyagok, fatermékek) és mezőgazdasági termékeket (baromfi, marhahús, egyes tengeri termékek, diófélék, tojás, tejtermékek, cukor, zöldségek) tartalmaz. Az új csomag a 2018-as intézkedések újbóli alkalmazásával együtt kerül alkalmazásra.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az ellenvámok az Egyesült Államokból származó, felsorolt termékeket importáló uniós vállalkozásokat terhelik: a gyártási alapanyagok, alkatrészek, élelmiszer-ipari nyersanyagok és kereskedelmi áruk beszerzési ára emelkedhet. Az amerikai beszállítóra épülő ellátási láncokban a költségnövekedés a végtermék árában is megjelenhet, és a beszerzési források átrendezését teheti szükségessé. A Bizottság hangsúlyozta, hogy nyitott a tárgyalásos megoldásra, és megállapodás esetén az intézkedéseket visszavonhatja, ami a végleges vámteher tekintetében bizonytalanságot jelent. Az amerikai termékeket viszonteladó kereskedelmi vállalkozások, valamint az amerikai mezőgazdasági termékeket feldolgozó élelmiszer-ipari vállalkozások is érintettek lehetnek, mivel a lista a baromfitól a tejtermékekig számos agrárterméket tartalmaz.

Teendők és határidők

Az érintett importőröknek érdemes a Kereskedelmi Főigazgatóság honlapján közzétett terméklistát vámtarifaszám szerint összevetniük saját amerikai beszerzéseikkel. A kétéves érdekelti konzultáció 2025. március 26-ig tart, ennek keretében a vállalkozások jelezhetik, ha valamely termék vámolása számukra aránytalan kárt okozna. A 2018-as és 2020-as intézkedések újbóli alkalmazása április 1-jén indul, az új csomag elfogadása és alkalmazása április közepére várható, ezért a folyamatban lévő szállítások vámjogi ütemezését és a szerződések vámklauszuláit indokolt még ezt megelőzően áttekinteni. A konzultációban benyújtott észrevételeket a Bizottság a végrehajtási jogi aktus tervezetének véglegesítésekor értékeli, ezért a termékspecifikus, számszerűsített indoklással alátámasztott észrevételeknek lehet nagyobb súlya.

Uniós ellenvámok jöhetnek amerikai ipari és mezőgazdasági termékekre

Az Európai Bizottság válaszlépéseket jelentett be az amerikai acél- és alumíniumvámokra. Április 1-jén visszatérnek a korábbi ellenvámok, és mintegy 18 milliárd euró értékű árura új csomag készül.

A Bizottság március 12-i bejelentése szerint lejár a 2018-as és 2020-as uniós ellenintézkedések felfüggesztése, így ezeket április 1-jétől ismét alkalmazni kell. Emellett új vámcsomag készül, amely ipari termékeket, például acél- és alumíniumtermékeket, háztartási készülékeket, műanyagokat és fatermékeket, valamint mezőgazdasági termékeket, köztük baromfit, marhahúst, tejtermékeket és zöldségeket érinthet. A lista egyaránt tartalmaz ipari és mezőgazdasági termékeket.

Az amerikai alapanyagokat, alkatrészeket vagy élelmiszer-ipari nyersanyagokat beszerző vállalkozásoknak érdemes most összevetniük beszerzéseiket a közzétett terméklistával. Március 26-ig az érdekelt vállalkozások véleményt nyilváníthatnak a listáról. Az észrevételeket a Bizottság a jogi aktus véglegesítésekor értékeli, ezért érdemes azokat konkrét adatokkal alátámasztani.

Az új vámok április közepére várható alkalmazása előtt célszerű áttekinteni a szállítási szerződések vámklauzuláit és az alternatív beszerzési lehetőségeket, mert a Bizottság tárgyalásos megoldás esetén módosíthat a csomagon. Az uniós intézkedéseket a tagállamok komitológiai eljárásban hagyják jóvá.

USA: 25%-os vám az importált személygépkocsikra és autóalkatrészekre

2025. március 28.

Jogforrás és hatály

Az Egyesült Államok elnöke 2025. március 26-án írta alá az „Adjusting Imports of Automobiles and Automobile Parts into the United States” című proklamációt az 1962. évi kereskedelem bővítési törvény (Trade Expansion Act) 232. szakasza alapján. A proklamáció 1. pontja szerint a vámot a személygépkocsikra 2025. április 3-án, keleti parti idő szerint 0 óra 1 perctől kell alkalmazni. Az autóalkatrészekre a Szövetségi Közlönyben (Federal Register) közzétett értesítésben meghatározott naptól, de legkésőbb 2025. május 3-tól alkalmazandó. A készítés napján az alkatrészekre vonatkozó alkalmazási dátumot még nem tették közzé. A proklamáció a 232. szakasz szerinti nemzetbiztonsági vizsgálat megállapításaira épül.

A szabályozás lényege

Az 1. pont 25%-os érték vámot vezet be, amely minden egyéb vám, díj és teher mellett, azokon felül fizetendő. Gépjárműként a személygépkocsik (szedánok, szabadidő-autók, crossoverek, kisbuszok és teherszállító furgonok), valamint a könnyű tehergépkocsik tartoznak a hatály alá. Alkatrészként az I. mellékletben felsorolt termékek, így a motorok és motoralkatrészek, a sebességváltók és hajtáslánc-alkatrészek, valamint az elektromos alkatrészek. Az USMCA (észak-amerikai szabadkereskedelmi megállapodás) szerinti járműveknél az importőr igazolhatja az amerikai tartalmat, ekkor a vámot csak a nem amerikai tartalomra kell alkalmazni; ha az amerikai tartalom értékét túlzottan állapították meg, a vám az adott modell teljes értékét terheli. Az USMCA szerinti alkatrészek egyelőre vámmentesek. A kereskedelmi miniszter 90 napon belül eljárást dolgoz ki további alkatrészek bevonására, a vámokra visszatérítés (drawback) nem vehető igénybe. A proklamáció 8. pontja szerint a külkereskedelmi övezetekbe (foreign trade zone) beléptetett árukat – a belföldi státuszra jogosultak kivételével – kedvezményes külföldi státuszban kell beléptetni.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az intézkedés az Egyesült Államokba gépkocsit exportáló gyártókat, valamint az amerikai gyárakba vagy az amerikai piacra szánt járművekbe alkatrészt szállító beszállítókat érinti. A magyarországi járműipari gyártók és beszállítók esetében a hatás közvetlenül az amerikai exporton, közvetve pedig az európai gyártók amerikai értékesítésének és megrendeléseinek esetleges változásán keresztül jelentkezhet. A vámteher halmozódik a meglévő vámokkal, ezért az amerikai vevők ár- és beszerzési döntései átrendeződhetnek. Az amerikai vámhatóság (CBP) feladata az amerikai tartalomra vonatkozó igazolások ellenőrzése, ami az importőrök felé fokozott dokumentációs követelményeket jelent; ezek teljesítéséhez az exportőröknek is adatot kell szolgáltatniuk.

Teendők és határidők

A járműipari exportőröknek és beszállítóknak érdemes azonosítaniuk, mely termékeik és vevőik tartoznak a proklamáció hatálya alá, és felmérniük, hogy termékeik szerepelnek-e az alkatrészelismételtében. Figyelemmel kell kísérni a Szövetségi Közlönyben az alkatrészvám alkalmazási napjáról szóló értesítést, amely legkésőbb május 3-ig várható, valamint a további alkatrészek bevonására irányuló eljárást. Indokolt a hosszú távú szállítási keretszerződések ár- és vámkockázati rendelkezéseinek, illetve a vámteher megosztásának mielőbbi egyeztetése a vevőkkel és alvállalkozókkal. A beszállítóknak célszerű összegyűjteniük a termékek vámtarifaszámait, származására és értékösszetételére vonatkozó adatokat, mert az amerikai importőrök várhatóan ilyen tájékoztatást kérnek majd tőlük a vámkezeléshez.

Április 3-tól 25%-os amerikai vám sújtja az importált autókat

Az Egyesült Államok 25%-os többletvámost vezet be az importált személygépkocsikra és könnyű tehergépkocsikra, május 3-ig pedig a főbb autóalkatrészekre is. Az intézkedés a járműipari beszállítói láncokat is érinti.

A március 26-án aláírt amerikai elnöki proklamáció szerint a járművekre április 3-tól, a motorokra, sebességváltókra, hajtáslánc- és elektromos alkatrészekre pedig a hivatalos értesítésben meghatározott naptól, legkésőbb május 3-tól kell a vámot megfizetni. A 25% minden más vám mellett fizetendő. A vám az április 3-a után vámkezelt járművekre vonatkozik.

Az észak-amerikai szabadkereskedelmi megállapodás szerinti termékek kedvezőbb elbánást kapnak, az európai gyártmányokra azonban a teljes vám vonatkozik. Az amerikai piacra közvetlenül vagy autógyárakon keresztül szállító vállalkozásoknak érdemes felmérniük, hogy termékeik szerepelnek-e az alkatrészlistán. Az amerikai importőrök a vámkezeléshez részletes adatokat kérhetnek a termékek származásáról és értékösszetételéről, ezért ezek előkészítése is indokolt.

Célszerű a vevőkkel mielőbb egyeztetni a vámtéher megosztásáról, és figyelni az alkatrészlista esetleges bővítését, amelyről az amerikai kereskedelmi minisztérium 90 napon belül eljárást alakít ki. A hosszú távú szállítási szerződésekben különösen fontos a vámkockázat rendezése.

EU acél- és fémipari cselekvési terv, szigorodó acél-védintézkedés április 1-jétől

2025. március 27.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. március 19-én fogadta el az európai acél- és fémipari cselekvési tervet (IP/25/805), amely az autóipari terv után a második ágazati cselekvési terv, és a Tiszta Iparért Megállapodásra épül. A terv első végrehajtási lépéseként a Bizottság elfogadta az (EU) 2025/612 végrehajtási rendeletet (2025. március 24.), amely az egyes acéltermékek behozatalára vonatkozó végleges védintézkedés bevezetéséről szóló (EU) 2019/159 végrehajtási rendeletet módosítja. A módosító rendelet 2025. március 26-án lépett hatályba, a változtatások többsége 2025. április 1-jétől alkalmazandó, a védintézkedés pedig 2026. június 30-án jár le. A felülvizsgálatot 13 tagállam kezdeményezte.

A szabályozás lényege

A védintézkedés módosítása szerint a vámmentes kontingensek liberalizációjának mértéke 1%-ról 0,1%-ra csökken; az egyes országok nem használhatják fel teljes egészében más országok, köztük Oroszország és Fehéroroszország, fel nem használt kontingenseit; a magas importnyomású és alacsony fogyasztású kategóriákban megszűnik a fel nem használt kvóta következő negyedévre való átvitele. A lassabb liberalizáció és az átvitel megszüntetése 2025. július 1-jétől alkalmazandó. A cselekvési terv szerint a lejáró védintézkedést 2025 végéig javasolt új, hosszú távú kereskedelmi intézkedés váltja fel, a Bizottság megvizsgálja az olvasztási és öntési helyen alapuló („melted and poured”) származási szabály bevezetését. A CBAM felülvizsgálata nyomán 2025 végéig jogalkotási javaslat várható a CBAM kiterjesztéséről egyes acél- és alumíniumalapú downstream termékekre, kijátszás elleni szabályokkal; a fémhulladéokra kereskedelmi intézkedéseket mérlegelnek. A terv 2025-ben egymilliárd eurós kísérleti aukciót, valamint a Szén- és Acélipari Kutatási Alapból 150 millió eurót irányoz elő a dekarbonizációra. A terv az energiaköltségek csökkentését is célozza, egyebek mellett hosszú távú áramvásárlási megállapodások, mérsékelt hálózati díjak és gyorsabb hálózati csatlakozás révén.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A Bizottság szerint az ágazat 22 tagállamban mintegy 500 telephellyel, kb. 80 milliárd euró GDP-hozzájárulással és több mint 2,6 millió munkahellyel rendelkezik. A szigorúbb védintézkedés a harmadik országbeli acélt importáló, illetve azt feldolgozó vállalkozások számára szűkebb vámmentes kontingenst és a kontingensek gyorsabb kimerülésének kockázatát jelenti, ami a kontingensen felüli, vámköteles behozatal arányát növelheti. A CBAM tervezett kiterjesztése az acél- és alumíniumtartalmú késztermékek importőreire is új kötelezettségeket róhat. A kontingensek szűkülése az uniós acélárak alakulására is kihathat.

Teendők és határidők

Az acélt harmadik országból beszerző vállalkozásoknak érdemes április 1-je előtt felmérniük az érintett termékkategóriák kontingenseinek kihasználtságát, és ennek megfelelően ütemezniük behozatalaikat; a július 1-jétől alkalmazandó változások miatt a második félévi beszerzéseket is indokolt újratervezni. Figyelemmel kell kísérni a 2025 végéig várható új acélipari kereskedelmi intézkedésre és a CBAM kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat, és fel kell készülni a beszerzési szerződések származási és vámkockázati rendelkezéseinek esetleges módosítására. A beszerzési döntéseknél érdemes az uniós gyártók ajánlatait is bekérni, mivel a szigorítás céljuk szerint piacrészüket visszaszerzését szolgálja.

Szigorodik az acélimport uniós védelme, új fémipari cselekvési terv

Az Európai Bizottság cselekvési tervvel támogatná az acél- és fémipart, és április 1-jétől szigorítja az acélimportra vonatkozó védintézkedést. Az importőröknek szűkebb vámmentes kontingensekkel kell számolniuk.

A március 19-én bemutatott terv első lépéseként a vámmentes acélimport-kontingensek bővülésének üteme 1%-ról 0,1%-ra csökken, és az országok nem használhatják fel szabadon más országok, köztük Oroszország és Fehéroroszország, fel nem használt kvótáit. Egyes kategóriákban július 1-jétől megszűnik a kvóták negyedéves átvitele. A szigorítást 13 tagállam kérésére végzett felülvizsgálat alapozta meg.

A 2026 közepén lejáró védintézkedést 2025 végéig javasolt új, tartós kereskedelmi intézkedés váltaná fel, és a szén-dioxid-határkiigazítási mechanizmus is kiterjedhet egyes acél- és alumíniumtartalmú késztermékekre. A terv dekarbonizációs forrásokat és az energiaköltségek mérséklését is előírányozza. A terv szerint a fémhulladék uniós ellátását is védenék, és az újrahasznosított tartalomra vonatkozó célértékek is megjelenhetnek.

A harmadik országból acélt beszerző vállalkozásoknak érdemes most áttekinteniük a kontingensek kihasználtságát és importjuk ütemezését, valamint felkészülniük az év végére várható uniós javaslatokra. Az acélfelhasználóknak az árak változására is fel kell készülniük.

EU Megtakarítási és Beruházási Unió: stratégia a vállalati tőkéhez jutás javítására

2025. március 21.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. március 19-én fogadta el a Megtakarítási és Beruházási Unióról (Savings and Investments Union, SIU) szóló közleményét, amely az uniós polgárok és vállalkozások pénzügyi lehetőségeinek bővítését célzó stratégiát tartalmazza (CELEX: 52025DC0124; IP/25/802 sajtóközlemény, QANDA/25/803 kérdések és válaszok). A közlemény nem jogszabály, közvetlen kötelezettséget nem keletkeztet, hanem a következő évek jogalkotási és nem jogalkotási intézkedéseinek keretét jelöli ki. A Bizottság a leghatásosabb intézkedéseket 2025-ben tűzi napirendre, az előrehaladásról 2027 második negyedévében félidős felülvizsgálatot tesz közzé. A stratégia végrehajtása uniós és tagállami intézkedések kombinációjával történik.

A szabályozás lényege

A stratégia négy pillérre épül. A „polgárok és megtakarítások” pillér célja, hogy a lakossági megtakarítók – ha kívánják – nagyobb arányban fektessenek magasabb hozamú tőkepiaci eszközökbe, nyugdíjcéllra is; ide tartozik a megtakarítási és befektetési számlák európai mintája, a kiegészítő nyugdíjrendszerek (IORP, PEPP) felülvizsgálata és a pénzügyi tudatossági stratégia. A „beruházás és finanszírozás” pillér a vállalkozások tőkéhez jutását javítja; a Bizottság 2025-ben javaslatot tesz az értékpapírosítás egyszerűsítésére, vonzóbbá tenné a EuVECA kockázatitőke-alap címkét, és az Európai Beruházási Alap 2026-ig elindítja a European Tech-Champions Initiative 2.0 programot. Az „integráció és méret” pillér a határon átnyúló piaci infrastruktúrák, vagyionkezelés és alapforgalmazás akadályait bontaná le, egyebek mellett az értékpapír-központokat, az elszámolást és a kereskedési piacszerkezetet érintő jogalkotási csomaggal. A „hatékony felügyelet” pillér az európai felügyeleti hatóságok keretének felülvizsgálatát, egyes feladatok uniós szintre helyezésének lehetőségét és a bankunió elmélyítését foglalja magában. A banki pillérhez kapcsolódik a válságkezelési és betétbiztosítási reform lezárása, valamint a bankrendszer helyzetéről szóló bizottsági jelentés.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A Bizottság szerint az uniós háztartások mintegy 10 000 milliárd eurót tartanak bankbetétben, a Draghi-jelentés pedig 2030-ig évi 750–800 milliárd euró többletberuházási igényt becsül, amelynek jelentős része a kkv-kat és az innovatív vállalkozásokat érinti, amelyek nem támaszkodhatnak kizárólag banki finanszírozásra. A stratégia közép távon a tőzsdei, kockázati tőke- és magántőke-finanszírozás bővülését célozza, ami a növekedési fázisban lévő vállalkozások számára jelenthet új forrásbevonási lehetőséget. A Bizottság egyúttal a Szolvencia II. felhatalmazáson alapuló rendelet szerinti hosszú távú részvénybefektetések kezelésének átalakítását és az Európai Beruházási Bankkal való együttműködést is kilátásba helyezte a vállalati tőkéhez jutás javítására, ami a biztosítók és nyugdíjalapok vállalati befektetéseit is ösztönözheti.

Teendők és határidők

A közlemény a vállalkozásoknak azonnali teendőt nem ír elő. A tőkebevonást, kötvénykibocsátást vagy tőzsdei megjelenést tervező vállalkozásoknak, valamint a pénzügyi szolgáltatóknak érdemes követniük a 2025-ben várható értékpapírosítási javaslatot és a további jogalkotási csomagokat, mivel ezek a finanszírozási konstrukciók feltételeit és költségeit érinthetik. A banki finanszírozásra támaszkodó kkv-knak célszerű már most áttekíteniük, hogy finanszírozási szerkezetükben milyen szerepet kaphat a jövőben a kockázati tőke vagy a magántőke-befektetés, és milyen átláthatósági, beszámolási feltételeknek kellene ehhez megfelelniük. A konkrét jogalkotási javaslatok megjelenése után a hatásuk részletesen értékelhető lesz.

Brüsszel szélesebb tőkepiaci finanszírozást ígér a vállalkozásoknak

Az Európai Bizottság stratégiát fogadott el a Megtakarítási és Beruházási Unióról. A cél, hogy a lakossági megtakarítások nagyobb része jusson el a vállalkozásokhoz, különösen a kkv-khoz.

A Bizottság szerint az uniós háztartások mintegy 10 ezer milliárd eurót tartanak bankbetétben, miközben a gazdaságnak évente 750–800 milliárd euró többletberuházásra van szüksége. A stratégia négy területen lép: ösztönözné a lakossági befektetést és a nyugdíj-megtakarítást, javítaná a vállalkozások tőkéhez jutását, lebontaná a határon átnyúló piaci akadályokat, és egységesebbé tenné a felügyeletet. A közlemény a következő évek jogalkotási programjának kereteit jelöli ki.

Már 2025-ben várható az értékpapírosítás egyszerűsítéséről szóló javaslat, emellett a kockázati tőke-alapok uniós címkéje vonzóbbá válhat, és az Európai Beruházási Alap új programot indít a növekedési szakaszban lévő technológiai cégek támogatására. A tervek között szerepel a nyugdíj-megtakarítások ösztönzése és a felügyelet erősebb uniós összehangolása is.

A közlemény kötelezettséget nem keletkeztet, de a tőkebevonást vagy tőzsdei megjelenést tervező vállalkozásoknak érdemes követniük a következő hónapokban érkező uniós javaslatokat. A banki hitelre támaszkodó kkv-k számára hosszabb távon új finanszírozási lehetőségek nyílhatnak, ehhez azonban nagyobb átláthatóságra lehet szükség.

Európai védelmi fehér könyv és SAFE: 150 milliárd eurós védelmi hitelinstrumentum javaslata

2025. március 21.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője 2025. március 19-én mutatta be az európai védelemről szóló fehér könyvet („Readiness 2030”) és a ReArm Europe tervet. A csomag jogalkotási eleme a Bizottság COM(2025) 122 számú javaslata a Tanács rendeletére az Európa biztonságát az európai védelmi ipar megerősítése révén szolgáló cselekvési eszköz (a továbbiakban: SAFE) létrehozásáról. A javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 122. cikke, a rendeletet a Bizottság javaslatára a Tanács fogadja el. A készítés napján a szöveg javaslat, kötelező joghatása nincs. A Bizottság egyidejűleg felhívta a tagállamokat a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési záradékának aktiválására.

A szabályozás lényege

A javaslat 6. cikke szerint a SAFE keretében legfeljebb 150 milliárd euró hitel nyújtható a tagállamoknak. A 10. cikk (2) bekezdése alapján a hitelmegállapodások futamideje legfeljebb 45 év. A 7. cikk (2) bekezdés a) pontja két termék kategóriát határoz meg. Az első többek között a lőszereket, a tűzérési rendszereket, a kis drónokat, a kibervédelmet és a katonai mobilitást, a második a lég- és rakétavédelmet, az űreszközök védelmét, a mesterséges intelligenciát és az elektronikai hadviselést foglalja magában. A 2. cikk (3) bekezdése szerint a közös beszerzésben legalább egy SAFE-hitelt igénybe vevő tagállamnak és egy további tagállamnak, EGT-EFTA-államnak vagy Ukrajnának kell részt vennie. A 4. cikk (3) bekezdése a hatálybalépést követő 12 hónapban egyetlen tagállam beszerzését is elfogadja. A 16. cikk szerint a vállalkozóknak az Unióban, EGT-EFTA-államban vagy Ukrajnában kell letelepedniük, nem állhatnak nem támogatható harmadik ország ellenőrzése alatt, és a végtermék becsült költségének legalább 65%-át ilyen eredetű alkatrészeknek kell kitenniük. A 20. cikk a közös beszerzési szerződések szerinti termékértékesítésekre ideiglenes héamentességet javasol. A nemzeti mentesítési záradék négy évig a GDP legfeljebb évi 1,5%-ának megfelelő védelmi többletkiadást engedne.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A javaslat a védelmi termékeket és védelmi célú termékeket gyártó vállalkozásokat, valamint beszállítóikat érinti. A letelepedési, termelési helyre és ellenőrzésre vonatkozó feltételek, valamint a 65%-os alkatrész-eredetszabály az uniós termelési infrastruktúrával rendelkező gyártóknak kedvezhetnek. A harmadik országbeli ellenőrzés alatt álló, de az Unióban letelepedett cégeknél a 16. cikk (4) bekezdése az (EU) 2019/452 rendelet szerinti átvilágítást vagy a tagállam által ellenőrzött garanciákat írja elő. A Bizottság szerint a ReArm Europe terv összesen több mint 800 milliárd euró védelmi kiadást tehet lehetővé, ami a védelmi beszerzések bővülését hozhatja.

Teendők és határidők

Mivel a rendelet a készítés napján még javaslat, a vállalkozásokra közvetlen kötelezettség nem keletkezik. A védelmi ellátási láncban működő vállalkozásoknak célszerű felmérniük termékeik besorolását a két kategóriába, alkatrészeik eredetét a 65%-os küszöbhez viszonyítva, valamint tulajdonosi szerkezetüket a 16. cikk szerinti ellenőrzési feltételek szempontjából. A javaslat 7. cikk (1) bekezdése szerint a tagállamok a hatálybalépést követő hat hónapon belül nyújtják be kérelmüket és védelmiipari beruházási tervüket, ezért a közös beszerzésekben való részvétel előkészítését már most érdemes megkezdeni.

Uniós hitelek bővülhetnek a közös védelmi beszerzések

Az Európai Bizottság március 19- n 150 milliárd eurós, hosszú futamidejű hitelinstrumentumot javasolt a tagállamok közös védelmi beszerzéseire, szigorú uniós eredet-és letelepedési feltételekkel a bes ll t k számára.

A SAFE elnevezésű eszközből a tagállamok legfeljebb 45 éves futamidejű hiteleket vehetnének fel l szerek, t z rs gi és légvédelmi rendszerek, drónok, kibervédelmi és mesterséges intelligencián alapuló képessegek beszerzésére. A beszerzéseket főszabályként legalább két ország együtt bonyolítaná, az első 12 hónapban azonban egy tagállam önállóan is beszerezhetne. A hitelek fedezet  az uniós költségvetés mozgástere adja.

A bes ll t knak az Unióban, az EGT-EFTA- llamokban vagy Ukrajnában kell letelepedniük, és a végtermék költségének legalább 65%-a ilyen eredetű alkatrészekből kell, hogy származzon. A javaslat emellett ideiglenes héamentességet is tartalmaz. A Bizottság a tagállamokat arra is felhívta, hogy négy évig a GDP legfeljebb 1,5%- val növelhessék védelmi kiadásaikat a költségvetési szabályok megsértése nélkül.

A szöveg m g javaslat, a Tanács fogadja el. A tagállamok a hatálybalépést követő hat hónapon belül nyújthatják be beruházási terveiket. A védelmi ellátási láncban működő vállalkozásoknak érdemes már most áttekinteniük termékeik besorolását, alkatrészeik eredetét és tulajdonosi szerkezetüket.

MI-rendelet: megjelent az általános célú MI-modellek gyakorlati kódexének harmadik tervezete

2025. március 13.

Jogforrás és hatály

A mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról szóló (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: MI-rendelet) 56. cikke alapján az MI-hivatal által elősegített folyamatban független szakértők 2025. március 11-én közzétették az általános célú MI-modellekre vonatkozó gyakorlati kódex harmadik tervezetét. A kódex nem jogszabály. Az 56. cikk (6) bekezdése szerint a Bizottság végrehajtási jogi aktussal jóváhagyhatja és az Unión belül általánosan érvényessé nyilváníthatja. Az 56. cikk (9) bekezdése szerint a kódexeknek legkésőbb 2025. május 2-ig el kell készülniük, a végleges szöveg 2025. májusára várható. Az MI-rendelet 113. cikk b) pontja alapján az általános célú MI-modellekről szóló V. fejezet 2025. augusztus 2-től alkalmazandó.

A szabályozás lényege

A harmadik tervezet magas szintű kötelezettségvállalásokat és az ezek végrehajtását szolgáló részletes intézkedéseket tartalmaz, három fejezetben: átláthatóság, szerzői jog, valamint biztonság és védelem. Az átláthatósági és a szerzői jogi fejezet egy-egy kötelezettségvállalása minden általános célú MI-modell szolgáltatójára vonatkozik, egyes nyílt forráskódú modellekre kivételekkel. A biztonsági fejezet 16 kötelezettségvállalása kizárólag a rendszerszintű kockázatot jelentő modellek szolgáltatóit érinti. Az átláthatósági fejezet modelldokumentációs űrlapot ad, amellyel a szolgáltatók egy helyen rögzíthetik a szükséges adatokat. A kódex az MI-rendelet 53. cikkében foglalt kötelezettségek teljesítését segíti. Ezek közé tartozik a XI. melléklet szerinti műszaki dokumentáció elkészítése és naprakészen tartása, a modellt saját rendszerükbe beépítő szolgáltatók tájékoztatása a XII. melléklet szerinti tartalommal, valamint a szerzői jogi megfelelési politika bevezetése, különös tekintettel a 2019/790 irányelv 4. cikk (3) bekezdése szerinti jogfenntartásra. Előírás továbbá a tanítóadatokról szóló összefoglaló közzététele. Az 53. cikk (2) bekezdése szerint a dokumentációs kötelezettségek nem vonatkoznak a szabad és nyílt forráskódú licenc alapján kiadott modellekre, a rendszerszintű kockázatot jelentők kivételével. A 101. cikk szerinti bírság az árbevétel 3%-áig vagy 15 millió euróig terjedhet, de a 113. cikk b) pontja ezt kivonja a 2025. augusztus 2-i alkalmazási kör alól.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Közvetlenül az általános célú MI-modelleket forgalomba hozó szolgáltatók érintettek. A modelleket saját termékükbe vagy szolgáltatásukba integráló vállalkozások az 53. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti tájékoztatás címzettjei, így a kódex alakítja, milyen dokumentációt kaphatnak modellszolgáltatóiktól. Az 56. cikk (7) bekezdése szerint a rendszerszintű kockázatot nem jelentő modellek szolgáltatói a kódex betartását az 53. cikk szerinti kötelezettségekre korlátozhatják, kivéve, ha a teljes kódexhez kifejezetten csatlakoznak. A szerzői jogi intézkedések a tartalomtulajdonos vállalkozások jogfenntartásának érvényesülését is befolyásolhatják.

Teendők és határidők

A tervezethez 2025. március 30-ig lehet írásban észrevételt tenni. A modellszolgáltatóknak 2025. augusztus 2-ig fel kell készülniük az 53. cikk szerinti dokumentációs és szerzői jogi kötelezettségekre. A rendszerszintű kockázatot jelentő modellek szolgáltatóinak a kódexhez csatlakozás esetén a biztonsági fejezet 16 kötelezettségvállalására is fel kell készülniük. Az MI-t integráló vállalkozásoknak célszerű a beszállítói szerződésekben rögzíteniük a XII. melléklet szerinti információk átadását.

Egyszerűbb, de részletes: harmadszor is átdolgozták az MI-modellek kódexét

Március 11-én megjelent az általános célú mesterségesintelligencia-modellek szolgáltatóinak szóló uniós gyakorlati kódex harmadik tervezete; a végleges szöveg májusra várható, a modellszolgáltatói kötelezettségek pedig augusztus 2-től alkalmazandók.

A kódex az MI-rendelet szerinti kötelezettségek teljesítését segíti három területen: átláthatóság, szerzői jog, valamint biztonság és védelem. Minden modellszolgáltatónak szól egy-egy átláthatósági és szerzői jogi kötelezettségvállalás, a legnagyobb, rendszerszintű kockázatot jelentő modellekre pedig további 16 biztonsági vállalás vonatkozik. Új elem a modelldokumentációs űrlap, amellyel a szükséges adatok egy helyen rögzíthetők. A szerzői jogi fejezet a második tervezet fő intézkedéseit egyszerűsített formában veszi át.

A kódex önkéntes, de a Bizottság jóváhagyhatja, és központi eszköz lehet a megfelelés igazolásában. Közvetve azokat a vállalkozásokat is érinti, amelyek más szolgáltatók modelljeit építik be termékeikbe, mert a kódex alakítja, milyen dokumentációt kaphatnak a modell képességeiről és korlátairól. A rendszerszintű kockázatot nem jelentő modellek szolgáltatói a kódex betartását az átláthatósági és szerzői jogi kötelezettségekre korlátozhatják.

Észrevételt március 30-ig lehet tenni. A modellszolgáltatókra vonatkozó bírságolási szabályokat a rendelet egy évvel később, 2026. augusztus 2-től rendeli alkalmazni. Az MI-t alkalmazó cégeknek érdemes már most rögzíteniük szerződéseikben a modellszolgáltatók tájékoztatási kötelezettségét.

Európai autóipari cselekvési terv: hároméves átlagolás a 2025–2027-es CO2-célokban

2025. március 7.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. március 5-én elfogadta az európai autóipar ipari cselekvési tervét (IP/25/635), amely a 2025. január 30-án indított stratégiai párbeszédre épül. A Bizottság bejelentette, hogy még márciusban célzott módosítást javasol az új személygépkocsikra és az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírások meghatározásáról szóló (EU) 2019/631 rendelethez, és felgyorsítja a rendelet tervezett felülvizsgálatát. A cselekvési terv nem jogszabály, a készítés napján a módosítás még nem jelent meg. Addig a 2019/631 rendelet hatályos szövege alkalmazandó.

A szabályozás lényege

A 2019/631 rendelet 1. cikk (4) bekezdése szerint 2025. január 1-jétől a teljes uniós járműállományra vonatkozó célérték a 2021. évi célérték 15%-os csökkentésével egyenlő mind a személygépkocsik, mind a könnyű haszongépjárművek esetében. A 4. cikk (1) bekezdés c) pontja szerint a gyártóknak 2025-től minden naptári évben teljesíteniük kell fajlagos kibocsátási célértéküket. A 8. cikk (1) bekezdése alapján a Bizottság minden naptári évre többletkibocsátási díjat ír elő, ha a gyártó átlagos kibocsátása meghaladja a célértéket. A bejelentett módosítás szerint a gyártók a 2025–2027-es időszakban három év átlagában teljesíthetnék kötelezettségüket: az egy vagy két év lemaradását a többi év túlteljesítése ellentételezhetné, a 2025-ös célok szigorú nem változna. A cselekvési terv ezen túl 1,8 milliárd eurót irányoz elő az akkumulátor-nyersanyagok biztonságos és versenyképes ellátási láncára, és az Innovációs Alapból, illetve közvetlen termelési támogatással is segítené az akkumulátorgyártókat. A Horizont Európa támogatásával 2025–2027-ben mintegy 1 milliárd eurós köz- és magánberuházás indulna az összekapcsolt és önvezető járművekre. A „Céges flották dekarbonizációja” közlemény a tagállamokat a vállalati flották zöldítésére ösztönzi, mivel az új forgalomba helyezések mintegy 60%-a céges flottákhoz kötődik. A munkavállalók átképzését az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap és az ESZA+ szolgálná.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A CO2-rugalmasság közvetlenül a személygépkocsi- és kisteherautó-gyártókat érinti, amelyek a 2025-ös éves teljesítési kényszer és az ezzel járó többletkibocsátási díj kockázata helyett hosszabb időszak alatt igazíthatnák termékszerkezetüket. Közvetve a Magyarországon működő járműgyártók és beszállítóik termelési tervezését is befolyásolhatja. Az akkumulátor-ellátási láncra és a céges flottákra vonatkozó intézkedések a beszállítóknak, a flottaüzemeltető vállalkozásoknak és a lízingcégeknek lehetnek jelentősek. A cselekvési terv emellett európai szövetséget hoz létre az összekapcsolt és önvezető járművekre, nagyléptékű tesztkörnyezeteket és szabályozói tesztkörnyezeteket irányoz elő, a fogyasztói bizalom erősítésére pedig az akkumulátorok állapotára és javíthatóságára vonatkozó intézkedéseket tervez. A munkaerőpiaci változások követésére Európai Méltányos Átmenet Megfigyelőközpont jön létre.

Teendők és határidők

A módosítás elfogadásáig a 2025-ös célértéket éves alapon kell teljesíteni. A Bizottság a 7. cikk (4) bekezdése szerint minden év június 30-ig gyártónként előzetesen kiszámítja az előző évi kibocsátást és célértéket. A gyártóknak és beszállítóknak célszerű követniük a márciusra ígért módosító javaslatot, a flottaüzemeltetőknek pedig a céges flottákra vonatkozó tagállami intézkedéseket. A terv a kereskedelmi védelmi eszközök, köztük a szubvencióellenes intézkedések alkalmazását is kilátásba helyezi, ami az importverseny feltételeit befolyásolhatja.

Három év jut a 2025-ös autóiipari CO2-célok teljesítésére

Az Európai Bizottság március 5-i autóiipari cselekvési terve szerint a gyártók a 2025–2027-es kibocsátási célokat három év átlagában teljesíthetnék, a célok szigorának enyhítése nélkül; a módosító javaslat még márciusban várható.

A hatályos uniós szabályok szerint 2025-től a flottaszintű CO2-célérték 15%-kal alacsonyabb a 2021-esnél, és a túllépésért a gyártóknak évente többletkibocsátási díjat kell fizetniük. A Bizottság még márciusban olyan módosítást javasol, amely alapján az egy-két év lemaradását a többi év túlteljesítése ellentételezhetné.

A terv az akkumulátorgyártást is támogatná: 1,8 milliárd eurót szán a nyersanyag-ellátási láncra, valamint közvetlen termelési támogatást is kilátásba helyez. Mintegy egymilliárd eurós köz- és magánberuházás indulna az önvezető és összekapcsolt járművekre, a tagállamokat pedig a céges flották zöldítésére ösztönzi, mivel az új autók mintegy 60%-a ilyen flottákba kerül. A munkavállalók átképzésére uniós alapokból bővülő forrás jut. A terv kereskedelemvédelmi eszközök alkalmazását is kilátásba helyezi.

A változás a gyártók mellett beszállítóik termelési tervezését is befolyásolhatja. Amíg a módosítás nem lép hatályba, a 2025-ös célt éves alapon kell teljesíteni. A Bizottság egyúttal felgyorsítja a CO2-rendelet tervezett felülvizsgálatát is, a flottaüzemeltetőknek pedig a céges flottákra vonatkozó tagállami ösztönzőket is érdemes figyelniük.

EKB-kamatdöntés: 25 bázispontos csökkentés, 2,50%-os betéti kamat

2025. március 10.

Jogforrás és hatály

Az Európai Központi Bank (EKB) Kormányzótanácsa 2025. március 6-i monetáris politikai ülésén 25 bázisponttal csökkentette a három irányadó kamatot. A betéti rendelkezésre állás kamata 2,50%-ra, az irányadó refinanszírozási műveletek kamata 2,65%-ra, az aktív oldali rendelkezésre állás kamata 2,90%-ra mérséklődik. A döntés 2025. március 12-től hatályos. Az EKB a monetáris politika irányultságát a betéti rendelkezésre állás kamatán keresztül határozza meg, ezért a 2,50%-os betéti kamat tekinthető az euróövezet irányadó szintjének. Az intézkedés monetáris politikai határozat, nem igényel nemzeti átültetést, és közvetlenül az euróövezet bankrendszerének forrásköltségeit érinti. A Kormányzótanács a döntéssel egyidejűleg közzétette az EKB szakértőinek márciusi makrogazdasági előrejelzését is.

A szabályozás lényege

A Kormányzótanács szerint a dezinflációs folyamat jó úton halad. A szakértői előrejelzés az átlagos inflációt 2025-re 2,3%-ra, 2026-ra 1,9%-ra, 2027-re 2,0%-ra teszi; a 2025-ös felfelé módosítás az energiaárak erősebb alakulását tükrözi. Az energia és élelmiszer nélküli infláció 2025-ben 2,2%, 2026-ban 2,0%, 2027-ben 1,9% lehet. A gazdasági növekedés előrejelzése 2025-re 0,9%, 2026-ra 1,2%, 2027-re 1,3%, a 2025-ös és 2026-os értékek lefelé módosultak. Az EKB megállapította, hogy monetáris politikája „érdemben kevésbé szigorúvá” válik, mert a kamatsökkentések olcsóbbá teszik a hitelfelvételt, és a hitelállomány növekedése gyorsul. Ugyanakkor a korábbi kamatemelések hatása még érvényesül a hitelezésben, amely továbbra is visszafogott. A Kormányzótanács a további kamatdöntéseket ülésről ülésre, a beérkező adatok alapján hozza meg, előre nem kötelezi el magát meghatározott kamatpálya mellett. Az eszközvásárlási program (APP) és a pandémiás vészhelyzeti vásárlási program (PEPP) portfóliói egyenletesen csökkenni, mert az Eurorendszer a lejáró értékpapírok tőkeösszegét már nem fekteti be újra. Az EKB kész valamennyi eszközt kiigazítani, és rendezetlen piaci mozgások esetén a transzmissziót védő eszközt (TPI) is alkalmazhatja.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A döntés elsősorban az euróban eladósodott vállalkozásokat érinti. Változó kamatozású euróhiteleknel a kamatperiódusok fordulónapjain mérséklődhet a kamatteher, ami a beruházási és forgóeszköz-finanszírozás költségét csökkentheti. Az EURIBOR-hoz kötött konstrukciókban a hatás a referencia-kamatláb mérséklődésén keresztül jelenik meg, mértéke a szerződés kamatmegállapítási feltételeitől függ. Az euróbetétek hozama ezzel párhuzamosan csökkenhet. A magyar exportőröket az euróövezeti kereslet alakulásán keresztül is érinti a döntés, amelyet az EKB növekedési előrejelzésének lefelé módosítása is jelez. A forint- és euróforrások közötti kamatkülönbség a finanszírozási deviza megválasztását is befolyásolhatja.

Teendők és határidők

Az euróhitellel rendelkező vállalkozásoknak érdemes áttekíteniük, hogy szerződésük szerint mikor igazodik a kamat a referencia-kamatlábhoz, és milyen kamatfedezeti ügyletek vannak érvényben. Új finanszírozás tervezésekor indokolt összevetni a fix és változó kamatozású konstrukciókat. A betéti kamat csökkenése az euróban tartott szabad likviditás hozamát is mérsékli, ezért a többletlikviditás elhelyezési formáját is érdemes felülvizsgálni. Mivel az EKB nem kötelezte el magát kamatpálya mellett, a következő kamatdöntő ülés eredményét is követni kell.

Olcsóbb euróhitel: újabb kamatsökkentés az EKB-nál

Az Európai Központi Bank március 6-án 25 bázisponttal csökkentette irányadó kamatait, a betéti kamat 2,50%-ra mérséklődik március 12-től, ami az euróban finanszírozott hazai vállalkozások kamatterheit is enyhítheti.

Az irányadó refinanszírozási kamat 2,65%-ra, az aktív oldali rendelkezésre állás kamata 2,90%-ra csökken. Az EKB szerint monetáris politikája érdemben kevésbé szigorúvá válik, a hitelezés azonban még visszafogott. A jegybank szakértői 2025-re 2,3%-os inflációt és 0,9%-os gazdasági növekedést várnak az euróövezetben, a növekedési előrejelzést lefelé módosították. Az energia és élelmiszer nélküli inflációt 2025-re 2,2%-ra teszik.

A további döntésekről az EKB ülésről ülésre határoz, előre nem kötelezi el magát meghatározott kamatpálya mellett. A változó kamatozású euróhitelek terhei a következő kamatfordulókön mérséklődhetnek, az euróbetétek hozama ugyanakkor csökkenhet. Az eszközvásárlási programok portfóliói tovább csökkennek, mert a lejáró értékpapírok tőkeösszegét az Eurorendszer már nem fekteti be újra.

Az euróhitellel rendelkező cégeknek érdemes ellenőrizniük, mikor igazodik hitelük kamata a referencia-kamatlábhöz, és felülvizsgálniuk kamatfedezeti stratégiájukat, valamint betéti és befektetési konstrukcióikat. Az euróövezeti lassulás az exportőrök keresletét is érintheti.

Tiszta Iparért Megállapodás: konzultáció az új állami támogatási keret (CISAF) tervezetéről

2025. március 13.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. március 11-én nyilvános konzultációt indított a Tiszta Iparért Megállapodás támogatására szolgáló új állami támogatási keret (Clean Industrial Deal State Aid Framework, a továbbiakban: CISAF) bizottsági közleménytervezetéről (IP/25/652). A keretet a Bizottság 2025. február 26-i, a Tiszta Iparért Megállapodásról szóló közleménye jelentette be. A tervezet nem jogszabály, hanem a Bizottság állami támogatás-értékelési gyakorlatát meghatározó közlemény lesz. Elfogadását a Bizottság 2025 júniusára tervezi, alkalmazása 2030. december 31-ig tartana. Az elfogadást követően a CISAF felváltaná az ideiglenes válság- és átmeneti keretet (TCTF).

A szabályozás lényege

A tervezet négy területen könnyítené a tagállami támogatások nyújtását. Az első a megújuló energia elterjedésének gyorsítása: a megújulóenergia- és energiatárolási támogatási programok egyszerűsített pályáztatással, technológiaspecifikus konstrukciókkal, a kevésbé kiforrott technológiáknál, például a megújuló hidrogénnél pályáztatás nélküli támogatással is megvalósulhatnának, feltéve, hogy a projektek a megszabott határidőket betartják. Könnyítés vonatkozna a nem fosszilis rugalmassági és kapacitásmechanizmusokra is. A második az ipari dekarbonizáció: a releváns technológiák támogatása pályáztatással vagy meghatározott korlátok között pályáztatás nélkül is lehetséges lenne, a nagyon nagy projekteknél a támogatás a finanszírozási hiányt nem haladhatná meg. A harmadik a tiszta technológiai gyártókapacitás: beruházási támogatás nyújtható akkumulátorok, napelemek, szélturbinák, hőszivattyúk, elektrolizálók, valamint szén-dioxid-leválasztási, -hasznosítási és -tárolási berendezések, továbbá ezek kulcsfontosságú alkatrészei és a kritikus nyersanyagok előállítására. A beruházási támogatás felső határhoz kötött, a támogatott térségekben magasabb plafonnal. Szigorú biztosítékok mellett a tagállamok a harmadik országokban kínált támogatással egyenértékű, magasabb támogatást is nyújthatnának, hogy a beruházások Európában maradjanak. A negyedik terület a magánberuházások kockázatának csökkentése a megújuló energia, az ipari dekarbonizáció, a tiszta technológiai gyártás és egyes energetikai infrastruktúrák terén. A tervezet a TCTF 2.5., 2.6. és 2.8. szakaszának átmeneti rendelkezéseire épül.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A keret a megújulóenergia-termelőket és -tárolókat, a dekarbonizációs beruházást tervező ipari vállalkozásokat, a tiszta technológiai berendezések és alkatrészek gyártóit, valamint az ilyen projekteket finanszírozó befektetőket érinti. A tagállami támogatási programok jövőbeli feltételei e keretből vezethetők le, így a hazai beruházásösztönző és energetikai pályázatok kialakítását is befolyásolhatja. Az egyszerűsített pályáztatás és a pályáztatás nélküli támogatás lehetősége a támogatási eljárások időigényét csökkentheti, a felső határok és a finanszírozási hiányhoz kötés azonban továbbra is korlátozza a támogatás összegét. A végleges szabályok a konzultáció nyomán még változhatnak.

Teendők és határidők

A konzultáció 2025. április 25-ig tart, észrevételt a Bizottság online kérdőívén lehet tenni. Az érintett vállalkozásoknak célszerű felmérniük, mely tervezett beruházásaik eshetnek a négy terület alá, és követniük a júniusra tervezett elfogadást. A megújulóenergia-projekteknél a tervezet a megszabott megvalósítási határidők betartásához köti a kedvezményeket, ezt a projekt-ütemezésnél célszerű figyelembe venni. A CISAF elfogadásáig a TCTF szabályai alkalmazandók.

Rugalmasabb állami támogatás jöhet a zöld ipari beruházásokra

Az Európai Bizottság március 11-én véleményezésre bocsátotta a Tiszta Iparért Megállapodáshoz kapcsolódó új állami támogatási keret tervezetét, amely 2030 végéig könnyítené a zöld beruházások és a tiszta technológiai gyártás tagállami támogatását.

A tervezet négy területet fed le: a megújuló energia és az energiatárolás gyorsabb kiépítését, az ipari folyamatok dekarbonizációját, a tiszta technológiai gyártókapacitások bővítését és a magánberuházások kockázatának csökkentését. Egyszerűsödne a pályáztatás, egyes esetekben pályáztatás nélkül is adható lenne támogatás, és szigorú feltételekkel a tagállamok a harmadik országok ajánlataival egyenértékű támogatást is kínálhatnának. A nagyon nagy projekteknél a támogatás nem haladhatná meg a finanszírozási hiányt.

Az akkumulátorok, napelemek, szélturbinák, hőszivattyúk és elektrolizálók gyártására, valamint ezek alkatrészeire és a kritikus nyersanyagokra beruházási támogatás nyújtható, felső határhoz kötve. Az új keret a jelenlegi ideiglenes válság- és átmeneti keretet váltaná fel, elfogadása júniusra várható. A tervezet a jelenlegi ideiglenes keret átmeneti szabályaira épül, azokat 2030 végéig alkalmazható keretté alakítaná.

Észrevételt április 25-ig lehet tenni. A zöld beruházást tervező vállalkozásoknak érdemes már most felmérniük, projektjeik melyik támogatási kategóriába eshetnek. A megújulóenergia-projekteknél a megszabott megvalósítási határidők betartása feltétel lenne.

CBAM-egyszerűsítés: évi 50 tonnás mentességi küszöb a kis importőröknek

2025. március 3.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. február 26-án, az Omnibus I egyszerűsítési csomag részeként rendeletjavaslatot terjesztett elő az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus (CBAM) létrehozásáról szóló (EU) 2023/956 rendelet módosítására (COM(2025) 87). A hatályos rendelet 32. cikke szerint a 2023. október 1-jétől 2025. december 31-ig tartó átmeneti időszakban az importőr kötelezettségei a negyedéves CBAM-jelentésre korlátozódnak, a 36. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján pedig az engedélyezési, nyilatkozattételi és tanúsítvány-visszaadási szabályokat 2026. január 1-jétől kell alkalmazni. A hatályos 22. cikk (1) bekezdése szerint a tanúsítványokat minden év május 31-ig, első alkalommal 2027-ben a 2026. évre vonatkozóan kell visszaadni. A javaslat a Parlament és a Tanács elfogadásáig nem módosítja a hatályos jogot.

A szabályozás lényege

A javaslat importőrönként évi 50 tonna nettó tömegű, kumulatív mennyiségi küszöböt vezetne be: aki egy naptári évben ennél kevesebb CBAM-árut hoz be, mentesülne az engedélyezett nyilatkozattevői státusz, a nyilatkozattétel és a tanúsítványvásárlás kötelezettsége alól. A küszöb a villamos energiára és a hidrogénre nem vonatkozna. A Bizottság szerint így az importőrök mintegy 90%-a, körülbelül 182 000 importőr mentesülne, miközben a kibocsátások több mint 99%-a a rendszerben maradna. A kötelezettek számára egyszerűsödne az engedélyezés, a beágyazott kibocsátások számítása, a jelentéstétel és a pénzügyi felelősség. A javaslat szerint az éves nyilatkozat és a tanúsítvány-visszaadás határideje május 31-ről augusztus 31-re módosulna, a tanúsítványok értékesítése 2027. február 1-jén kezdődne, a negyedéves tartási kötelezettség pedig 80%-ról 50%-ra csökkenne. A nyilatkozattevők szabadon választhatnának a tényleges kibocsátás és a felárral növelt alapértelmezett értékek között, az alapértelmezett értékeken alapuló kibocsátást nem kellene hitelesíttetni, a nyilatkozattételt pedig harmadik félre bízhatnák. Erősödnének a kijátszás elleni szabályok.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A CBAM a rendelet I. melléklete szerint a cementre, a villamos energiára, a műtrágyákra, a vasra és acélra, az alumíniumra és a hidrogénre terjed ki. A változás azoknak a hazai kis- és középvállalkozásoknak kedvez, amelyek csak alkalmanként, kis mennyiségben importálnak ilyen árut, például acél kötőelemeket vagy alumínium alkatrészeket harmadik országból: ők a végleges rendszerben adminisztratív és pénzügyi kötelezettség nélkül maradhatnak. A nagy importőröknél a számítási és jelentési egyszerűsítés, valamint a későbbi határidők a működőtőke-igényt és a megfelelési költséget mérsékelhetik.

Teendők és határidők

A javaslat elfogadásáig a hatályos szabályok érvényesek: az átmeneti időszak negyedéves CBAM-jelentéseit a 35. cikk (1) bekezdése szerint továbbra is a negyedév végét követő egy hónapon belül kell benyújtani, a 2025. első negyedévére vonatkozót tehát 2025. április 30-ig. Az importőröknek célszerű 2024. és 2025. évi behozatali adataik alapján kiszámítaniuk, hogy éves CBAM-árumennyiségük várhatóan az 50 tonnás küszöb alatt vagy felett lesz-e. A küszöb felett maradóknak a 2026-tól szükséges engedélyezett nyilatkozattevői státusz megszerzésére érdemes felkészülniük.

Kilencven százaléknyi importőr mentesülhet a karbonvám alól

Az Európai Bizottság javaslata szerint aki évente 50 tonnánál kevesebb acélt, alumíniumot, cementet vagy műtrágyát importál az unión kívülről, mentesülne a szén-dioxid-határkiigazítási mechanizmus kötelezettségei alól.

A 2026-tól induló végleges rendszerben az importőröknek engedélyt kellene szerezniük, éves nyilatkozatot kellene tenniük és tanúsítványokat kellene vásárolniuk. A február 26-i javaslat szerint ez az importőrök mintegy kilencven százalékát, főként kis- és középvállalkozásokat, nem terhelné, a kibocsátások több mint kilencvenkilenc százaléka azonban továbbra is a rendszerben maradna.

A küszöb feletti importőröknek is könnyebb lenne a dolguk: egyszerűsödne a kibocsátások kiszámítása, az éves határidő augusztus végére tolódna, a tanúsítványok értékesítése pedig 2027 februárjában kezdődne. A cégek választhatnának, hogy a gyártótól kapott tényleges kibocsátási adatokat vagy az alapértelmezett értékeket használják, és a nyilatkozattételt külső szolgáltatóra is bízhatnák.

A javaslatot az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak még el kell fogadnia, addig a negyedéves CBAM-jelentéseket a megszokott határidőig be kell nyújtani. Érdekes már most kiszámolni, hogy a cég éves behozatala várhatóan az 50 tonnás határ alatt marad-e.

Elektronikus áfamentességi igazolás: elfogadták az áfairányelv módosítását

2025. március 4.

Jogforrás és hatály

A Tanács 2025. február 18-án elfogadta a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelvnek az elektronikus hozzáadottértékadó-mentességi igazolás tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2025/425 irányelvet, amely az áfairányelvet új 151a. és 151b. cikkel egészíti ki. A Tanács ugyanekkor a végrehajtási rendelet módosítását is elfogadta. Az irányelvet az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2025. február 28-án hirdették ki; 3. cikke szerint a kihirdetést követő huszadik napon lép hatályba. A 2. cikk (1) bekezdése alapján a tagállamoknak 2031. június 30-ig kell hatályba léptetniük az átültetéshez szükséges törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, Magyarországon tehát az általános forgalmi adóról szóló törvény módosítása várható. A jogalkotási eljárásban a Bizottság 2024. július 8-án terjesztette elő javaslatait, a politikai megállapodás 2024. december 10-én született meg.

A szabályozás lényege

Az új 151a. cikk (1) bekezdése szerint a tagállamok elektronikus igazolást alkalmaznak annak megerősítésére, hogy egy ügylet a 151. cikk (1) bekezdése szerinti mentességben részesül; ide tartoznak a diplomáciai és konzuli kapcsolatok keretében, az elismert nemzetközi szervezetek és tagjaik számára, valamint a NATO-tagállamok közös védelmi feladatban részt vevő fegyveres erői számára teljesített termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások. Az igazolást a jogosult szervezet vagy magánszemély állítja ki, és a fogadó tagállammal együtt elektronikusan írja alá. A (3) bekezdés szerint az adatkészlet legalább a jogosult és az igazoló hatóság azonosító adatait, a felhasználásról szóló nyilatkozatot, a termékek és szolgáltatások leírását, mennyiségét és adó nélküli értékét, a fogadó tagállami igazolást, valamint az értékesítő nevét, címét és adószámát tartalmazza. A (4) bekezdés alapján közös áfa- és jövedékiadó-igazolás is alkalmazható, az (5) bekezdés hivatalos felhasználás esetén felmentést enged az aláíratás alól. A (6) bekezdés szerint a 2032. június 30-ig teljesített ügyleteknél a tagállamok megtarthatják a papíralapú igazolást. A 151b. cikk szerint, ha a mentesség feltételei nem teljesülnek, az áfát az igazolást kiállító jogosult fizeti meg.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az új szabályok azokat a vállalkozásokat érintik, amelyek nagykövetségeknek, konzulátusoknak, nemzetközi szervezeteknek vagy NATO-erőknek szállítanak, illetve szolgáltatnak, például az építőipari, ingatlan-, gépjármű-, informatikai és rendezvényszervező cégeket. A digitális igazolás csökkentheti a papíralapú ügyintézés költségét és a hamis vagy hiányos igazolás kockázatát. A 151b. cikk egyértelművé teszi, hogy a feltételek utólagos megghiúsulásaért a jogosult felel, ami a jóhiszemű értékesítő kockázatát mérsékli.

Teendők és határidők

Azonnali teendő nincs: a magyar átültetésig a hatályos áfatörvényi szabályok és a papíralapú igazolás alkalmazandók. Az érintett szállítóknak érdemes számlázási és bizonylatmegőrzési folyamataikat úgy tervezniük, hogy az elektronikus igazolás adatait fogadni és tárolni tudják. A Bizottság a 151a. cikk (7) bekezdése alapján végrehajtási jogi aktusban határozza meg a technikai előírásokat. A papíralapú igazolás átmeneti megtartásáról a tagállam dönt, ezért a hazai átültető szabályok tartalmát az áfatörvény módosításakor kell majd ellenőrizni, és ahhoz igazítani a belső eljárásokat.

Digitális lesz az áfamentességi igazolás a diplomáciai ügyleteknél

A Tanács február 18-án elfogadta az áfairányelv módosítását: a nagykövetségeknek, nemzetközi szervezeteknek és NATO-erőknek teljesített adómentes ügyleteknél a jövőben elektronikus igazolás váltja fel a papíralapú dokumentumot.

Az elektronikus igazolást a mentességre jogosult szervezet állítja ki, és a fogadó állam hatóságával együtt digitálisan írja alá. Az igazolás tartalmazza a jogosult, a hatóság és az értékesítő adatait, valamint a beszerzett termékek, szolgáltatások leírását és adó nélküli értékét. Hivatalos felhasználás esetén a tagállam az aláíratás alól felmentést adhat, és közös áfa- és jövedékiadó-mentességi igazolás is alkalmazható.

Fontos garancia az értékesítőknek, hogy ha a mentesség feltételei utóbb nem teljesülnek, az áfát az igazolást kiállító jogosult köteles megfizetni. Ez különösen a nagykövetségeknek, nemzetközi szervezeteknek beszállító építőipari, informatikai, gépjármű- és rendezvényszervező cégek számára jelent nagyobb jogbiztonságot.

A tagállamoknak 2031. június 30-ig kell átültetniük az új szabályokat, a papíralapú igazolás pedig legkésőbb a 2032. június 30-ig teljesített ügyleteknél használható. Addig a hazai előírások változatlanok, az érintett szállítóknak azonban érdemes időben felkészíteniük számlázási és nyilvántartási rendszereiket. A technikai részleteket a Bizottság végrehajtási jogi aktusban határozza meg.

Közbeszerzés: veszélyhelyzeti szabály a közjogi intézmények ajánlatkérői minőségéről 2025 végéig

2025. március 3.

Jogforrás és hatály

A Kormány 2025. február 27-én kihirdette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (Kbt.) veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 25/2025. (II. 27.) Korm. rendeletet. A rendelet az Alaptörvényben, valamint a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvényben foglalt veszélyhelyzeti felhatalmazáson alapul, és az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra tekintettel kihirdetett, a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzethez kapcsolódik. A 2. § szerint 2025. március 1-jén lépett hatályba, az 1. § szerinti eltérő szabályt pedig 2025. december 30-ig kell alkalmazni. A rendelet egyetlen érdemi rendelkezése a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontjától való eltérés.

A szabályozás lényege

A Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja azokat a jogképes szervezeteket sorolja az ajánlatkérők közé, amelyeket nem ipari vagy kereskedelmi jellegű, kifejezetten közérdekű tevékenység folytatására hoznak létre, vagy amelyek ilyen tevékenységet bármilyen mértékben ellátnak. A 2025. március 1-jétől hatályos törvényi szöveg szerint ehhez az is szükséges, hogy a szervezet irányítása az a)–f) pont szerinti szervezetek, az Országgyűlés vagy a Kormány közvetlen vagy közvetett felügyelete alatt álljon, vagy többségi részben ilyen szervezet finanszírozza, vagy ilyen szervezet válassza meg a vezető tisztségviselőket, a döntéshozó szerv vagy a felügyelőbizottság tagjainak többségét. A Korm. rendelet 1. §-a ehelyett 2025. december 30-ig a 2025. február 28-ig hatályos törvényi megfogalmazással azonos feltételt alkalmaz: ajánlatkérő az a szervezet, amely felett az említett szervezetek, az Országgyűlés vagy a Kormány közvetlenül vagy közvetetten meghatározó befolyást képes gyakorolni, vagy amelynek működését többségi részben ilyen szervezetek finanszírozzák. A vezető tisztségviselőket többségének megválasztására épülő külön feltételt a veszélyhelyzeti szabály nem tartalmazza.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A szabály a közszféra beszállítókat és a közbeszerzéseken induló ajánlattevőket, valamint az állami vagy önkormányzati befolyás alatt álló, közérdekű tevékenységet végző gazdasági társaságokat, nonprofit szervezeteket és alapítványokat érinti. Ezeknél az ajánlatkérői minőséget 2025. december 30-ig a meghatározó befolyás és a többségi finanszírozás alapján kell megítélni, nem a törvény új, felügyeletre és tisztségviselő-választásra épülő feltételei szerint. A minősítés a beszerzés jogi rendje szempontjából döntő: az ajánlatkérőnek minősülő szervezet a Kbt. szerinti eljárásban köteles beszerezni, a téves minősítés pedig a szerződéskötés és a jogorvoslat terén kockázatot hordozhat.

Teendők és határidők

A 2025. március 1-je és december 30. közötti időszakban a megrendelő ajánlatkérői minőségét a Korm. rendelet 1. §-a szerinti feltételek alapján kell vizsgálni. A közszférának szállító vállalkozásoknak érdemes ellenőrizniük, hogy a meghatározó befolyás vagy a többségi finanszírozás alapján partnerük kötelezett-e közbeszerzésre, és ennek megfelelően kell az ajánlattételre, a szerződéskötésre és az esetleges jogorvoslatra felkészülniük. A közérdekű tevékenységet végző, állami vagy önkormányzati befolyás alatt álló szervezeteknek beszerzési szabályzatukat a veszélyhelyzeti szabályhoz kell igazítaniuk. Mivel az eltérés 2025. december 30-ig alkalmazandó, az azt követő időszakra a törvényi szöveg szerinti minősítést is elő kell készíteni.

Év végéig a régi feltételek döntenek el, ki köteles közbeszerzést kiírni

Veszélyhelyzeti kormányrendelet szerint 2025. december 30-ig a korábbi feltételek alapján kell megítélni, hogy egy közérdekű tevékenységet végző szervezet köteles-e közbeszerzési eljárást lefolytatni. A szabály március 1-jén lépett hatályba.

A közbeszerzési törvény március 1-jétől módosult szabálya az állami vagy önkormányzati felügyeletre, a többségi finanszírozásra és a vezető tisztségviselők megválasztására építene. A 25/2025. (II. 27.) Korm. rendelet ehelyett az év végéig a korábbi mércét tartja meg: a meghatározó befolyás vagy a többségi közfinanszírozás dönt.

A szabály a közsféra beszállítóit, valamint az állami vagy önkormányzati befolyás alatt álló, közérdekű tevékenységet végző cégeket, alapítványokat és nonprofit szervezeteket érinti. Az ajánlatkérői minőségtől függ, hogy egy megrendelés közbeszerzési eljárásban zajlik-e, és milyen jogorvoslati lehetőségek nyílnak meg.

Érdemes minden közsféraabeli partnernél ellenőrizni, hogy a régi feltételek szerint ajánlatkérőnek minősül-e, mert ettől függ az ajánlattétel és a szerződéskötés rendje. A befolyás alatt álló szervezeteknek beszerzési szabályzatukat is a veszélyhelyzeti szabályhoz kell igazítaniuk, és fel kell készülniük a 2025. december 30-át követő állapotra, amikor a törvény új feltételei lesznek irányadók.

KÁT és METÁR: átalakított megújulótámogatás az ipari energiaárak terheinek csökkentésére

2025. március 3.

Jogforrás és hatály

A Kormány a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (VET) 170. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján megalkotta a 26/2025. (II. 27.) Korm. rendeletet, amely a kötelező átvételi rendszert (KÁT) szabályozó 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendeletet és a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia kötelező átvételi és prémium típusú támogatásáról (METÁR) szóló 299/2017. (X. 17.) Korm. rendeletet módosítja. A preambulum szerint a cél a támogatási rendszerek átalakítása az ipari energiaárakra rakódó terhek csökkentése és a hazai versenyképesség erősítése érdekében. A rendelet a 18. § (1) bekezdése szerint 2025. március 1-jén lép hatályba; a 7. § e) pontja, a 8. § (2) bekezdése és a 17. § (2) bekezdése 2026. január 1-jén.

A szabályozás lényege

A KÁT-rendelet új 3. § (6) és (11a) bekezdése szerint az átvételi ár a közcélú csatlakozási ponton mért villamos energiára vonatkozik; ha ugyanezen a ponton más erőmű vagy tároló is csatlakozik, almérést kell alkalmazni, és a KÁT-egység, illetve a másik egység rendszerszintű vagy elosztói flexibilitási szolgáltatásban csak ugyanazon aggregátoron keresztül vehet részt. A módosított 4. § (12) bekezdése alapján a KÁT-termelő kiléphet a KÁT-mérlegkörből, de oda nem csatlakozhat vissza; prémium típusú támogatásra áttérve a támogatott ár az átlagos KÁT-ár és az 1. melléklet szerinti szorzó szorzata változatlan támogatási időtartammal. A kilépés esetén alkalmazott havi áremelés a 14. melléklet 5. pontja szerinti szabályozási pótdíj-csökkentéshez igazodik, amelynek bázisértéke nap- és szélerőműnél 3 Ft/kWh, más erőműnél 0,5 Ft/kWh, 2025-ben ennek 25%-a, 2026. január 1-jétől nulla. A 2025. március 1-je előtt termelt villamos energiára a visszatérítést az értékesítéskor hatályos szabályok szerint kell megállapítani (9. § (1) bek. b) pont). Az új 11/F. § szerint a KÁT-mérlegkörtől kívüli, jogosult erőművek üzemeltetőinek legkésőbb 2025. július 1-jei hatálybalépéssel KÁT-mérlegköri tagsági vagy prémium típusú támogatási szerződést kell kötniük. A METÁR-rendelet új 15. § (4) bekezdése szerint ha a másnapi piaci árak legalább 6 egymást követő elszámolási mérési időegységben negatívak, az ezekben az időegységekben történt termelésre prémium nem fizethető ki.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Közvetlenül a KÁT- és METÁR-támogatásban részesülő nap-, szél-, biomassza- és egyéb erőművek üzemeltetőit érinti a módosítás. Számukra a negatív árú időszakokra eső termelés támogatásának megszűnése, a pótdíj-kedvezmény kivezetése és a szigorúbb igazolási szabályok bevételecsökkenést és nagyobb menetrendezési fegyelmet jelentenek. A tárolót vagy más termelőegységet ugyanazon csatlakozási ponton üzemeltető vállalkozásoknak mérési és aggregátori konstrukciójukat kell igazítaniuk. A kormányzati cél szerint a változások a villamosenergia-felhasználókra, különösen az ipari fogyasztókra áthárított támogatási terhek mérséklését szolgálják.

Teendők és határidők

A termelőknek március 1-jétől az új elszámolási és mérési szabályok szerint kell eljárniuk, a METÁR-rendelet szerint a havi számítást a tárgyhónapot követő hónap 2. munkanapjáig kell igazolniuk a Befogadó felé. Az érintett erőművek üzemeltetőinek 2025. július 1-jéig meg kell kötniük a KÁT-mérlegköri tagsági vagy a prémiumszerződést. A negatív áras időszakokra célszerű üzemvitelt és menetrendezést tervezni, a 2026. január 1-jétől hatályos rendelkezésekre pedig előre fel kell készülni.

Átalakul a megújuló energia támogatása, kevesebb teher jut az iparra

Március 1-jétől módosulnak a kötelező átvételi és a prémium típusú megújulótámogatás szabályai. A Kormány célja az ipari villamosenergia-árakra rakódó terhek mérséklése, a termelőknek viszont új kötelezettségekkel kell számolniuk.

A 26/2025. (II. 27.) Korm. rendelet szerint a prémium típusú támogatásban részesülő erőművek nem kapnak prémiumot arra a termelésre, amely legalább hat egymást követő, negatív áras elszámolási időegységben történik. A nap- és szélerőművek szabályozási pótdíj-kedvezménye 2025-ben a bázisérték negyedére csökken, 2026-tól megszűnik.

A kötelező átvételi rendszer mérlegköréből kilépő termelő később nem térhet vissza, prémium típusú támogatásra viszont áttérhet, ugyanarra a támogatási időtartamra. Ha egy csatlakozási ponton tároló vagy más erőmű is működik, almérést kell kiépíteni, és a flexibilitási szolgáltatásokban csak közös aggregátoron keresztül lehet részt venni.

A mérlegkörön kívül maradt, jogosult erőműveknek 2025. július 1-jéig szerződést kell kötniük. A termelőknek érdemes üzemvitelüket és menetrendezésüket a negatív áras órákhoz igazítaniuk, mert ezekben az időszakokban a termelés támogatás nélkül marad, a nagyobb fogyasztóknak pedig figyelemmel kísérniük, hogyan jelenik meg a változás a villamosenergia-költségeikben.

Megújulótámogatás finanszírozása: likviditási költségek a KÁT- és prémium pénzeszközben, új közzétételi szabály

2025. március 4.

Jogforrás és hatály

Az energiaügyi miniszter kiadta a 4/2025. (II. 28.) EM rendeletet, amely a megújuló energiaforrásból származó villamos energia termelési támogatás korlátairól és a prémium típusú támogatásra irányuló pályázati eljárásról szóló 62/2016. (XII. 28.) NFM rendeletet, valamint a megújuló energiaforrásokból nyert energiával termelt villamos energia működési támogatásának finanszírozásához szükséges pénzeszköz mértékének megállapítási módjára és megfizetésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 63/2016. (XII. 28.) NFM rendeletet (a továbbiakban: Finanszírozási rendelet) módosítja. A rendelet 6. § (1) bekezdése szerint 2025. március 1-jén lép hatályba, a 3. § (1) bekezdése azonban 2026. január 1-jén. A 7. § szerint az 1. alcím az (EU) 2018/2001 irányelvnek való megfelelést szolgálja. A preambulum szerint a cél a közzéteendő információk uniós jogharmonizációs kiegészítése, valamint az, hogy a támogatási rendszerek átalakításával lehetővé váljon az összevont pénzkezelés a villamosenergia-rendszerirányító részére.

A szabályozás lényege

A 62/2016. NFM rendelet új 16/A. §-a szerint a Hivatal a honlapján közzéteszi a pályázati eljárás eredményeként támogatási jogosultságot elnyert beruházások megvalósulási arányára vonatkozó információkat. A Finanszírozási rendelet módosított 5. § (3) bekezdés f) pontja szerint a KÁT-pénzeszköz mértékének meghatározásakor a Befogadó előjellhelyesen figyelembe veszi a KÁT-mérlegkör folyamatos rövid távú likviditásához kapcsolódó pénzügyi ráfordítások és bevételek tárgyhavi összegét, ideértve a számlavezetés és a pénzkölcsön költségeit és kamatait, valamint a Befogadó részvételével működő vállalkozáscsoport közös számlavezetési rendszeréből származó forrás esetén az adóhatóság által jóváhagyott, szokásos piaci árnak megfelelő kamatot. Ugyanezt a szabályt rögzíti a 6. § (3) bekezdés c) pontja a prémium pénzeszközre, a 6/A. § (3) bekezdés c) pontja pedig a villamosenergia-tárolók bevétel-kompenzációjához kapcsolódó tárolói pénzeszközre, ott az összevont pénzkezelés megjelölésével. A pénzeszköz fizetésére kötelezett a Finanszírozási rendelet 1. § (1) bekezdés 4. pontja szerint az a mérlegkör-felelős, akinek mérlegkörében felhasználó lehet tag. A Befogadó a tárgyhónapot követő hónap 5. munkanapjáig közzéteszi a pénzeszközök összegét és mértékét (8. § (1) bek.), és a számviteli bizonylatot a 6. munkanaptól nyújtja be (9. § (2) bek.).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A pénzeszközt fizető mérlegkör-felelős villamosenergia-kereskedők a havi KÁT-, prémium- és tárolói pénzeszköz összegén keresztül érzékelik a változást, amely a kereskedői árazáson keresztül a villamosenergia-fogyasztó vállalkozások költségeiben is megjelenhet. A finanszírozási költségek elszámolhatósága a támogatási rendszerek likviditását biztosítja. A pályázaton nyertes megújuló beruházók számára a megvalósulási arány nyilvánossága átláthatóbbá teszi a projektek előrehaladását.

Teendők és határidők

A kereskedőknek 2025. március 1-jétől a módosított számítási tételek szerint kell ellenőrizniük a Befogadó havi bizonylatait, és a pénzeszközzel kapcsolatos árazási és áthárítási gyakorlatukat ehhez kell igazítaniuk. A Befogadó által a tárgyhónapot követő hónap 5. munkanapjáig közzétett adatok alapján a havi költség előre tervezhető, a bizonylatokat pedig az esedékesség előtt ellenőrizni kell. A 2026. január 1-jén hatályba lépő rendelkezést előre figyelemmel kell kísérni. A fogyasztó vállalkozásoknak érdemes a szerződéseikben áthárított díjelemeket rendszeresen ellenőrizniük.

Módosultak a megújulótámogatás finanszírozásának részletszabályai

Március 1-jétől a kötelező átvételi és a prémium típusú támogatás finanszírozási pénzeszközeibe a rendszer likviditásához kapcsolódó pénzügyi költségek is beszámíthatók, a nyertes pályázatok megvalósulásáról pedig nyilvános adatok jelennek meg.

A 4/2025. (II. 28.) EM rendelet szerint a megújuló villamosenergia-termelés támogatását fedező havi pénzeszközök számításakor a rendszer folyamatos likviditásához kapcsolódó számlavezetési, hitel- és kamatköltségek, illetve bevételek is beszámítanak. Csoporton belüli, közös számlavezetésből eredő finanszírozásnál csak az adóhatóság által jóváhagyott, piaci kamat számolható el. A szabály a villamosenergia-tárolók kompenzációjára is vonatkozik.

A pénzeszközt azok a mérlegkör-felelősök fizetik, akiknek mérlegkörében felhasználó is lehet tag, vagyis elsősorban a villamosenergia-kereskedők. Az összeg a kereskedői árazáson keresztül a felhasználók költségeiben is megjelenhet. A rendszert kezelő Befogadó a havi összegeket és mértékeket a tárgyhónapot követő ötödik munkanapig a honlapján közzéteszi, a fizetésről szóló bizonylatot pedig a hatodik munkanaptól küldi meg, így a költségek alakulása havonta nyomon követhető.

A megújuló energiás prémiumpályázatokon nyertes beruházások megvalósulási arányát a hatóság a honlapján közzéteszi, ami az uniós megújulóenergia-irányelvnek való megfelelést szolgálja. A villamosenergia-felhasználó vállalkozásoknak érdemes figyelemmel kísérniük, hogyan jelennek meg a támogatási díjelemek a számláikban.

Óvoda- és iskolatej program: egytanéves szállítási szerződések, egyszerűbb pályázás, új határidők

2025. március 3.

Jogforrás és hatály

Az agrárminiszter 3/2025. (II. 27.) AM rendelete az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 19/2021. (V. 5.) AM rendeletet módosítja. A módosító rendelet a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazáson alapul. A 18. § (1) bekezdése szerint a rendelet főszabályként a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba, a 17. § 7. pontja szerinti hatályon kívül helyezés azonban csak 2026. szeptember 1-jén.

A szabályozás lényege

A módosítás új szöveggel állapítja meg többek között az alaprendelet értelmező rendelkezéseit (1. §), a kiosztható termékek körének egyes elemeit [4. § (1) bekezdés b), d) és g) pont], az előzetes jóváhagyásról szóló 9. §-t, a szerződés időtartamára vonatkozó 10. § (1) bekezdést és az ajánlattételi felhívásról szóló 11. §-t. A 10. § (1) bekezdése szerint a 2025/2026. tanévre és az azt követő tanévekre szállítási szerződés legfeljebb egy teljes tanévre köthető. A 9. § (1) bekezdése alapján a szállító előzetes jóváhagyási kérelmét évente február 1. és 15. között, elektronikus úrlapon nyújthatja be a Magyar Államkincstárhoz, a határidő jogvesztő. A fenntartó legkésőbb április 15-ig tesz közzé ajánlattételi felhívást, az ajánlat április 30-ig nyújtható be [11. § (1) és (5) bekezdés]. Pontegyenlőség esetén a 11/A. § (3) bekezdés e) és f) pontja szerint előnyt jelent az újrahasználatos csomagolószerszám alkalmazása és a szelektív hulladékgyűjtés nagyobb mértékű vállalása; a preambulum szerint a módosítás a hulladékgazdálkodási szempontokat hangsúlyosabbá teszi.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A szabályozás közvetlenül a programban szállítóként részt vevő tejfeldolgozókat és tejtermék-forgalmazókat, közvetve az őket kiszolgáló logisztikai vállalkozásokat érinti. A 18. § (1) bekezdése szerint a támogatás a tejtermékek bruttó vételárának 100%-a, de legfeljebb termékkategóriánként rögzített összeg, így például a teljes és félzsíros tejnél 460 Ft/l, a natúr joghurtnál és kefirnél 570 Ft/kg, az ömlesztett sajnál 1550 Ft/kg. A preambulum szerint az egytanéves szerződés a tejágazatban tapasztalható gyors ármozgások miatt kiszámíthatóbb tervezést tesz lehetővé, ugyanakkor a szállítóknak ezzel évente újra versenyezniük kell az intézményekért.

Teendők és határidők

A 27. § (2) bekezdése szerint 2025-ben, a 9. § (1) bekezdésétől eltérően, előzetes jóváhagyási kérelmet 2025. március 15. és március 31. között lehet benyújtani, jogvesztő határidővel. A 27. § (3) bekezdése alapján a módosítás hatálybalépése előtt jóváhagyott, több tanévre szóló szállítási szerződéseket a következő tanévre a 13. § (1) bekezdés 5–13. pontjában meghatározott adatok és feltételek változására tekintettel módosítani kell. A megkötött szállítási szerződést legkésőbb május 20-ig kell jóváhagyásra benyújtani a Kincstárhoz [14. § (1) bekezdés], a kifizetési kérelem pedig a szállítási időszakot követő harmadik hónap utolsó napjáig nyújtható be [17. § (1) bekezdés]. Az érintett vállalkozásoknak érdemes már most előkészíteniük a kérelmet, felülvizsgálniuk meglévő szerződéseiket, és ajánlataikban a csomagolási és hulladékgyűjtési vállalásokat is kidolgozniuk.

Iskolatej: egy tanévre szóló szerződések és új kérelmezési határidő

Megváltoztak az óvoda- és iskolatej program szabályai: a 2025/2026. tanévtől a szállítási szerződés legfeljebb egy tanévre szólhat, idén pedig március második felében kell előzetes jóváhagyást kérni.

A 3/2025. (II. 27.) AM rendelet egyszerűsíti a programhoz kapcsolódó pályázási eljárást, és módosítja a kiosztható termékek körét. Az intézmények fenntartói április 15-ig teszik közzé ajánlattételi felhívásukat, a szállítók április 30-ig adhatnak be ajánlatot. Azonos pontszám esetén előnyt jelent az újrahasználatos csomagolás és a szelektív hulladékgyűjtés vállalása.

A támogatás továbbra is a bruttó vételár egészét fedezheti, termékenkénti felső határig, a teljes és félzsíros tejnél például literenként 460 forintig, a natúr joghurtnál és kefirnél kilogrammonként 570 forintig. Az egytanéves szerződés kiszámíthatóbb árazást tesz lehetővé, de évről évre új versenyt is jelent a szállítóknak.

Idén az előzetes jóváhagyási kérelmet március 15. és 31. között kell benyújtani a Magyar Államkincstárhoz. A határidő jogvesztő, ezért a szállítóknak érdemes időben felkészülniük, és ajánlataikban a csomagolási és hulladékgyűjtési vállalásokat is átgondolniuk. A korábban több tanévre kötött szerződéseket a következő tanévre módosítani kell, a megkötött szerződést pedig május 20-ig kell jóváhagyásra benyújtani.

USA: nemzetbiztonsági vizsgálat indul a rézimport ellen (Executive Order 14220)

2025. március 3.

Jogforrás és hatály

Az Egyesült Államok elnöke 2025. február 25-én írta alá az „Addressing the Threat to National Security From Imports of Copper” című, 14220. számú végrehajtási rendeletet (Executive Order 14220), amelyet a Federal Register 2025. február 28-án tett közzé. A rendelet jogalapja az 1962. évi kereskedelem bővítési törvény (Trade Expansion Act) 232. szakasza (19 U.S.C. 1862), amely lehetővé teszi, hogy a nemzetbiztonságot veszélyeztető importtal szemben az elnök intézkedéseket hozzon. Ugyanezen jogalapon írta alá az elnök 2025. február 10-én az acél- és alumíniumimportot érintő proklamációkat. A rendelet 4. szakasza szerint nem érinti a szövetségi szervek meglévő hatásköreit, és nem keletkeztet érvényesíthető jogokat.

A szabályozás lényege

A rendelet 1. szakasza a rezes ipar, az infrastruktúra és a feltörekvő technológiák szempontjából kritikus nyersanyagnak minősíti, és rögzíti, hogy az Egyesült Államok jelentős mértékben külföldi rézre szorul, a globális kohókapacitás több mint felét pedig egyetlen külföldi szereplő ellenőrzi. A 2. szakasz a kereskedelmi minisztert a rézimport valamennyi formájára kiterjedő 232. szakasz szerinti vizsgálat megindítására utasítja: a bányászott nyers rézre, a rézkonzentrátumra, a finomított rézre, a rézötvözetekre, a rézhulladékokra és a származékos termékekre. A vizsgálatnak a törvényi szempontokon túl további kilenc tényezőt kell értékelnie, köztük a beszállítói koncentrációt, a külföldi támogatásokat és túlkapacitást, az exportkorlátozások kockázatát, valamint azt, hogy szükség van-e vámokra vagy kvótákra. A 3. szakasz szerint a miniszter a védelmi, a belügyi és az energiaügyi miniszterrel konzultálva a rendelet keltétől számított 270 napon belül jelentést tesz az elnöknek. A jelentés tartalmazza az import nemzetbiztonsági hatására vonatkozó megállapításokat, a kockázatsökkentő javaslatokat, például vámot, exportkorlátozást vagy termelésösztönzést, valamint a stratégiai beruházásokra, az engedélyezési reformra és az újrahasznosításra vonatkozó javaslatokat.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet közvetlenül még nem vet ki vámot, a vizsgálat azonban a származékos termékekre is kiterjed, ezért a vizsgálat eredményeként hozott esetleges intézkedések az amerikai piacra rézféltermékeket, rézötvözetből készült alkatrészeket, kábeleket, villamos alkatrészeket vagy jelentős réztartalmú késztermékeket szállító magyar vállalkozásokat is érinthetik. Közvetett hatás érheti azokat a beszállítókat is, amelyek amerikai exportra termelő európai vevőknek szállítanak. A bizonytalanság a hosszú távú szállítási szerződések árazását és a beruházási döntéseket is befolyásolhatja. Az acél- és alumíniumvámok példája mutatja, hogy a 232. szakasz szerinti eljárás a származékos termékek széles körét is elérheti.

Teendők és határidők

A vizsgálat lezárására a rendelet 270 napos jelentéstételi határidőt ír elő, ezért a vállalkozásoknak érdemes már most felmérniük, hogy amerikai exportjukban mekkora a réztartalmú termékek aránya, és ezek mely vámtarifaszámok alá tartoznak. Indokolt a réztartalom értékének és eredetének nyilvántartását előkészíteni, mert egy későbbi intézkedés esetén ennek igazolására szükség lehet. A szállítási szerződésekben célszerű áttekinteni a vámteher viselésére és az árkiigazításra vonatkozó rendelkezéseket. Az amerikai kereskedelmi minisztérium vizsgálatával kapcsolatos közleményeket és az esetleges konzultációs lehetőségeket is figyelemmel kell kísérni.

Amerikai vizsgálat indul a rézimport ellen, a réztartalmú termékek is érintettek

Az amerikai elnök február 25-én nemzetbiztonsági vizsgálatot rendelt el a rézimporttal szemben. A vizsgálat a nyers réztől a származékos termékekig terjed, és vámok előkészítését is jelentheti.

A végrehajtási rendelet a kereskedelmi minisztert arra utasítja, hogy vizsgálja meg a bányászott, finomított és ötvözött réz, a rézhulladék és a réztartalmú származékos termékek behozatalának nemzetbiztonsági hatásait. A jelentést 270 napon belül kell elkészíteni, és abban vám, kvóta, exportkorlátozás vagy termelésösztönzés is javasolható.

A rendelet egyelőre nem vet ki vámot, a vizsgálat azonban jelzi, hogy az amerikai kormányzat a rézellátást stratégiai kérdésként kezeli. Az acél- és alumíniumvámok ugyanakkor ugyanezen jogalapon születtek, és a származékos termékekre is kiterjednek. A réztartalmú alkatrészeket, kábeleket vagy villamos termékeket az Egyesült Államokba szállító vállalkozásoknak ezért érdemes időben felkészülniük.

Javasolt már most felmérni az amerikai exportban érintett termékek körét és vámtarifaszámát, előkészíteni a réztartalom igazolását, és áttekinteni, hogy a szállítási szerződések szerint ki viselné az esetleges többletvámot. A vizsgálat fejleményeit érdemes folyamatosan követni.